II

(Nem jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2021/2034 HATÁROZATA

(2021. június 10.)

a Spanyolország által a digitális földfelszíni televíziózás távoli és kevésbé urbanizált területeken történő kiépítésére (Kasztília-La Mancha régión kívül) odaítélt SA.28599. (C 23/2010., korábbi NN 36/2010., korábbi CP 163/2009.) sz. állami támogatásról

(az értesítés a C(2021) 4048. számú dokumentummal történt)

(Csak a spanyol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután az említett rendelkezéseknek megfelelően felhívta az érdekelt feleket észrevételeik megtételére, ([1]) és tekintettel a benyújtott észrevételekre,

mivel:

1. ELJARAS

(1) Az SES Astra S.A. (a továbbiakban: Astra) 2009. május 18-án panaszt nyújtott be a Bizottsághoz. A panasz tárgyát egy állítólagos állami támogatási program képezte, amelyet a spanyol hatóságok fogadtak el a távoli és kevésbé urbanizált spanyolországi területeken az analóg televíziózásról a digitális televíziózásra történő átállásról. Az Astra szerint a program be nem jelentett, és ezért jogellenes támogatásnak minősül, amely a műholdas és földfelszíni műsorszóró platform közötti verseny torzulását eredményezte.

(2) A kifogásolt program jogi alapját a digitális földfelszíni televíziózás terjedését, a kábeltelevíziózás liberalizációját, valamint a pluralizmus elősegítését célzó sürgős intézkedésekről szóló, 2005. június 14-i 10/2005. sz. törvény ([2]) jelenti. A digitális földfelszíni televíziózásra való átállás folyamatával kapcsolatban elfogadott jogszabályok közé tartoznak továbbá a következők: a digitális földfelszíni televíziózás nemzeti műszaki tervének jóváhagyásáról szóló, 2005. július 29-i 944/2005. sz. királyi rendelet (a továbbiakban: nemzeti műszaki terv) ([3]); a digitális földfelszíni televíziószolgáltatás nyújtására vonatkozó általános szabályok jóváhagyásáról szóló, 2005. július 29-i 945/2005. sz. királyi rendelet ([4]); a digitális földfelszíni televíziószolgáltatás nyújtására vonatkozó műszaki szabályok jóváhagyásáról szóló, 2005. július 29-i ITC/2476/2005. sz. miniszteri rendelet ([5]), valamint a rádiós és kábeltelevíziós műsorszolgáltatásra vonatkozó általános szabályok jóváhagyásáról szóló, 2006. július 28-i 920/2006. sz. királyi rendelet ([6]).

([1]) HL C 337., 2010.12.14., 17. o.

([2]) Ley 10/2005, de 14 de junio, de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo. BOE número 142, 2005. június 15.; http://www.boe.es/boe/dias/2005/06/15/pdfs/A20562-20567.pdf

([3]) Real Decreto 944/2005, de 29 de julio, por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre. BOE número 181, 2005. július 30.; http://www.boe.es/boe/dias/2005/07/30/pdfs/A27006-27014.pdf

([4]) Real Decreto 945/2005, de 29 de julio, por el que se aprueba el Reglamento general de prestación del servicio de televisión digital terrestre; https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2005-13114

([5]) Orden ITC/2476/2005, de 29 de julio, por la que se aprueba el Reglamento técnico y de prestación del servicio de televisión digital terrestre; https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2005-13117

([6]) Real Decreto 920/2006, de 28 de julio, por el que se aprueba el Reglamento general de prestación del servicio de difusión de radio y televisión por cable; https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2006-15301

(3) A Bizottság 2010. szeptember 29-én levélben értesítette a Spanyol Királyságot arról, hogy a szóban forgó támogatással kapcsolatosan az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 108. cikkének (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról határozott Spanyolország egész területére vonatkozóan, Kasztília-La Mancha kivételével, amelyre vonatkozóan külön vizsgálatot indított ([7]). Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat) 2010. december 14-én közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ([8]). A Bizottság felkérte az érdekelt feleket, hogy az intézkedéssel kapcsolatban tegyék meg észrevételeiket.

(4) A határidő meghosszabbítását követően Spanyolország 2011. november 30-i levelében válaszolt az eljárás megindításáról szóló határozatban foglalt, az észrevételek megtételére vonatkozó felkérésre. A központi kormányzat mellett Asztúria, Aragónia, Baszkföld, Kasztília és León, Kasztília-La Mancha ([9]), Extremadura, Galicia, La Rioja, Madrid és Murcia hatóságai nyújtották be észrevételeiket és válaszaikat az eljárás megindításáról szóló határozatban feltett kérdésekre.

(5) A Bizottsághoz ezenkívül észrevételt nyújtott be a Radiodifusión Digital SL (a továbbiakban: Radiodifusión) 2011. január 11-i levelében, a Grupo Antena 3 és az UTECA (Union de Televisiones Comerciales Asociadas) 2011. január 28-i levelében, a Gestora La Sexta 2011. január 31-i levelében, az Abertis Telecom SA (2015. április 1-től Cellnex Telecom S.A., a továbbiakban: Abertis vagy Cellnex) 2011. február 2-i levelében, valamint az Astra és a Telecinco 2011. február 4-i levelében. 2011. január 19-i és február 9-i levelében a Bizottság a kapott észrevételeket továbbította Spanyolországnak, biztosítva a válaszlehetőséget. Spanyolország 2011. február 22-i és március 14-i levelében nyújtott be észrevételeket.

(6) A vizsgálat során több találkozóra került sor: a Bizottság és Spanyolország között 2011. április 11–12-én, a Bizottság és az Astra között 2011. április 14-én, a Bizottság és az Abertis között 2011. május 5-én, valamint a Bizottság és az UTECA között 2011. július 5-én. Miután Spanyolország saját kezdeményezésére több alkalommal információkat nyújtott be, többek között Baszkföld 2011. február 24-i észrevételeit, 2012. február 14-i levelében a Bizottság hivatalos információkéréssel fordult Spanyolországhoz. A határidő meghosszabbítása után Spanyolország 2012. április 16-i levelében válaszolt, amelyet 2012. június 15-én, 19-én és 25-én kelt levelei követtek. Mivel a kért információk egy részét továbbra sem kapta meg, a Bizottság 2012. augusztus 9-én további tájékoztatást kért. A határidő meghosszabbítása után Spanyolország 2012. október 10-i levelében válaszolt, amelyet 2012. október 30-án kelt levele követett.

(7) Ezenkívül az Abertis saját kezdeményezésére további tájékoztatást adott 2011. június 22-én és 2012. július 25-én. Az Astra további tájékoztatást adott 2011. július 21-i, 2011. május 16-i, 2011. szeptember 8-i, valamint 2011. november 11-i levelében, amelyek mindegyikét a Bizottság továbbította Spanyolországnak észrevételezésre.

(8) A Bizottság 2013. június 19-én a 659/1999/EK tanácsi rendelet ([10]) (a továbbiakban: 1999. évi eljárási rendelet) 7. cikke szerint elfogadta a 2014/489/EU határozatot ([11]) (a továbbiakban: 2013. évi határozat). A 2013. évi határozat 1. cikke kimondta, hogy a földfelszíni televíziós platform üzemeltetői javára a digitális földfelszíni televízióhálózat (DTT-hálózat) II. térségen belüli kiépítésére, karbantartására és üzemeltetésére nyújtott állami támogatást az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdését megsértve hajtották végre, így a belső piaccal összeegyeztethetetlen volt, kivéve azokat a támogatásokat, amelyeket a technológiasemlegesség kritériumának megfelelően nyújtottak. A 2013. évi határozat 3. cikke elrendelte a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásoknak a DTT-szolgáltatókkal való visszafizettetését, függetlenül attól, hogy azok a támogatást közvetlenül vagy közvetetten kapták-e.

([7]) A Bizottság 2010. szeptember 29-i 2010/C 335/08 határozata (HL C 335., 2010.12.11, 8. o.).

([8]) A Bizottság 2010. szeptember 29-i 2010/C 337/07 határozata (HL C 337., 2010.12.14, 17. o.).

([9]) A jelen ügyben benyújtott észrevételeken kívül Kasztília-La Mancha később a C 24/2010. sz. ügyben is benyújtotta észrevételeit.

([10]) A Tanács 659/1999/EK rendelete (1999. március 22.) az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 83., 1999.3.27., 1. o.).

([11]) A Bizottság 2014/489/EU határozata (2013. június 19.) a Spanyol Királyság által a digitális földfelszíni televíziózás távoli és kevésbé urbanizált területeken történő kiépítésére (Kasztília–La Mancha régión kívül) odaítélt SA.28599 (C 23/10 (korábbi NN 36/10, korábbi CP 163/09)) sz. állami támogatásról (HL L 217., 2014.7.23., 52. o.).

(9) A 2013. évi határozat elfogadását követően a Bizottság szolgálatai segítettek Spanyolországnak a technológiasemleges közbeszerzési eljárások lebonyolításához felhasználandó minta kidolgozásában. A mintát 2014. október 14-én véglegesítették. A Bizottság szolgálatai 2014. október 31-ig adtak időt Spanyolországnak arra, hogy az összes érintett spanyolországi autonóm régió és város e minta alapján új, technológiasemleges közbeszerzési eljárásokat indítson. Ez a feltétel a 2.3. szakaszban leírtak szerint nem teljesült.

(10) Spanyolország és egyes kedvezményezettek a 2013. évi határozat megsemmisítése érdekében keresetet indítottak a Törvényszék előtt. A Törvényszék 2015. november 26-án az összes ilyen keresetet elutasította, a 2013. évi határozatot pedig helybenhagyta ([12]). Ezt követően a Törvényszék ítéletei ellen fellebbezést nyújtottak be a Bírósághoz. A Spanyolország, a Baszkföld és az Itelazpi, a Katalónia és a CTTI, a Navarra de Servicios y Tecnologías, valamint a Cellnex Telecom és a Retevisión által benyújtott fellebbezéseket a Bíróság elutasította ([13]). 2017. december 20-án, a Galicia Autonóm Közösség és a Retegal által benyújtott fellebbezést követően viszont a Bíróság hatályon kívül helyezte a Törvényszék érintett ítéletét ([14]), és megsemmisítette a 2013. évi határozatot ([15]), mert a Bizottság nem indokolta a szóban forgó intézkedés szelektivitását.

(11) A 2013. évi határozat megsemmisítését követően az Astra saját kezdeményezésére különféle beadványokat nyújtott be (2018. január 22-én és 30-án, 2018. május 29-én, 2018. június 15-én és 2019. január 11-én), amelyekben kifejtette a megsemmisítés következményeivel kapcsolatos álláspontját. A vizsgálat során több találkozót tartottak a felek kezdeményezésére: a Bizottság és a Cellnex 2018. június 28-án, a Bizottság és az Astra 2018. szeptember 19-én, a Bizottság és Spanyolország pedig 2018. október 16-án. Spanyolország 2018. október 31-én áttekintést nyújtott és az autonóm közösségek által a 2013. évi határozat alapján végrehajtott közbeszerzési eljárásokról és egyéb intézkedésekről. A Bizottság 2018. december 14-én levélben kiegészítő tájékoztatást kért Spanyolországtól. Spanyolország 2019. február 19-én nyújtott kiegészítő tájékoztatást. Spanyolország 2019. március 19-én eljuttatta a Bizottsághoz Baszkföld 2019. február 4-i beadványát. A Bizottság 2019. április 4-én tájékoztatást kért Spanyolországtól, Spanyolország pedig 2019. május 10-én válaszolt. A Bizottság 2019. április 26-án ismét tájékoztatást kért, azzal fordulva Spanyolországhoz, az Itelazpihoz, a Cellnexhez, a Retevisiónhoz, a CTTI-hez, a Navarra de Servicios y Tecnologías, SA-hoz, a Retegalhoz és az Astrához, hogy a Bíróság C-70/16. P sz. ügyben hozott ítéletére tekintettel fejtse ki álláspontját az intézkedések szelektivitásáról. Az Astra 2019. május 27-én, a Cellnex és az Itelazpi pedig 2019. június 13-án válaszolt az információkérésre. Spanyolország 2019. június 14-én nyújtotta be válaszát az információkérésre. 2020. október 1-jén a Bizottság tájékoztatást kért a spanyol hatóságoktól a 2013. évi határozat alapján végrehajtott intézkedések aktuális állásáról. Spanyolország 2020. október 19-én és 2021. február 5-én küldött választ erre a legutóbbi információkérésre.

2. **A TAMOGATAS RESZLETES LEIRASA**

2.1. **Háttér**

2.1.1. *A panasz*

(12) A panaszos egy műholdas platformüzemeltető. Az 1985-ben Société Européenne des Satellites (SES) néven alapított SES ASTRA (Astra) Európa első magántulajdonú műholdas szolgáltatója volt. Az Astra üzemelteti az ASTRA műholdas rendszert, amely Európában és azon kívül átfogó műsorszolgáltatási és széles sávú megoldásportfólióval áll ügyfelei rendelkezésére. Rádió- és televízió-műsorokat sugároz közvetlenül több millió háztartásba, ezenkívül internet-hozzáférést és hálózati szolgáltatásokat nyújt hatóságok, nagyvállalatok, kkv-k és háztartások részére.

([12]) A T-465/13. sz., *Comunidad Autónoma de Cataluña és CTTI kontra Bizottság* ügyben (ECLI:EU:T:2015:900), a T-462/13. sz., *Comunidad Autónoma del País Vasco és Itelazpi kontra Bizottság* ügyben (ECLI:EU:T:2015:902), a T-461/13. sz., *Spanyolország kontra Bizottság* ügyben (ECLI:EU:T:2015:891), a T-463/13. és T-464/13. sz., *Comunidad Autónoma de Galicia és Retegal kontra Bizottság* egyesített ügyekben (ECLI:EU:T:2015:901), a T-487/13. sz., *Navarra de Servicios y Tecnologías kontra Bizottság* ügyben (ECLI:EU:T:2015:899), valamint a T-541/13. sz., *Abertis Telecom és Retevisión I kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2015:898).

([13]) Lásd a C-81/16. P sz., *Spanyolország kontra Bizottság* ügyben (ECLI:EU:C:2017:1003), valamint a C-66/16. P–C-69/16. P sz., *Comunidad Autónoma del País Vasco és társai kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítéletet (ECLI:EU:C:2017:999).

([14]) A T-463/13. és T-464/13. sz., *Comunidad Autónoma de Galicia és Retegal kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2015:901).

([15]) A Bíróság 2017. december 20-i ítélete, *Comunidad Autónoma de Galicia és Retegal kontra Bizottság*, C-70/16. P, ECLI:EU:C:2017:1002. Lásd különösen az 57–63. pontot.

(13) Panaszában az Astra azt állítja, hogy a kormány, valamint a távoli és kevésbé urbanizált spanyolországi területek autonóm közösségei által végrehajtott intézkedések sértik a technológiasemlegesség elvét, mivel a földfelszíni műsorszórást tekintik a digitalizálás egyetlen lehetséges módjának. Az Astra kifejezetten megemlíti Kantábria esetét. A digitális televíziózás lefedettségének Kantábria egész területére történő kibővítése céljából 2008 januárjában meghirdetett közbeszerzési eljárás keretében Kantábria regionális kormányzata az Astrát választotta ki arra, hogy platformján keresztül szabadon fogható televíziócsatornákat sugározzon. A regionális kormányzat azonban 2008 novemberében felmondta ezt a szerződést. Az Astra szerint a hatóságok csak akkor mondták fel a szerződést, miután értesültek arról, hogy az analóg földfelszíni hálózat fejlesztését a központi kormányzat finanszírozza. Valójában a kantábriai hatóságok 2008. november 7-i levelükben kifejtették, hogy a szerződést azért mondták fel, mert a központi kormányzat időközben a digitális televíziózás lefedettségének Spanyolország egészére történő bővítésével kapcsolatos döntéseket hozott ([16]). Így Kantábria esetében bizonyíthatónak látszik először is az, hogy az Astra az érintett piacon versenyképes, másodszor pedig az, hogy a központi kormányzat döntései a versenyt ellehetetlenítik.

2.1.2. *Az ágazat*

(14) Az ügy a műsorszolgáltatási ágazatot érinti, amelyben számos szereplő folytat tevékenységet a műsorszolgáltatási terméklánc különböző szintjein.

(15) „A műsorszolgáltatók" televíziócsatornákat szerkesztenek, amelynek keretében a vásárolt vagy saját gyártású televíziós tartalmat csatornákba szervezik. A csatornákat ezután különböző platformokon (például műholdas, DTT, kábel, IPTV) keresztül teszik elérhetővé a közönség számára. Spanyolországban a műsorszórási szolgáltatásokat a jogalkotó közszolgáltatásnak minősítette, így azt állami tulajdonú műsorszolgáltatók (Radiotelevisión Española, RTVE), valamint állami koncesszióval rendelkező magántulajdonú műsorszolgáltatók ([17]) végezhetik. Ezeket az úgynevezett szabadon fogható (FTA) csatornákat a nézők díjmentesen érhetik el. Annak érdekében, hogy a lakosság ténylegesen élvezhesse e közszolgáltatás előnyeit, a törvény minimális lefedettségi kötelezettséget ír elő az állami műsorszolgáltató által sugározható műsorok tekintetében, valamint a koncesszióval rendelkező magántulajdonú műsorszolgáltatók számára. Ebből következően az állami műsorszolgáltatóknak a spanyol lakosság legalább 98 %-át, míg a magántulajdonú műsorszolgáltatóknak a lakosság legalább 96 %-át le kell fedniük. Spanyolországban az országos műsorszolgáltatók nem rendelkeznek országos műsorszóró hálózattal, ezért a platformüzemeltetőkkel kötött megállapodások keretében gondoskodnak tartalmuk továbbításáról, valamint lefedettségi kötelezettségeik teljesítéséről.

(16) „A platformüzemeltetők" (vagy hálózatüzemeltetők) ([18]) olyan magántulajdonban lévő vagy állami irányítás alatt álló vállalkozások, amelyek a műsorszolgáltatók által előállított csatornáknak a közönséghez való eljuttatásához szükséges infrastruktúrát üzemeltetik (feladatuk például a jel továbbítása és sugárzása). A platformüzemeltető emellett kiépíthetik a szükséges infrastruktúrát, és biztosíthatják a hardvert. A televíziózás kezdetén az analóg földfelszíni platform volt az egyetlen rendelkezésre álló platform. A technológia fejlődésével több platform jelent meg a piacon: a műholdas platform, a kábeltelevíziós platform, legutóbb pedig az IPTV ([19]), amely széles sávú kapcsolaton keresztül továbbítja a televíziójelet.

(17) „A hardverszállítók" a különböző platformok kiépítéséhez szükséges infrastrukturális elemeket és eszközöket gyártják vagy telepítik.

(18) A földfelszíni műsorszolgáltatásban a televíziójelet a televízióstúdióból műsorszóró központba (fejállomásra) továbbítják, amely általában egy hálózatüzemeltető tulajdonában és üzemeltetésében lévő eszköz. Ezután a jel a műsorszóró központból (fejállomásról) a hálózatüzemeltetők által üzemeltetett adóközpontokba (például toronyba) kerül, amelyek a jel továbbítását végzik; egyes esetekben a jelet műholdon keresztül továbbítják. Végül a jelet az

([16]) Az Astra a szerződés felmondását Santander elsőfokú bíróságán támadta meg (az 1728/2009. sz. ügyben), amely 2011. december 23-án arra kötelezte a kantábriai hatóságokat, hogy kártalanítsák az Astrát a szerződés indokolatlan felmondásáért. A bíróság az Astra részéről nem talált a szerződés felmondását indokoló szerződésszegést. A bíróság szerint a spanyol központi kormányzatnak a nemzeti DTT-stratégiája kialakítására vonatkozó döntése volt a szerződés felmondásának egyik oka. Lásd Santander elsőfokú bíróságának 000313/2011. sz. ítéletét.

([17]) A koncessziónak része a földfelszíni műsorszolgáltatást biztosító frekvencia kiosztása is.

([18]) A „platformüzemeltető" és „hálózatüzemeltető" fogalmakat a határozat szövege azonos értelemben használja.

([19]) Az „internetprotokoll-alapú televíziózás" kifejezés olyan rendszereket jelöl, amelyek a televízió- és videojeleket internetprotokollra épülő elektronikus hírközlő hálózaton keresztül továbbítják.

adóközpontból a háztartásokba továbbítják. A földfelszíni hálózat digitalizálásához a földi adók cseréje szükséges. Mivel azonban a digitális jelek az analóg jeleknél alacsonyabb tartományban találhatók, és így az új technológia kapillárisabb hálózatot igényel, egyes esetekben a lefedettség szinten tartásához vagy bővítéséhez új műsorszóró központok kiépítése is szükséges.

(19) A műholdas műsorszolgáltatás során a jel műsorszóró központba (fejállomásra), majd onnét a műholdra kerül, amely a háztartásokba továbbítja. Alternatív megoldásként a jelet a televízióstúdióból közvetlenül is továbbíthatják a műholdra, ha a stúdió rendelkezik a megfelelő eszközökkel. A nézőnek parabolaantennával és dekóderrel kell rendelkeznie. A műholdas lefedettségnek egy adott régióban való növeléséhez a földi berendezéseket az ügyfelek háztartásaiban kell telepíteni.

(20) Földrajzilag a műholdas platform Spanyolország területének csaknem 100 %-át képes lefedni, míg a földfelszíni platform lefedettsége mindegy 98 %-os.

2.1.3. *Háttér*

(21) A vizsgált intézkedést a műsorszolgáltatás digitalizálásának összefüggésében kell vizsgálni, amely a földfelszíni, műholdas és kábelplatformok terén az elmúlt időszakban zajlott vagy jelenleg zajlik. Az analóg műsorszolgáltatáshoz képest a digitalizált műsorszolgáltatás előnye, hogy a rádiófrekvenciás spektrum hatékonyabb kihasználása révén nagyobb átviteli kapacitással rendelkezik. A digitális technológiára való átállás különösen a földfelszíni műsorszolgáltatás szempontjából lényeges, ahol a rendelkezésre álló frekvenciaspektrum korlátozott. Ugyanakkor a műholdas továbbítás előnye, hogy teljesen más frekvenciasávot használ, amelyben nincs frekvenciahiány.

(22) Az analógról a digitális televíziózásra történő átállás jelentős mennyiségű, jó minőségű rádióspektrumot szabadít fel a „digitális hozadék" néven ismert tartományban, amely elektronikus kommunikációs szolgáltatások kiépítéséhez használható fel. E digitális hozadék és különösen a 790–862 MHz-es tartomány (a továbbiakban: 800 MHz-es sáv) lendületet adhat az elektronikus kommunikációs iparágnak, jelentős hatást gyakorolhat a versenyképességre és a növekedésre, továbbá számos társadalmi és kulturális előnnyel járhat ([20]).

(23) A digitális hozadék a földfelszíni műsorszolgáltatásról más platformra való átállással vagy az analógról digitális földfelszíni műsorszolgáltatásra való átállással használható ki. Elképzelhető egy több platformot kombináló vegyes megoldás is ([21]).

(24) A földfelszíni műsorszolgáltatás esetében azonban a frekvenciahiány problémája a digitalizálást követően is fennáll. Példa erre az, hogy nem sokkal az analógról a digitális televíziózásra történő átállás 2010. áprilisi befejezését követően a spanyol kormánynak egyes műsorszolgáltatókat a 800 MHz-es sávból más frekvenciasávba kellett áthelyeznie. A műsorszolgáltatóknak kiosztott DTT multiplexek áthelyezése további költségeket és állami támogatásokat eredményezett, amelyeket a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetetlennek talált ([22]). Ezenkívül Spanyolország a háztartásoknak és a televíziós szolgáltatóknak nyújtott kompenzációval támogatja, hogy a földfelszíni televíziós szolgálatok felszabadítsák a 700 MHz-es sávot. Az intézkedés egyrészről a társasházak

([20]) A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a digitális hozadék társadalmi haszonná és gazdasági növekedéssé való átalakításáról (COM(2009) 586) javasolja, hogy a tagállamok a 800 MHz-es sávot ne használják nagy teljesítményű műsorszórási szolgáltatások céljára, és az uniós szinten elfogadott határidőig teljes mértékben hajtsák végre az uniós műszaki harmonizációs határozatot.

([21]) Lásd például Franciaország esetében az N 666/2009. számú állami támogatást (a TNT javára végrehajtott, N 111/2006. számú támogatási program módosítása); Szlovákia esetében pedig az N 671/2009. számú állami támogatást (átállás a digitális televíziós műsorszolgáltatásra Szlovákiában). Spanyolországban: az SA.28685. (2011/NN.) számú állami támogatás (digitális televíziójelek vétele Kantábriában). Említést érdemel továbbá, hogy Spanyolországban a vizsgált távoli és kevésbé urbanizált területeken (a továbbiakban: II. térség) nem minden esetben volt megvalósítható a televíziójel DTT platformon keresztüli továbbítása, ezért egyes esetekben a műholdas továbbítás mellett döntöttek.

([22]) Lásd az SA.32619. (2012/C.) (korábbi 2011/NN.) számú, a Spanyol Királyság által bejelentett, a digitális hozadék felszabadítása egyes költségeinek kompenzációjára nyújtott állami támogatásról szóló, 2016. augusztus 5-i (EU) 2016/2395 bizottsági határozatot (HL L 361., 2016.12.31., 1. o.).

tulajdonosait részesíti kompenzációban a televíziós vevőkészülékek átalakításából eredő költségekért. A teljes keretösszeg 150 millió EUR. Az intézkedés másrészről a magántulajdonú televíziós szolgáltatóknak nyújt kompenzációt a műsorszóró rendszerek átalakításából eredő költségekért. A teljes keretösszeg 10 millió EUR ([23]).

(25) A televíziós műsorszolgáltatást illetően a földfelszíni digitális műsorszórást a jövőben széles sávú technológia válthatja fel, mivel a jeltovábbításban várhatóan az új generációs hálózatok (NGA) veszik át a vezető szerepet. Egyelőre azonban Spanyolországban az ilyen NGA-hálózatok földrajzi lefedettsége nem teljes körű.

(26) Spanyolországban jelenleg négy műsorszóró platform működik: DTT (azaz digitális földfelszíni technológia; DBV-T), műholdas (DBV-S), kábel (DVB-C) és IPTV. A DTT a szabadon fogható spanyol közszolgálati és magáncsatornák fő platformja ([24]). A földfelszíni hálózat fő üzemeltetője az Abertis, amely a Hispasat műholdas szolgáltató felett is ellenőrzést gyakorol. Ezenkívül számos helyi telekommunikációs szolgáltató is sugároz DTT-jelet, amelyek általában a Cellnex országos hálózatához csatlakoznak. A fizetős csatornák szolgáltatása főként műholdas, kábel- és IPTV platformon történik. A két vezető műholdas szolgáltató az Astra és a Hispasat.

(27) A digitalizálási folyamat lebonyolítása céljából, az analógról a digitális televíziózásra történő átállás érdekében a 2005 és 2009 közötti időszakban Spanyolország egy sor szabályozási intézkedést hozott a földfelszíni hálózatra vonatkozóan, amelyeket a 2.2. szakasz ismertet. A spanyol központi hatóságok Spanyolország területét három jól elkülöníthető térségre osztották fel:

– I. térség – itt él a spanyol lakosság döntő többsége: a magántulajdonú műsorszolgáltatók esetében a lakosság 96 %-a, az állami műsorszolgáltatók esetében a lakosság 98 %-a – az átállási költségeket pedig a műsorszolgáltatók viselték. Mivel a költségeket a műsorszolgáltatók viselték, állami támogatásra nem volt szükség. Az analógról a digitális földfelszíni televíziózásra történő átállás költségekkel jár a fogyasztók számára, mivel integrált digitális televíziókészüléket vagy DTT set-top boxot kell vásárolniuk ([25]).

– II. térség – a lakosság 2,5 %-ára kiterjedő távoli és kevésbé urbanizált területek, ahol az állami és magáncsatornák vételét korábban analóg földfelszíni televíziózás biztosította. Mivel azonban a digitális technológiára való átállás a meglévő műsorszóró központok fejlesztését és újak kiépítését igényli, a földfelszíni hálózatban jelentős beruházásokra volt szükség. A műsorszolgáltatóknak nem fűződött kellő érdekük ahhoz, hogy a szolgáltatást a II. térségben nyújtsák, így nem voltak hajlandóak viselni a digitalizálási költségeket. A spanyol hatóságok ezért létrehozták a vizsgálat tárgyát képező, a meglévő műsorszóró központok fejlesztését és új központok kiépítését célzó állami támogatási programot annak érdekében, hogy azoknak a lakosoknak, akik számára a magán- és állami csatornák vételét addig az analóg földfelszíni televíziózás biztosította, a továbbiakban a csatornák vételére DTT platformon keresztül legyen lehetőségük. A folyamat „a DTT-lefedettség bővítése" néven vált ismertté, ami azt jelenti, hogy a DTT lefedettségét a kereskedelmi műsorszolgáltatók számára kötelező mértéken felül bővítették. A digitális földfelszíni televíziózásra történő átállás az I. térséghez hasonlóan a II. térségben is költségekkel jár a fogyasztók számára, mivel integrált digitális televíziókészüléket vagy DTT set-top boxot kell vásárolniuk.

– III. térség – itt a domborzat nem teszi lehetővé a földfelszíni platformon keresztüli televíziószolgáltatást, amelyet így műholdon keresztül nyújtanak. A szabadon fogható televíziójelek továbbítását a III. térségben a Hispasat végzi. Az, hogy a televíziószolgáltatást műholdon keresztül nyújtják, a fogyasztók számára költséggel jár, mivel parabolaantennát és set-top boxot kell beszerezniük.

([23]) A Bizottság megvizsgálta ezeket az intézkedéseket, és 2019. április 12-én az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján határozatot hozott arról, hogy az SA.51079. (2018/N) számú, a társasházak számára nyújtott spanyolországi audiovizuális műsorvételi támogatással szemben nem emel kifogást (HL C 194., 2019.6.7., 1. o.), 2019. augusztus 2-án pedig az SA.51080. számú, audiovizuális szolgáltatóknak nyújtott audiovizuális műsorszórási támogatás (HL C 303., 2019.9.6., 1. o.) ügyében.

([24]) Mintegy 26 országos szabadon fogható csatorna, és mintegy 30 regionális csatorna.

([25]) E költségek meglétét az Itelazpi által 2019. június 13-án benyújtott 2015. évi Itelazpi-költségfelmérés és 2019. évi Itelazpi-költségfelmérés is elismerte.

2.2. **A támogatás leírása**

(28) A vizsgált program a spanyol központi hatóságok által 2005-től bevezetett komplex jogszabályrendszerre épül. E jogszabályok alapján az autonóm közösségek és a települési önkormányzatok 2008–2009 között állami támogatást nyújtottak a DTT platform II. térségben történő kiépítéséhez, amelyhez a kedvezményezettek részére a központi költségvetésből és saját költségvetésükből biztosítottak forrásokat. Ezenkívül az autonóm közösségek 2009-től folyamatos támogatást nyújtottak a II. térségen belüli hálózatok karbantartásához és üzemeltetéséhez.

(29) A digitális televíziózási technológiára történő átállás szabályozása a 2005. június 14-i 10/2005. sz. törvény elfogadásával kezdődött ([26]). Ez a jogszabály hivatkozik arra, hogy elő kell segíteni az analógról a digitális földfelszíni technológiára történő átállást, továbbá előírja, hogy a kormány hozza meg az átállást biztosító megfelelő intézkedéseket.

(30) E felhatalmazást követően a Miniszterek Tanácsa a 944/2005. sz. királyi rendelettel elfogadta a nemzeti műszaki tervet, amely a spanyolországi analóg szolgáltatás kikapcsolásának dátumát 2010. április 3-ára tűzte ki.

(31) A nemzeti műszaki terv arra kötelezte a magántulajdonú műsorszolgáltatókat, hogy a saját lefedettségi területükön az említett időpontig a lakosság 96 %-át érjék el ([27]), míg az állami műsorszolgáltatóknak a saját lefedettségi területükön a lakosság 98 %-át kellett elérniük ugyanaddig a határidőig.

(32) Az I. térségben a műsorszolgáltatóknak a lakosság említett arányát digitális földfelszíni televíziószolgáltatással kellett elérniük, és a digitalizálás költségeit maguknak kellett viselniük. Állami támogatásra így nem volt szükség ebben a térségben.

(33) A II. és a III. térséget illetően a nemzeti műszaki terv tizenkettedik kiegészítése lehetővé tette, hogy a helyi és regionális hatóságok a lefedettség mértékét a lakosság 96–100 %-ára bővítsék. Ezzel kapcsolatban a nemzeti műszaki terv kifejezetten a digitális földfelszíni televíziózásra (DTT) hivatkozik, és hat feltételt ír elő a helyi hatóságok számára a bővítés végrehajtásához. Az e) feltétel szerint a helyi létesítménynek meg kell felelnie a digitális földfelszíni televíziózásról szóló nemzeti műszaki tervnek.

(34) Ezt követően 2007. szeptember 7-én a Miniszterek Tanácsa elfogadta a digitális földfelszíni televíziózásra történő átállás nemzeti tervét (a továbbiakban: átállási terv) ([28]), amely megvalósítja a nemzeti műszaki tervet. Az átállási terv Spanyolország területét kilencven műszaki átállási projektre osztotta fel ([29]), és ezek mindegyikére vonatkozóan meghatározta az analóg műsorszolgáltatás kikapcsolásának határidejét.

(35) 2008. február 29-én az Ipari, Idegenforgalmi és Kereskedelmi Minisztérium (a továbbiakban: MITyC) határozatot hozott, amelynek célja a telekommunikációs infrastruktúra fejlesztése, valamint az, hogy meghatározza az Avanza-terv keretében az információs társadalom fejlesztését célzó intézkedések 2008. évi finanszírozásának feltételeit és a források elosztását ([30]). A határozat 558 millió EUR összegű költségvetést hagyott jóvá, amelyet részben a széles sávú infrastruktúra fejlesztésére, részben pedig a kereskedelmi műsorszolgáltatók jogszabályi kötelezettségein kívül eső, távoli és kevésbé urbanizált spanyolországi területeken a televíziózás digitalizálására irányoztak elő ([31]). Az e térségben végrehajtott digitalizálás „a lefedettség bővítése" néven vált ismertté. A későbbiekben a már meglévő, a MITyC és az autonóm közösségek által 2006-ban kötött keretmegállapodások ([32]) 2008. július és november között létrejött kiegészítései (a továbbiakban: 2006. évi keretmegállapodások kiegészítései) révén valósult meg, amelyek a

([26]) Lásd még a fenti 3. lábjegyzetet.

([27]) A 944/2005. sz. királyi rendelet 95 %-os lefedettség elérésére kötelezte a magántulajdonú műsorszolgáltatókat. A lefedettségi kötelezettség mértékét a 365/2010. sz. királyi rendelet 96 %-ra növelte 2010-ben.

([28]) http://www.televisiondigital.es/Documents/PlanNacionalTransicionTDT.pdf

([29]) Ezeket később I., II. és III. fázisra osztották.

([30]) Resolución de 29 de febrero de 2008, de la Secretaría de Estado de Telecomunicaciones y para la Sociedad de la Información, por la que se publica el acuerdo de Consejo de Ministros, por el que se formalizan los criterios de distribución, y la distribución resultante para el año 2008, del crédito para la financiación de las actuaciones encaminadas al desarrollo de la Sociedad de la Información en el marco del Plan Avanza, acordados por la Conferencia Sectorial de Telecomunicaciones y Sociedad de la Información. BOE número 57, 2008. március 6.; http://www.boe.es/boe/dias/2008/03/06/pdfs/A13832-13834.pdf

([31]) A II. térségben a széles sávú infrastruktúra fejlesztésére és a televíziózás digitalizálására elkülönített források elosztására vonatkozó döntést a regionális hatóságok hatáskörébe utalták.

([32]) A MITyC és az autonóm közösségek a keretmegállapodásokat 2006-ban az Avanza-terv keretében írták alá.

Spanyol Közlönyben valamennyi autonóm közösségre vonatkozóan közzétettek. A 2006. évi keretmegállapodások kiegészítései kisebb különbségektől eltekintve azonos minta szerint készültek az összes autonóm közösség esetében. A 2006. évi keretmegállapodások kiegészítései hivatkoznak az Avanza-tervre, az átállási tervre és a digitális földfelszíni televíziózásra történő áttérés nemzeti tervéről szóló 944/2005. sz. királyi rendeletre. A legtöbb esetben a megállapodások szövege a digitális földfelszíni technológiát jelöli meg az egyetlen finanszírozható technológiaként. A megállapodások alapján a MITyC forrásokat csoportosított át az összes autonóm közösséghez, amelyek vállalták, hogy saját költségvetésükből fedezik a művelet fennmaradó költségeit. A kiegészítések emellett arra kötelezték a helyi hatóságokat, hogy feleljenek meg a nemzeti műszaki terv tizenkettedik kiegészítésének.

(36) Ezzel párhuzamosan 2008. október 17-én a Miniszterek Tanácsa további 8,72 millió EUR elkülönítését hagyta jóvá az átállási terv I. fázisában, a 2009 első felében megvalósítandó átállási projektek keretében a DTT lefedettség kiépítése, illetve bővítése céljából. A forrásokat azt követően bocsátották rendelkezésre, hogy a MITyC és az autonóm közösségek 2008 decemberében új keretmegállapodásokat írtak alá (a továbbiakban: 2008. évi keretmegállapodások). Ezek az „Együttműködési keretmegállapodás az Ipari, Idegenforgalmi és Kereskedelmi Minisztérium, valamint […] autonóm közösség között a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervének kidolgozásáról" címmel kötött megállapodások hivatkoznak az említett 8,72 millió EUR-s finanszírozásra. Felsorolják azokat a tevékenységeket, amelyeket a központi és regionális hatóságok finanszíroznak annak érdekében, hogy a digitális televíziózás a meglévő analóg lefedettségnek megfelelő lefedettséget érjen el. E tevékenységek a digitális földfelszíni televíziózás kiépítéséhez kapcsolódnak.

(37) 2009. február 23-án elfogadták a telekommunikációs tárgyában hozott sürgős intézkedésekről szóló 1/2009. sz. királyi rendeletet ([33]). Az 1/2009. sz. királyi rendelet megerősíti, hogy a lefedettségnek a II. térségen belüli bővítése kizárólag digitális földfelszíni technológiával valósítható meg: e királyi rendelet 2. cikke új rendelkezéssel egészíti ki a 10/2005. sz. törvényt, miszerint „*Ezeknek a műholdas jeltovábbító rendszerrel terjesztett csatornáknak a vétele azokra a polgárokra korlátozódik, akik olyan területeken élnek, amelyekre a digitális földfelszíni televíziózásra történő átállás után nem terjed ki az állami szintű digitális földfelszíni televíziószolgáltatás lefedettsége*". Ezenkívül az említett rendelet preambuluma kimondja, hogy a lefedettségnek a hatóságok által finanszírozott, a II. térségen belüli bővítése kizárólag földfelszíni technológiával valósul meg. Más szóval a királyi rendelet azt feltételezi, hogy az I. és II. térségben csak földfelszíni technológiát használnak. ([34])

(38) 2009. május 29-én a Miniszterek Tanácsa jóváhagyta egy a DTT-átállási intézkedéseket finanszírozó 52 millió EUR-s keret felosztásának kritériumait, amelynek célja, hogy finanszírozza az átállási terv II. és III. fázisához tartozó projektek lefedettségének bővítését ([35]). A Miniszterek Tanácsának megállapodása közvetlen kapcsolatot létesített az átállási tervvel, mivel kimondta, hogy „*a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervében kitűzött cél, nevezetesen a jelenlegi analóg technológiát alkalmazó földfelszíni televíziózás lefedettségéhez hasonló DTT-lefedettség eléréséhez az állami hatóságok pénzügyi támogatása szükséges*", továbbá, hogy „*az együttműködés megvalósítását a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervében rögzített keretrendszer határozza meg*".

([33]) Real Decreto-ley 1/2009, de 23 de febrero, de medidas urgentes en materia de telecomunicaciones. BOE número 47, 2009. február 24.; https://www.boe.es/eli/es/rdl/2009/02/23/1

([34]) Az 1/2009. sz. királyi rendelet preambuluma a következőképpen rendelkezik: „*De este modo, mediante sistemas de satélite, se realiza la extensión complementaria de la cobertura poblacional de los canales de Televisión Digital Terrestre de ámbito estatal, respecto de las zonas en las que residan ciudadanos que no vayan a tener cobertura de dichos canales de televisión una vez cumplidos los compromisos de alcanzar el 96 % de la población por los operadores privados del servicio de Televisión Digital Terrestre de ámbito estatal y del 98 % de la población por la Corporación de Radio y Televisión Española, así como realizadas las extensiones de cobertura, por las Administraciones Públicas, más allá de dichos porcentajes de población. Esta obligación de extensión complementaria de cobertura a través de sistemas por satélite, que se estima que alcanzará en el entorno del 1,5 % de la población que se ubica en zonas dispersas y aisladas del territorio y cuya cobertura mediante emisores terrestres de televisión supone un coste desproporcionado*".

([35]) Resolución de 24 de junio de 2009, de la Secretaría de Estado de Telecomunicaciones y para la Sociedad de la Información, por la que se publica el Acuerdo de Consejo de Ministros de 29 de mayo de 2009, por el que se formalizan los criterios de distribución y la distribución resultante, para el año 2009, del crédito para la financiación de las actuaciones encaminadas a la transición a la televisión digital terrestre y actuaciones en el marco del Plan AVANZA, aprobados por la Conferencia Sectorial de Telecomunicaciones y Sociedad de la Información. BOE número 159, 2009. július 2.; http://www.boe.es/boe/dias/2009/07/02/pdfs/BOE-A-2009-10972.pdf

(39) Végezetül 2009 októbere és decembere között a Spanyol Közlönyben közzétették a (36) preambulumbekezdésben említett 2008. évi keretmegállapodások kiegészítéseit, többek között a lefedettségnek az átállási terv II. és III. fázisában elvégzett bővítésére vonatkozóan. A kiegészítések meghatározzák a lefedettség bővítésére irányuló intézkedések fogalmát, amelynek során kizárólag a földfelszíni technológiára hivatkoznak kifejezetten, bár formálisan nem zárják ki az egyéb technológiákat sem ([36]).

(40) A 2008. évi keretmegállapodásoknak és azok fent említett kiegészítéseinek ([37]) a közzétételét követően az autonóm közösségek kormányai megkezdték a bővítés végrehajtását. Közbeszerzési eljárásokat írtak ki önállóan, vagy közvállalkozásokat bíztak meg a bővítéssel és/vagy a közbeszerzési eljárások lebonyolításával. A támogatásokat részben az MITyC közreműködésével ítélték oda, így azokat a központi költségvetésből finanszírozták (lásd a (35)–(38) preambulumbekezdést), részben pedig maguk az autonóm közösségek finanszírozták. Bizonyos esetekben az autonóm közösségek a települési önkormányzatokat bízták meg a bővítés elvégzésével.

(41) A lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárások értelmében a nyertes vállalkozás működőképes DTT-hálózat átadását (gyakran kiépítését) kapta feladatul. Az elvégzendő feladatok közé tartozott a hálózat megtervezése és kivitelezése, a jel továbbítása, a hálózat kiépítése, valamint a szükséges berendezések leszállítása. A lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárások – a működőképes DTT-hálózat átadására vonatkozó szerződésen kívül – rendszerint a szükséges berendezések leszállítását (és bizonyos esetekben a berendezések hálózatüzemeltetőnek való díjmentes átadását) is magukban foglalták. Emellett a lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárások gyakran tartalmaztak a műsorszóró központok digitalizálásával vagy új műsorszóró központok kiépítésével kapcsolatos járulékos szerződéseket (például elhelyezésre, átalakítási munkálatokra, energiaellátásra, „szigorú karbantartásra”, bérleti jogviszonyra vagy egészségvédelmi és biztonsági vizsgálatokra vonatkozóan). A másik típus esetében hardverszállításra írtak ki közbeszerzési eljárásokat már meglévő hálózatoknál. A közbeszerzési eljárás nyertesének feladata a hálózatnak a szükséges berendezésekkel történő fejlesztése, vagyis a berendezések leszállítása, telepítése és üzembe helyezése volt.

(42) A legtöbb közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő hatóság az eljárás tárgyának meghatározásában közvetlenül ([38]), illetve a műszaki leírás vagy a finanszírozandó berendezések ismertetésében közvetetten ([39]) hivatkozik a földfelszíni technológiára és a DTT platformra. Abban a néhány esetben, ahol kifejezetten megemlítik a műholdas technológiát, ez a műholdas jel földi tornyokon elhelyezett parabolaantenna segítségével történő vételére ([40]) vagy a digitális televíziózáshoz a III. térségben szükséges berendezésekre ([41]) korlátozódik. Nagyon kevés közbeszerzési eljárás volt technológiasemlegesnek tekinthető. Ezek a technológiasemleges közbeszerzési eljárások nem zárták ki a DTT-től eltérő technológiákat, noha a spanyol kormány tervei szerint kizárólag DTT-t lehetett volna használni a lefedettség bővítésére ([42]). Egyes hatóságok ajánlattételi felhívás közzététele helyett más módot választottak a DTT-lefedettség bővítésére. Például Baszkföld közvetlenül nyújtott pénzügyi támogatást az Itelazpi regionális hálózatüzemeltetőnek. Navarrában is hasonló megoldás mellett döntöttek.

([36]) Lásd például az Andalúziára vonatkozó kiegészítést: Resolución de 5 de octubre de 2009, de la Secretaría de Estado de Telecomunicaciones y para la Sociedad de la Información, por la que se publica la Adenda al Convenio marco de colaboración entre el Ministerio de Industria, Turismo y Comercio y la Comunidad Autónoma de Andalucía, para el desarrollo del Plan Nacional de Transición a la TDT. BOE número 260, 2009. október 28.; http://www.boe.es/boe/dias/2009/10/28/pdfs/BOE-A-2009-17108.pdf

([37]) Összesen a hatóságok több mint 600 megállapodást – keretmegállapodást, kiegészítést stb. – kötöttek a lefedettség bővítésére vonatkozóan.

([38]) Például Extremadura, Asztúria, Kanári-szigetek, Katalónia, Madrid.

([39]) Például Aragónia.

([40]) Például Aragónia és Asztúria esetében.

([41]) Extremadura.

([42]) A Kasztília-La Mancha kivételével valamennyi régióra vonatkozóan közölt 516 közbeszerzési eljárás közül a Bizottság 82 eljárásból álló mintát vizsgált. A minta Spanyolország összes autonóm közösségét lefedte, Melilla kivételével (e régióra vonatkozóan a spanyol hatóságok nem adtak meg közbeszerzési eljárást, állításuk szerint ugyanis erre vonatkozó dokumentumok nem álltak rendelkezésre). A Bizottság a 82 közbeszerzési eljárásból mindössze négyet minősített technológiasemlegesnek: hármat Kasztília és Leónban, egyet pedig Kantábriában (hivatkozás: Gobierno de Cantabria/Dirección General de transportes y comunicaciones, Contratación de Contrato menor de „Infraestructura de Telecomunicación Multiservicio (ITM) en Herrerias”, expediente H12453C60581).

(43) Összesen 2008–2009-ben a központi költségvetésből csaknem 163 millió EUR-t (részben a MITyC által az autonóm közösségeknek nyújtott kedvezményes kamatozású kölcsönök formájában ([43])), a vizsgált 16 autonóm közösség (Kasztília-La Mancha kivételével az összes) költségvetéséből pedig 60 millió EUR-t fordítottak a II. térség bővítési beruházásaira. Ezenkívül a helyi önkormányzatok mintegy 3,5 millió EUR összegben saját forrásból is finanszírozták a bővítést.

(44) A DTT platform II. térségre történő kiterjesztésének második lépéseként 2009-től egyes autonóm közösségek további közbeszerzési eljárásokat írtak ki, vagy közbeszerzési eljárás nélkül kötöttek szerződést a bővítés során digitalizált és kiépített berendezések üzemeltetésére és karbantartására. Az átálláshoz nyújtott támogatásoktól eltérően ez utóbbi intézkedések folyamatos támogatásnak minősülnek. Mivel tárgyuk a II. térségben kiépített földfelszíni hálózat üzemeltetése és karbantartása, e szerződések sem technológiasemlegesek. A közbeszerzési eljárás keretében üzemeltetés és karbantartás céljára 2009–2011 között megítélt források (a folyamatos támogatás) összege legalább 32,7 millió EUR.

2.3. **2013 utáni fejlemények**

(45) A 2013. évi határozat elfogadását követően egyes autonóm közösségek bizonyos változtatásokat vezettek be *az infrastruktúra* üzemeltetésével és karbantartásával kapcsolatos intézkedésekben. Nevezetesen az alábbi változtatások történtek ((46)–(60) preambulumbekezdés):

(46) Andalúziában az ajánlatkérő szerv 2014. november 12-én tett közzé ajánlattételi felhívást olyan telekommunikációs szolgáltatásokra, amelyek lehetővé teszik szabadon fogható országos digitális televíziócsatornák vételét Andalúzia autonóm közösség bizonyos területein. A közbeszerzési eljárást az U.T.E Andalucía Televisión Digital (Retevisión és Axión Infraestructuras de Telecomunicaciones, S.A.) nyerte 2017. április 11-én. A szerződést 2017. június 9-én írták alá.

(47) Aragóniában 2016. november 25-én tettek közzé ajánlattételi felhívást távoli és kevésbé urbanizált területeken nyújtandó digitális televíziószolgáltatásra. A közbeszerzési eljárást a Retevisión nyerte 2017. május 19-én, a szerződést pedig 2017. június 26-án kötötték meg.

(48) A Baleár-szigeteken 2014. július 14-én írtak ki ajánlattételi felhívást. A szerződést a Tradia Telecom, S.A. nyerte 2014. november 5-én.

(49) A Kanári-szigeteken 2015. január 28-án tettek közzé ajánlattételi felhívást a Kanári-szigeteki Autonóm Közösség távoli és kevésbé urbanizált területein országos és regionális digitális televíziócsatornák tekintetében nyújtandó műsorszórási szolgáltatásokra (versenypárbeszéd keretében). A spanyol hatóságok által 2021. február 5-én nyújtott tájékoztatás szerint a szerződést 2020 januárjában írták alá, a szolgáltatás pedig 2020. július 3-tól működik.

(50) Kantábriában 2015. május 13-án tettek közzé ajánlattételi felhívást az autonóm közösség távoli és gyérebben lakott területein digitális televíziócsatornák tekintetében nyújtandó műsorszórási szolgáltatásra. A közbeszerzési eljárást a Retevisión nyerte 2015. december 2-án, a szerződést pedig 2016. március 14-án kötötték meg.

(51) Extremadurában 2015. április 3-án tettek közzé ajánlattételi felhívást olyan telekommunikációs szolgáltatásokra, amelyek lehetővé teszik digitális televíziócsatornák sugárzását és vételét Extremadura Autonóm Közösség bizonyos területein. A közbeszerzési eljárást a Retevisión nyerte 2015. december 30-án, a szerződést pedig 2016. március 15-én kötötték meg.

(52) Navarrában 2014. november 11-én tettek közzé ajánlattételi felhívást a digitális televíziózás lefedettségének távoli és kevésbé urbanizált területeken történő bővítésére. 2019. május 28-án a navarrai hatóságok úgy határoztak, hogy nem ítélik oda a szerződést, és megszüntették az eljárást.

(53) La Riojában 2014. november 13-án tettek közzé versenypárbeszédről szóló felhívást. A spanyol hatóságok által 2021. február 5-én nyújtott tájékoztatás szerint az eljárás folyamatban van.

([43]) Kasztília-La Mancha nélkül.

(54) Asztúria Autonóm Közösség 2018. december 28-án közbeszerzési eljárást indított berendezések helymegosztására ([44]). A közbeszerzési eljárást a Retevisión nyerte 2019. január 10-én. 2018. december 19-én közbeszerzési eljárás indult karbantartási szolgáltatás nyújtására irányuló szerződés odaítélésére. Emellett 2018. december 10-én másik közbeszerzési eljárás is indult az Asztúria tulajdonában lévő berendezésekkel Asztúriában nyújtandó műsorszórási szolgáltatások tárgyában. A spanyol hatóságok által 2019. január 16-án nyújtott tájékoztatás szerint e két utóbbi eljárás még folyamatban van.

(55) Galíciát illetően a spanyol hatóságok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy Galicia a II. térségben működő üzemeltetők esetében nem kívánja finanszírozni az üzemeltetést és a karbantartást, ezért nem ír ki újabb technológia-asemleges ajánlattételi felhívást. A II. térségben működő üzemeltetők esetében a műsorszóró hálózat üzemeltetése és karbantartása nem az autonóm közösség felelősségi körébe tartozik majd, hanem a települési önkormányzatok feladata lesz.

(56) A spanyol hatóságok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy Madrid közbeszerzési eljárást indított digitális televíziós berendezések karbantartására. A közbeszerzési eljárást a Retevisión nyerte 2019. július 8-án, a szerződést pedig 2019. augusztus 7-én kötötték meg. Melillával és Murciával kapcsolatosan a spanyol hatóságok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy nem indul közbeszerzési eljárás, és a települési önkormányzatok felelősségi körébe tartozik a karbantartás.

(57) A Spanyolországtól kapott információk alapján Baszkföld nem indított közbeszerzési eljárást a 2013. évi határozat után, és ez nem is áll szándékában. Ehelyett általános gazdasági érdekű szolgáltatásról szóló nyilatkozatot tett. A Kormányzótanács 2014. december 2-án jóváhagyta a televíziócsatornák lefedettségének Baszkföld Autonóm Közösségen belüli bővítésére irányuló szolgálatással kapcsolatos megállapodást.

(58) Ceutát illetően a spanyol hatóságok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy nem indul közbeszerzési eljárás, és azt állították, hogy a karbantartási költségek térítésére *de minimis* szabályok vonatkoznak.

(59) Valencia Autonóm Közösségben 2017 januárjában ajánlattételi felhívást írtak ki berendezések karbantartására. A közbeszerzési eljárást a Retevisión nyerte 2017 decemberében, a szerződést pedig 2018. május 18-án kötötték meg. A szerződés berendezések karbantartására korlátozódik, és nem terjed ki megelőző és javító karbantartási szolgáltatások nyújtására.

(60) Katalóniát illetően 2018. augusztus 3-án ajánlattételi felhívást tettek közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ([45]) audiovizuális jelek továbbítására és terjesztésére Katalónia II. térségben élő lakosságának lefedése céljából. 2019-ben kötöttek szerződést egyéves időtartamra, amely további egy évre meghosszabbítható volt.

(61) A fentiek alapján egyes autonóm közösségekben az eredeti szerződések új, módosított intézkedésekre vonatkozó szerződések hatálybalépésével történő megszűnésének vagy a folyamatos üzemeltetési és karbantartási támogatáshoz (amely – Spanyolország álláspontja szerint – általános gazdasági érdekű szolgáltatásra vonatkozó vagy *de minimis* szabályok hatálya alá tartozik) szükséges új jogalap bevezetésének időpontjától megszüntették az üzemeltetési és karbantartási támogatással kapcsolatos eredeti intézkedéseket.

(62) Az új, módosított intézkedések jogi értékelése nem képezi e határozat tárgyát. E határozat semmilyen módon nem érinti a módosított intézkedések állami támogatási szabályok szerinti értékelését.

2.4. **Az eljárás megindításának indoklása**

(63) Az eljárás megindításáról szóló határozatában a Bizottság először is rámutatott arra, hogy az ismertetett intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében foglalt valamennyi feltételnek megfelel, így állami támogatásnak tekinthető.

([44]) A kedvezményezett érintett berendezéseinek észszerű elhelyezéséhez és csatlakoztatásához szükséges helyszín és műszaki feltételek biztosítása.

([45]) https://ted.europa.eu/TED/notice/udl?uri=TED:NOTICE:340064-2018:HTML:HU:HTML&tabId=1&tabLang=hu

(64) Mivel a műsorszolgáltatási piac több szintből áll, az eljárás megindításáról szóló határozat az állami támogatás kedvezményezettjeit három kategóriába sorolta: i. hálózatüzemeltetők, ii. a bővítéshez szükséges berendezések szállítására irányuló közbeszerzési eljárásban részt vevő hardverszállítók, valamint iii. televíziócsatornákat sugárzó műsorszolgáltatók.

(65) A Bizottság arra az előzetes következtetésre jutott, hogy a DTT platform bővítésével összefüggő költségek finanszírozásával a program torzította vagy torzíthatta a versenyt a különböző technológiákat képviselő hardverszállítók, valamint a földfelszíni és műholdas platformüzemeltetők között. A Bizottság előzetes álláspontja szerint különösen ((66)–(68) preambulumbekezdés):

(66) a különböző (földfelszíni és műholdas) platformok között merülhet fel versenytorzulás, mivel a kifogásolt intézkedés a földfelszíni műsorszóró központok digitalizálására és újonnan történő kiépítésére irányul, figyelmen kívül hagyva a műholdas technológiát;

(67) a műsorszolgáltatók közötti versenyt is torzíthatja a kifogásolt intézkedés. A múltban a szabadon fogható televízió-csatornákat kínáló műsorszolgáltatók hagyományosan a földfelszíni platformról, a fizetős televíziós csatornákat vagy műsorokat kínáló műsorszolgáltatók pedig a műholdas platformról sugároztak. Az eljárás megindításáról szóló határozat idején viszont a szabadon fogható csatornákat kínáló műsorszolgáltatók elkezdtek fizetős televízió-csatornákat kínálni a földfelszíni platformon, a műholdas műsorszolgáltatók pedig igyekeztek szabadon fogható csatornákhoz jutni, hogy teljessé tegyék a kínálatukat, és aktívabban versengjenek a szabadon fogható csatornákat kínáló műsorszolgáltatókkal;

(68) ami a hardverszállítókat illeti, a kifogásolt intézkedés a jelek szerint (megnövekedett kereslet formájában) versenyelőnyhöz juttatta őket.

(69) Előzetes értékelésében a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, és nem talált olyan indokokat, amelyek alapján az a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősíthető lenne, mivel egyetlen eltérés sem tűnt alkalmazhatónak.

(70) E határozat további tényszerű adatokét az eljárás megindításáról szóló határozatra utal.

3. AZ ERDEKELT FELEK ESZREVETELEI

3.1. **Az Astra észrevételei**

3.1.1. *Általános megjegyzések*

(71) Az Astra fenntartja azt a korábbi álláspontját, hogy a földfelszíni digitális televíziózásra való átállást megelőző intézkedések összehangolt, a központi kormányzat szintjén megalkotott és a regionális hatóságok által megvalósított terv részei voltak. Ha feltételezhető is azonban, hogy a lefedettség bővítéséhez nyújtott állami támogatások előkészítése, szervezése és megvalósítása regionális szinten zajlott, az Astra úgy véli, hogy azok jogellenes és a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősülnek.

(72) A Kantábriában lefolytatott közbeszerzési eljárást illetően az Astra fenntartja, hogy Spanyolország állításával ellentétben a kantábriai hatóságokat arra kötelezték, hogy szerezzék be a műsorszolgáltatók engedélyét csatornáiknak a műholdas platformon keresztül történő elérhetővé tételére. Emellett annak ellenére, hogy a műsorszolgáltatók a levelüket 2008 márciusában küldték el, a kantábriai hatóságok az általuk 2008 júliusában választott műholdas alternatívát ajánlották más autonóm közösségeknek is. Ha Spanyolország állítása szerint valóban azért mondták volna fel a szerződést az Astrával, mert a műsorszolgáltatók vonakodtak igénybe venni a műholdas platformot, akkor a kantábriai hatóságok nem ajánlották volna más autonóm közösségeknek a műholdas megoldást.

3.1.2. *Állami támogatás megléte*

(73) A hálózatüzemeltetőknél és különösen az Abertisnél jelentkező előnnyel kapcsolatban az Astra megjegyzi, hogy hardverszállítóként az Abertis a lefedettség bővítésével érintett területeken található földfelszíni telephelyek digitalizálására irányuló közbeszerzési eljárások mintegy 45 %-át nyerte. Mivel az Abertis platformüzemeltető, a hálózat digitalizálása a műsorszolgáltatók számára kínált szolgáltatásai szempontjából előnyös, mivel a DTT-hálózat így többletköltség nélkül eléri a lakosság csaknem 100 %-át, szemben a kifogásolt intézkedés nélküli földfelszíni digitalizálás útján elérhető 96–98 %-kal. Ezenkívül az Abertisnek abból is előnye származik, hogy az alternatív platformüzemeltetők között fő versenytársként jelentkező Astra a II. térségbe történő belépéssel nem vetheti meg a lábát a spanyol piacon.

(74) Az Astra szerint továbbá az intézkedések egyéb előnyökhöz is juttatták az Abertist. Először is az Abertis számos saját üzemeltetésű földfelszíni telephelye részesült a spanyol hatóságok által a vizsgált intézkedések keretében juttatott forrásokból. Ez különösen azon telephelyek esetében van így, amelyek az RTVE állami műsorszolgáltató kötelező jelszolgáltatási területén találhatók, ahol a magántulajdonú műsorszolgáltatóknak nincs ilyen kötelezettsége (ez a lakosság mintegy 2,5 %-át érinti). Másodszor az Astra azt állítja, hogy az állami támogatás az Abertis számára közvetett előnyt jelentett az olyan szomszédos piacokon is, mint az adatátvitel. Ezenkívül a panaszos megjegyzi, hogy a vizsgált intézkedés a III. térségben versenytorzulást okoz ([46]).

(75) Az Astra úgy véli, hogy a műholdas és a földfelszíni platform azonos piachoz tartozik. A fizetős elérésű és a szabadon fogható csatornák megkülönböztetése a platformok közötti verseny szempontjából nem lényeges. A földfelszíni és a műholdas platform jelenleg is versenyez a fizetős televíziócsatornák sugárzásáért, mivel a DTT platform már legalább két fizetős csatorna jelét továbbítja, amelyek közül az egyik kizárólag ezen a platformon fogható. Emellett az Astra szerint már valamennyi jelenleg engedéllyel rendelkező műsorszolgáltató benyújtotta a kormányhoz a fizetős tartalomszolgáltatásra szóló engedély iránti kérelmét.

(76) 2019. május 27-i beadványában az Astra kifejtette, hogy a szóban forgó intézkedések szelektívek, és nem mozdítják elő a műsorszolgáltató tevékenységek egészének fejlődését, hanem előnyhöz juttatják a földfelszíni hálózatüzemeltetőket. Az Astra kifejti, hogy a lefedettség távoli és vidéki területeken történő bővítése céljából a más technológiákat használó hálózatüzemeltetőket – köztük az Astrát - a földfelszíni technológiát használó szolgáltatókhoz hasonló helyzetben lévőnek kell tekinteni. Az Astra különösen arra mutatott rá, hogy a lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárásokat esetenként (például Kantábriában és Navarrában) a technológiasemlegesség figyelembevételével szervezték meg, tehet ezen eljárások keretében műholdas platformüzemeltetők versenyeztek földfelszíni szolgáltatókkal, és nyerni is tudtak. Más tagállamokban (például az Egyesült Királyságban, Franciaországban és Portugáliában) alternatív platformok állnak versenyben a földfelszíni platformmal. Ezenkívül az egyik műholdas szolgáltató, a Hispasat szolgáltatásait Spanyolországon belül kizárólag a III. térségben veszik igénybe. Az Astra azt állítja, a műholdas technológia a költségek szempontjából nincs versenyhátrányban a földfelszíni technológiához képest. Az Astra álláspontja szerint mindezek a körülmények azt bizonyítják, hogy a földfelszíni szolgáltatók és az eltérő technológiákat használó szolgáltatók a szóban forgó intézkedésekkel elérni kívánt célok tekintetében hasonló helyzetben vannak.

(77) Az Astra úgy véli, hogy a vizsgált intézkedések nem voltak arányosak. Rámutatott, hogy a DTT platformra való átálláshoz a társasházak jelentős átalakítására, valamint a kábelezésbe történő beruházásra volt szükség. Azon érvének alátámasztása céljából továbbá, hogy a lefedettség bővítése a műholdas platformon keresztül sem lett volna drágább, mint a földfelszíni platformon keresztül, az Astra a 2008 novemberében elvégzett és a panasszal együtt benyújtott belső költségfelmérésére (a továbbiakban az Astra-költségfelmérés) hivatkozott. A felmérés a lefedettség bővítésének költségeit hasonlította össze a földfelszíni és a műholdas technológia alapján. A felmérés feltételezései több szempontból is eltérnek a Spanyolország és az Abertis által végzett felmérésekétől, többek között a parabolaantennák költségeit, valamint a digitális földfelszíni televízióadás vételéhez külső set-top boxok beszerzésének a szükségességét illetően. A felmérés megállapításaiból az a következtetés vonható le, hogy a műholdas lefedettség bővítése nem feltétlenül drágább a földfelszíni technológiánál. Az Astra további dokumentumokat is benyújtott, amelyekkel azt kívánta bizonyítani, hogy a két technológia létesítési és üzemeltetési költségei között nincs jelentős különbség.

(78) Az Astra azt állítja továbbá, hogy a műholdas adásokhoz való feltételes hozzáférés biztosítása önmagában nem akadályozza a szabadon fogható csatornák sugárzását. A feltételes hozzáférési rendszerek világszerte megtalálhatók, és használatuk nem körülményes ([47]). Emellett a feltételes hozzáférésre Kantábriában javasolt megoldást a kantábriai hatóságok elfogadták, és segítségével eldönthették, hogy mely felhasználók aktiválása szükséges a szolgáltatás vételéhez. A szolgáltatás területi korlátozását tehát a kantábriai kormány ellenőrizte. Ez irányú speciális átalakításra nem volt szükség.

([46]) Az Astra szerint a hatóságok által a II. térséget érintő intézkedések keretében biztosított forrásoknak köszönhetően a Hispasat – az Abertis résztulajdonában álló, a III. térséget ellátó műholdas szolgáltató – a műholdas kapacitását többletköltség nélkül képes a műsorszolgáltatók rendelkezésére bocsátani. Végül az Astra állítása szerint az intézkedés eredményeképpen az Abertis a továbbítási kötelezettség kizárólagos kedvezményezettje lett a III. térségben.

([47]) Állítása szerint a műholdas platformokat világszerte igen nagy számú felhasználó veszi igénybe feltételes hozzáféréssel, amelynek összetettsége nem jelent akadályt a platform kiépítésében.

(79) Az intézkedés megfelelőségét illetően az Astra azt állítja, hogy a méretgazdaságosságnak köszönhetően a földrajzi lefedettség növekedésével a műholdas technológia gazdaságilag egyre előnyösebbé válik. A II. térségben az intézkedés több mint 600 helyi és regionális közbeszerzési eljárásra történő felosztásával a műholdas technológia eleve jelentős versenyhátrányt szenvedett. Azonban még ha a spanyol kormánynak nem is lett volna lehetősége arra, hogy a régiók közötti szinergiahatás figyelembevételét a források odaítélésének feltételeként előírja vagy erre javaslatot tegyen, a régiók figyelembe vehették volna ezt a lehetőséget annak biztosítása érdekében, hogy adófizetőik számára a legköltséghatékonyabb módszert választhassák ki. Az Astra szerint valójában ezt meg is kísérelték azelőtt, hogy a spanyol központi kormányzat a földfelszíni technológia javára beavatkozott volna. Sőt, miután a közbeszerzési eljárásban az Astrát választották ki, a kantábriai hatóságok eleinte megpróbáltak meggyőzni más régiókat is a műholdas platform választásáról, mivel ez tovább csökkentette volna saját költségeiket.

3.1.3. *Üzemeltetés és karbantartás céljára nyújtott állami támogatás*

(80) Az Astra megismétli, hogy a kifogásolt intézkedések egy része folyamatos állami támogatásnak minősül, mivel az autonóm közösségi kormányok a II. térség helyi hálózatainak üzemeltetési és karbantartási költségeit folyamatosan finanszírozzák majd. A műholdas megoldás éves üzemeltetési és karbantartási költségeit az Astra csatornánként évi 100 000 EUR-ra becsüli, bár ez mérsékelhető lett volna akkor, ha a műholdas megoldást egynél több régió választotta volna.

3.2. **Az Abertis/Cellnex észrevételei**

(81) Az Abertis telekommunikációs infrastruktúrák üzemeltetésével és hálózati berendezések szállításával foglalkozik. Tulajdonában van egyéb vállalkozások mellett a Retevisión S.A. és a Tradia S.A., amelyek telekommunikációs hálózatokat és infrastruktúrákat kezelnek és üzemeltetnek.

3.2.1. *Állami támogatás megléte*

(82) Először is az Abertis megjegyzi, hogy a vizsgált intézkedések nem minősülnek az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak. Álláspontja szerint a regionális hatóságok egyszerűen árukat és szolgáltatásokat szereztek be nyílt közbeszerzési eljárások keretében, és a II. térség műsorszóró központjaiban telepített berendezések továbbra is a tulajdonukban vannak. Ezért sem a források, sem az azok felhasználásával beszerzett digitális berendezések nem kerültek külső kedvezményezetthez.

(83) Az Abertis továbbá úgy véli, hogy a kifogásolt intézkedések nem juttatták észrevehető előnyhöz a hálózatüzemeltetőket. Az Abertis azt állítja, hogy a II. térségben található helyi hálózatok egyikét sem üzemelteti (még azokat sem, amelyeknél az érintett műsorszóró központok tulajdonosa), így nem származhat közvetlen előnye az intézkedésekből. Másodszor a II. térségben az Abertis kizárólag hardverszállítóként működött közre. Harmadszor nem élvezett előnyt akkor sem, amikor egy műsorszóró központ fejlesztéséhez használt berendezéseket az Abertis értékesítette, majd az Abertis tulajdonában álló műsorszóró központban helyezték üzembe őket. Ennek az az oka, hogy az Abertis az ilyen műsorszóró központokat piaci feltételekkel egyszerűen bérbe adja a helyi hálózatüzemeltetőknek, a kapott bérleti díj összegét pedig a digitalizálási folyamat nem érintette. Negyedszer az Abertis fenntartja, hogy s DTT-hálózat lefedettségének fokozatos 1–2 %-os növelése az Abertis számára az I. térségben működő platformüzemeltetőként nem jár gazdasági előnnyel. Végezetül a II. térség digitalizálása nem érinti azt az árat, amelyen az Abertis műsorszórási szolgáltatásokat nyújthat a műsorszolgáltatóknak, különös tekintettel arra, hogy az Abertis nagykereskedelmi árszabását a spanyol szabályozó hatóság, a Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones (a továbbiakban: CMT) ([48]) szabályozza.

(84) A II. térség helyi hálózatüzemeltetőit (tehát a települési önkormányzatokat) illetően az Abertis úgy véli, hogy azok nem juthatnak gazdasági előnyhöz, mivel az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében nem minősülnek vállalkozásnak, és egyébként is közszolgáltatást nyújtanak.

([48]) A CMT feladatait 2013 októberétől a Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (CNMC) kapta meg.

(85) Az Abertis kifejtette továbbá azt a véleményét, hogy a vizsgált intézkedés nem járt gazdasági előnnyel a műsorszolgáltatók számára. A II. térségen belüli digitális átállás nem növelte a televíziónézők számát a digitális műsorszolgáltatásra történő átállás folyamatának 2005. évi megkezdése előtt az analóg televízióadáshoz hozzáféréssel rendelkező nézők számához képest.

(86) Emellett az Abertis úgy véli, hogy a kifogásolt intézkedések nem voltak észrevehető hatással hálózatüzemeltetők közötti versenyre. Az, hogy az elmúlt 20 évben sem az Astra, sem más magántulajdonú szolgáltató nem mutatott érdeklődést aziránt, hogy a II. térségben műsorszórási szolgáltatásokat nyújtson, megerősíti a piac hiányát, valamint azt, hogy a szolgáltatásnyújtás elősegítéséhez állami beavatkozásra volt szükség. Így különösen nem torzul a műholdas és a DTT platform közötti verseny, mivel azok két önálló piacot jelentenek. Emellett a II. térség földfelszíni hálózatainak digitalizálása a vonatkozó piacok versenystruktúrájában semmilyen változást nem hozott, csupán a meglévő analóg platform szükséges műszaki fejlesztésével járt.

(87) Az Abertis azt állítja, hogy a II. térség hálózatain nyújtott műsorszórási szolgáltatások a helyi elszigetelt területekre korlátozódnak, így nincsenek hatással a tagállamok közötti kereskedelemre.

(88) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az érintett hatóságok vagy társszervezeteik az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti vállalkozásnak minősülnek, az Abertis úgy véli, hogy a II. térség digitális átállását fedező forrásokat közszolgáltatásért járó kompenzációként nyújtották. E tekintetben az Abertis úgy véli, hogy a kifogásolt intézkedések megfelelnek az *Altmark*-ítéletben ([49]) megállapított feltételeknek, és állami támogatásra nem került sor.

(89) 2019. június 13-i beadványában a Cellnex kifejtette, hogy a szóban forgó intézkedések nem szelektívek, ezért nem minősülnek állami támogatásnak. Álláspontja szerint a DTT és a műholdas technológia az érintett jogi rendszerrel elérni kívánt célra tekintettel nincs hasonló ténybeli és jogi helyzetben. Kiemelte, hogy a DTT és a műholdas technológia eltérő jogszabályok hatálya alá tartozik, és a műholdas technológiával ellentétben a DTT-nek van köszszolgáltatási jellege. A földfelszíni technológia esetében már kiépült infrastruktúra áll rendelkezésre, a DTT-nek pedig kedveztek az I. térség digitalizálásával létrejött szinergiák. A Cellnex ezenkívül kiemelte, hogy a műsorszolgáltatók sok esetben nem jogosultak műholdas sugárzásra, és újra kellene tárgyalniuk a műsoraik tartalmához fűződő jogokat. Emiatt megnőhet a tartalmak költsége, és előfordulhat, hogy a tartalmak szerzői nem hajlandók értékesíteni a jogokat. Ráadásul a műholdas sugárzáshoz kapcsolódó költségek jelentősen meghaladnák a DTT-hez kapcsolódó költségeket, amint az az iratanyagban rendelkezésre bocsátott különféle tanulmányokból is kiderül. A Cellnex kifejti, hogy az Astra-költségfelmérésnek több hiányossága is van, ezért a Bizottság nem hagyatkozhat rá.

(90) A Cellnex állítása szerint a 2013. évi határozat megsemmisítése maga után vonja az eljárás megindításáról szóló határozat megsemmisítését. A Cellnex úgy véli, hogy a 2013. évi határozat megsemmisítése után a Bizottságnak új határozatot kellett volna hoznia az eljárás megindításáról, megindokolva benne, miért szelektívek a vizsgált intézkedések. A Cellnex azt állította, hogy ilyen határozat hiányában nem gyakorolhatja a védelemhez való jogát.

3.2.2. *Létező támogatás*

(91) Az Abertis szerint a II. térség műsorszóró hálózatainak kiépítése 1982-ben, egy nem liberalizált műsorszolgáltatási ágazatban kezdődött. Akkor Spanyolország jogi monopóliummal rendelkezett a földfelszíni műsorszolgáltatás piacán. Közpénzből finanszírozzák a II. térségben az ágazat liberalizációja előtt kialakított helyi hálózatok létesítését, karbantartását és üzemeltetését. Emiatt a vizsgált intézkedés folyamatos, létező támogatás.

3.2.3. *Összeegyeztethetőség*

(92) Az Abertis szerint bármely esetleges állami támogatás az EUMSZ 106. cikke alapján összeegyeztethető a belső piaccal, mivel maradéktalanul megfelel a 2005/842/EK bizottsági határozatban ([50]) („a 86. cikk (2) bekezdése szerinti határozat") rögzített összes feltételnek.

([49]) A Bíróság C-280/00 sz., *Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg* ügyben hozott ítélete (ECLI:EU:C:2003:415).

([50]) A Bizottság 2005/842/EK határozata (2005. november 28.) az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásoknak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történő alkalmazásáról (HL L 312., 2005.11.29., 67. o.).

(93) Ellenkező esetben bármely esetleges támogatás egyébként összeegyeztethető az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjával. Először is a spanyol hatóságok által hozott intézkedések célja, hogy gyorsítsa a spanyolországi digitális átállás folyamatát, amelyet a Bizottság az állami támogatásokra vonatkozó döntéshozatali gyakorlatában közös érdekű célkitűzésként ismer el. Másodszor a támogatás megfelelő eszköz volt, mivel a DTT a lefedettség bővítésére alkalmasabb technológia ([51]). A gazdasági szempontok mellett az Abertis megjegyzi, hogy a műsorszolgáltatók nem szívesen használnak műholdas platformokat azon korlátok miatt, amelyekkel a műsorszolgáltatók szembesülnek a szabadon fogható műsoraik tartalmához fűződő jogok megvásárlásakor. A legtöbb esetben csak egy adott platformon, a DTT-n keresztüli tartalomtovábbítás jogát szerzik meg, mivel e technológia lehetővé teszi a célzott műsorszórást és a földrajzi korlátozásokat. Ezenkívül az intézkedések arányosak, mivel kizárólag azokat a költségeket fedezik, amelyek a II. térségen belül az analógról a digitális televíziószolgáltatásokra való átálláshoz feltétlenül szükségesek. A kifogásolt intézkedések kizárólag a II. térség műsorszóró központjainak digitalizálásához kapcsolódó költségeket támogatják, amelyre a digitális berendezések beszerzésével és telepítésével kerül sor.

(94) Az intézkedés technológiasemlegességével kapcsolatban az Abertis megjegyzi, hogy a spanyol kormány nem kizárólag a földfelszíni technológiát vette figyelembe. Emellett a III. térségben végül a műholdas platformot tekintették a legmegfelelőbb technológiaválasztásnak a digitális televíziószolgáltatások nyújtásához. Még fontosabb az Abertis azon állítása, hogy – a benyújtott költségfelmérések tanúsága szerint – a DTT tekinthető a legmegfelelőbb és legköltségkímélőbb platformnak, amelyen a II. térségben digitális televíziószolgáltatás nyújtható, és amellyel az analóg szolgáltatás kikapcsolása előtt meglévő lefedettség elérhető ([52]).

3.3. **Az Itelazpi észrevételei**

(95) Az Itelazpi S.A. (a továbbiakban: Itelazpi) a baszk kormány tulajdonában álló közvállalkozás, amely adatátviteli szolgáltatásokat nyújt, valamint biztosítja a rádiós és televíziós műsorszolgáltatók lefedettségét. 2019. június 13-i beadványában az Itelazpi kifejtette, hogy a szóban forgó intézkedések nem szelektívek, ezért nem minősülnek állami támogatásnak. Kifejtik, hogy a DTT és a műholdas technológia az érintett jogi rendszerrel elérni kívánt célra tekintettel nincs hasonló ténybeli és jogi helyzetben. Kiemelte, hogy a DTT és a műholdas technológiára eltérő – többek között területi lefedettségi kötelezettségekkel kapcsolatos és szerzői jogi – szabályok vonatkoznak. A műholdas technológiával ellentétben a DTT-nek van köszszolgáltatási jellege. A DTT esetében már kiépült infrastruktúra áll rendelkezésre, amely szinergiákat kínál, és indokolttá teszi a DTT technológia választását. Ezenkívül a műsorszolgáltatók sok esetben nem jogosultak műholdas sugárzásra, és amennyiben kötelesek lennének műholdas platformot használni, újra kellene tárgyalniuk a műsoraik tartalmához fűződő jogokat. Emiatt megnőhet a tartalmak költsége, és előfordulhat, hogy a tartalmak szerzői nem hajlandók értékesíteni a jogokat. Ráadásul a műholdas sugárzáshoz kapcsolódó költségek jelentősen meghaladnák a DTT-hez kapcsolódó költségeket, amint az az iratanyagban rendelkezésre bocsátott különféle tanulmányokból is kiderül. Az Itelazpi további két költségfelmérést is benyújtott, amelyet az FTI Consulting készített 2015-ben és 2019-ben ([53]) (a továbbiakban: a 2015. évi Itelazpi-költségfelmérés és a 2019. évi Itelazpi-költségfelmérés).

(96) Ezenkívül az Itelazpi álláspontja szerint az eljárás megindításáról szóló határozat nem ismerteti a szelektivitási kritériumhoz kapcsolódó elemzési keretet. Az Itelazpi állítása szerint a 2013. évi határozat megsemmisítése után a Bizottságnak új határozatot kellett volna hoznia az eljárás megindításáról, ebben az új határozatban pedig meg kellett volna indokolnia, miért szelektívek a szóban forgó intézkedések.

([51]) Az Abertis saját, 2010 januárjában készített költségfelmérésére hivatkozik, amely a DTT és a műholdas technológia költségeit hasonlítja össze a II. térségben nyújtott digitális televíziószolgáltatások szempontjából. A felmérés szerint a DTT technológia alkalmazása 10 éves időszakra vetítve mintegy 286 millió EUR összköltséget jelentene, míg azonos időszakra vetítve a műholdas technológia alkalmazásával járó összköltség hozzávetőleg 532 millió EUR-t tenne ki. Az Abertis a belső felmérést külső könyvvizsgáló cégnek adta át, amelynek jelentése megerősítette a felmérés megállapításait, ugyanakkor rámutatott arra, hogy a mind a műholdas, mind a DTT technológiára vonatkozó költségbecslések óvatosak. Mindenesetre a két felmérés megerősítette a költség-összehasonlítás megfelelőségét, valamint azt a következtetést, hogy a műholdas technológiának a II. térségben nyújtandó digitális televíziószolgáltatások céljából történő alkalmazása lényegesen drágább lett volna, mint a DTT alkalmazása, főként a magasabb gazdasági és társadalmi költségek miatt, amelyeket a fogyasztóknak a műholdas megoldás esetén kellett volna viselniük.

([52]) E felmérések szerint a műholdas technológiával a kérdéses szolgáltatások nyújtása magasabb költségekkel járna. A költségekhez pedig a műsorszolgáltatóknak, a helyi hálózatüzemeltetőknek és a nézőknek egyaránt hozzá kellene járulniuk. Az Abertis költségfelmérése megállapította továbbá, hogy a műholdas technológia alkalmazása esetén a digitális átálláshoz további mintegy hat hónapra lenne szükség, mivel a II. térségben élő fogyasztóknak időre lenne szükségük a műholdas dekóderek, antennák stb. beszerzéséhez és telepítéséhez. Emiatt viszont további költségek merülnének fel az érintett időszakon belüli simulcast műsorszolgáltatás (analóg és digitális platformon történő egyidejű műsorszolgáltatás) kapcsán.

([53]) A DTT és a műholdas technológia közötti különbségek kifejtésekor a költségfelmérés azzal érvel, hogy a műholdas technológia használata a kormányzati politika miatt a III. térségre korlátozódott, és amennyiben a baszk kormány a II. térségben kívánt volna műholdas technológiát használni, akkor el kellett volna fogadnia ennek a korlátozásnak a megszüntetését. Ez további terhet rótt volna Baszkföldre. (Lásd az a 2019. évi Itelazpi-költségfelmérés 2.9. szakaszát a 12. oldalon).

3.4. **A Radiodifusión észrevételei**

(97) A Radiodifusión az audiovizuális jeltovábbítási szolgáltatások piacán működő szolgáltató, amely 2005 novembere óta szerepel a CMT szolgáltatói nyilvántartásában.

(98) A Radiodifusión általánosságban egyetért az eljárás megindításáról szóló határozattal, és megerősíti a Bizottság álláspontját, de néhány kiegészítő észrevételt fűzött hozzá. Egyetért azzal, hogy az állami támogatás nem felel meg az *Altmark*-követelményeknek, és jelentős mértékű állami forrás átadásával jár.

(99) A vizsgált állami támogatási program előnyhöz juttatta a vidéki területeken addig is működő hálózatüzemeltetőket. Valójában a szóban forgó piacon, amelyet magas belépési korlátok jellemeznek, az eleve erőfölényben lévő szolgáltatónak kedvező intézkedés a monopólium múltbeli mintázatait képezte le. Kiemelendő, hogy az Abertisnek sikerült megerősítenie monopolhelyzetét, és a közpénzből történő finanszírozást arra felhasználnia, hogy új, sűrűbb hálózatot alakítson ki, amely lehetővé teszi számára az új piacokon való versengést.

(100) A Radiodifusión állítása szerint a vizsgált állami támogatás nem arányos. Az arányossági követelmény teljesítéséhez a támogatásnak a szükséges mértékre kell korlátozódnia, vagyis csak a távoli vidéki területekre terjedhet ki, továbbá valamennyi szolgáltató számára egyformán előnyősnek kell lennie azáltal, hogy tényleges hozzáférési kötelezettségeket feltételez.

3.5. **A műsorszolgáltatók észrevételei**

(101) A műsorszolgáltatók szerint az intézkedés nem tekinthető állami támogatásnak, mivel nem járt pénzügyi előnnyel egyetlen vállalkozás, így különösen a műsorszolgáltatók számára sem. Az intézkedések nem növelték a műsorszolgáltatók közönségét az analóg műsorszolgáltatási időszakhoz képest. Emellett a lefedettség bővítésével érintett, azaz a vidéki, távoli és ritkán lakott területek lakosai nincsenek hatással a hirdetési piacra, és nem tartoznak a műsorszolgáltatók célközönségéhez. Ilyen körülmények között a magántulajdonú szolgáltatók a bővítés nyomán nem emelték hirdetési díjaikat.

(102) A műsorszolgáltatók ezenkívül kifejtették azt a véleményüket, hogy nem áll érdekükben a műholdas platformra történő migráció, ahol műsoraiknak több száz másik csatornával kellene versenyezniük. A földfelszíni platform előnye a korlátozott kapacitás, ami a kereskedelmi szabadon fogható műsorszolgáltatók számára kevésbé intenzív versenyt jelent. Emellett hangsúlyozták, hogy általában kizárólag a földfelszíni platformra vásárolnak tartalmakat. Ennek az az oka, hogy a földfelszíni műsorszolgáltatás garantálja a szolgáltatás földrajzi korlátozását, ami a műholdas platform esetében nincs így.

(103) A műsorszolgáltatók fenntartották továbbá, hogy miután a kantábriai közbeszerzési eljárást az Astra nyerte, tájékoztatták a kantábriai hatóságokat arról, hogy ellenzik a műholdas műsorszolgáltatást, mivel kizárólag a földfelszíni platformon keresztüli tartalomszolgáltatásra szóló jogokat vásároltak.

4. **SPANYOLORSZAG ESZREVETELEI**

4.1. **Általános megjegyzések**

(104) Az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos észrevételeiben Spanyolország és az autonóm közösségek számos érvet adtak elő ([54]). Általánosságban ezek két kategóriába sorolhatók. Először is a spanyol hatóságok szerint nem került sor állami támogatásra, mert a szolgáltatás általános gazdasági érdekű szolgáltatás és így az intézkedés nem minősül állami támogatásnak, miután a közcélú műsorszolgáltatás közszolgálati feladatkörébe tartozik. Ezenkívül nem jár előnnyel. Másodszor, ha állami támogatásra került volna sor, az az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése vagy 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében egyébként összeegyeztethető lenne a belső piaccal, mivel: a) az analóg hálózat már létezett, és hatékonysági szempontból kevésbé költséges egy meglévő infrastruktúra fejlesztése, mint az átállás egy új platformra; b) a minőségi követelményeknek kizárólag a DTT technológia felel meg; valamint c) a közbeszerzési eljárások technológiasemlegesek voltak, és a részvételre más platformüzemeltetőknek is volt lehetőségük. Az előadott érvek összefoglalása az alábbiakban található.

([54]) A központi és regionális hatóságok érveit együttesen, Spanyolország (vagy a spanyol hatóságok) álláspontjaként mutatjuk be, kivéve Baszkföldet, amely nagyon részletes beadványt nyújtott be a közszolgáltatásért járó kompenzációra vonatkozó szabályok alkalmazásáról. Más autonóm közösségek (például Aragónia, Kasztília és León, valamint Navarra) is utalnak arra, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásra vonatkozó szabályok alkalmazandók.

(105) 2019. június 14-i beadványában Spanyolország azzal érvelt, hogy a digitális televíziózás lefedettségének a távoli és kevésbé urbanizált területeken történő bővítéséhez nyújtott pénzügyi támogatás nem szelektív, ezért nem minősülhet állami támogatásnak (lásd a lenti 4.2.3. szakaszt). Spanyolország továbbá azt állítja, hogy a 2013. évi határozat megsemmisítése maga után vonja az eljárás megindításáról szóló határozat megsemmisítését ([55]), ezért a Bizottságnak új határozatot kellene hoznia az eljárás megindításáról. Spanyolország véleménye szerint ebben az eljárás megindításáról elfogadandó új határozatban a Bizottságnak ki kellene fejtenie az álláspontját a szóban forgó intézkedések szelektivitásáról.

4.2. **A támogatás hiánya**

4.2.1. *Általános gazdasági érdekű szolgáltatás*

(106) A hálózatüzemeltetőket illetően a spanyol hatóságok szerint azok az *Altmark*-ítélet ([56]) értelmében általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtanak. Mivel azonban a lefedettség bővítését célzó intézkedések az autonóm közösségek felelősségi körébe tartoznak, az *Altmark*-ítélet alkalmazhatóságát eseti alapon kell vizsgálni, és az autonóm közösségeknek kell bizonyítaniuk az *Altmark*-feltételek teljesülését. A legrészletesebb érveket Baszkföld adta elő, amely a digitalizálást közvállalkozás, az Itelazpi S.A. (a továbbiakban: Itelazpi) közreműködésével végezte el.

4.2.2. *Az előny hiánya*

(107) A hardverszállítókkal kapcsolatban Spanyolország kifejtette azt a véleményét, hogy mivel a berendezések szállítására irányuló közbeszerzési eljárásokat nyertek, nem jutottak szelektív előnyhöz.

(108) A hálózatüzemeltetőkkel kapcsolatos észrevétel, hogy bár az Abertis az I. térség vezető piaci szereplője és a II. térségben fejlesztett telephelyek 29 %-ának tulajdonosa, a II. térségben nem üzemeltet hálózatot. Az Abertisnek tehát hálózatüzemeltetőként nem származott előnye az intézkedésből.

(109) A hálózatüzemeltetést ehelyett regionális szolgáltatók, az autonóm közösségek vagy a települési önkormányzatok végzik, amelyek egyszerűen bérlik az Abertis telephelyeit és létesítményeit. Az autonóm közösségek és a települési önkormányzatok nem versenyeznek más hálózatüzemeltetőkkel, így versenyelőnyhöz sem jutnak. Emellett a tevékenységből bevételük sem származik, mivel a műsorszolgáltatók a II. térségben nem fizetnek a műsorszórási szolgáltatásokért.

(110) A DTT műsorszolgáltatókkal kapcsolatban Spanyolország azt állítja, hogy a vizsgált intézkedéseknek gyakorlatilag nincs hatásuk a műsorszolgáltatókra. Az intézkedések nem növelték a műsorszolgáltatók közönségét az analóg műsorszórás időszakához képest, mivel a bővített lefedettséggel megcélzott 2,5 %-os lakossági szegmensben az analóg földfelszíni jelek vétele korábban is lehetséges volt. Ennek eredményeként az intézkedéseknek nincs hatásuk e vállalkozások pénzügyi helyzetére.

4.2.3. *A szelektivitás hiánya*

(111) A spanyol hatóságok 2019. június 14-i beadványukban leszögezték, hogy a szóban forgó intézkedések nem szelektívek. Kifejtették, hogy a földfelszíni és a műholdas televíziózásra nagyon eltérő szabályok vonatkoznak. Az intézkedések meghozatalakor a különböző technológiák eltérő jogszabályok hatálya alá tartoztak ([57]). Spanyolország kifejti, hogy jelenleg ugyan minden audiovizuális szolgáltatást az audiovizuális kommunikációról szóló, 2010. március 31-i 7/2010. sz. általános törvény szabályoz, azonban nagy különbség van a DTT technológiára, illetve más technológiákra vonatkozó jogi keret között. Kiemelte, hogy a DTT-szolgáltatási engedély megszerzésére vonatkozó követelmények szigorúbbak, átfogóbbak és részletesebbek, mint más technológiák esetében. Ezenkívül a DTT technológia – más technológiáktól eltérően – az általános gazdasági érdekű szolgáltatások körébe tartozik, és szigorú lefedettségi kötelezettségek vonatkoznak rá.

([55]) Ezzel összefüggésben Spanyolország a 2013. évi határozat (41) preambulumbekezdésére hivatkozik: „*[t]ényszerű adatok az eljárás megindításáról szóló határozatban találhatók, amely a jelen határozat elválaszthatatlan részeit képezi*".

([56]) A Bíróság *Altmark*-ügyben 2003. július 24-én hozott ítélete.

([57]) Spanyolország kiemelte, hogy a DTT-szolgáltatásokat a digitális földfelszíni televíziózás terjedését célzó sürgős intézkedésekről szóló, 2006. június 14-i 10/2005. sz. törvény, a műholdas szolgáltatásokat a műholdas telekommunikációról szóló, 1995. december 12-i 37/1995. sz. törvény, a kábeles szolgáltatásokat pedig a kábeles kommunikációról szóló, 1995. december 22-i 42/1995. sz. törvény szabályozza.

(112) Spanyolország azzal érvel, hogy a földfelszíni technológia ténybeli helyzetek nagyban különbözik más technológiákétól. A földfelszíni technológia sem műszaki, sem kereskedelmi, sem gazdasági szempontból nem hasonlítható össze más technológiákkal. A digitális átállás végrehajtásához Spanyolország a meglévő földfelszíni hálózati infrastruktúrát vette igénybe. A digitális műsorszórásra való átállás műholdas technológiával történő megvalósításához teljesen új műsorszóró és vételi infrastruktúra kiépítését tette volna szükségessé. Emiatt jóval nehezebb és költségesebb lett volna az átállás. Spanyolország rámutatott arra, hogy a korábban benyújtott költségfelmérések tanúsága szerint is a DTT volt a leginkább költséghatékony megoldás. Ezenkívül több mint harminc év alatt egyetlen szolgáltató sem kínálta vagy használta Spanyolországban a műholdas technológiát szabadon fogható televíziós műsorsugárzására, amely kizárólag a DTT platformon keresztül valósul meg. Spanyolország álláspontja szerint ez szintén azt mutatja, hogy a DTT technológia ténybeli helyzete eltér más technológiákétól.

(113) 2019. február 4-i beadványában Baszkföld azzal érvelt, hogy a műholdas és a DTT technológia nincs hasonló jogi és ténybeli helyzetben, ezért az intézkedés nem szelektív. Baszkföld rámutatott arra, hogy Spanyolország és az Abertis több olyan költségfelmérést is benyújtott, amelyből kitűnnek a műholdas és a DTT technológia közötti számottevő jogi és ténybeli különbségek. E felmérések azt mutatják, hogy a digitalizálás DTT-től eltérő technológiákkal történő megvalósítása jóval nagyobb költségekkel járt volna, és komoly késedelmet okozott volna a II. térség digitalizálásában.

(114) A 2019. január 14-én kelt és a spanyol hatóságok által a Bizottságnak 2019. február 19-én továbbított levelében Katalónia kormánya 2017. szeptemberi tanulmányt nyújtott be. A tanulmányt a Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (a továbbiakban: CTTI) megbízásából a Federación Catalana de Empresas Integradas e Integradoras de Telecomunicaciones (FEDECOMINTE), a Katalán Mérnöki Szövetség (Telco.cat) és Katalónia Telekommunikációs Mérnöki Szövetsége (GrausTIC) készítette (a továbbiakban: katalóniai tanulmány). A tanulmány a II. térségben digitális televíziószolgáltatás nyújtásához felhasználható különféle technológiákat értékelte, és arra a következtetésre jutott, hogy erre a földfelszíni és a műholdas technológia a legalkalmasabb, e két technológia közül pedig a DTT a legkevésbé költséges a lakosság számára. A tanulmány alapján Katalónia kormánya leszögezte, hogy objektíven indokolt volt a DTT technológiát választani a digitális televíziózás kiépítéséhez a II. térségben, így az intézkedés állami támogatási szempontból nem tekinthető diszkriminatív és szelektív jellegűnek.

4.3. **Az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése és 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti összeegyeztethetőség**

(115) A baszkföldi hatóságok előadták, hogy az Itelazpi javára nyújtott állami támogatás az EUMSZ 106. cikkében foglaltak értelmében a belső piaccal összeegyeztethető. Ennek kapcsán úgy vélik, hogy az intézkedések maradéktalanul megfelelnek az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott egyes vállalkozásoknak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2005. november 28-i határozatban („a 86. cikk (2) bekezdése szerinti határozat") rögzített összes feltételnek ([58]).

(116) Arra az esetre vonatkozóan, ha a spanyol hatóságok által a digitális földfelszíni televíziózás II. térségben történő kiépítésével kapcsolatban hozott intézkedések a Bizottság döntése szerint állami támogatásnak minősülnek és az EUMSZ 106. cikkének alkalmazásában nem egyeztethetők össze a belső piaccal, Spanyolország azt állítja, hogy az intézkedések a belső piaccal mindenképpen összeegyeztethetők, amennyiben uniós érdekű célkitűzés (a digitális műsorszolgáltatásra történő átállás) megvalósítására irányulnak, így az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti kivétel hatálya alá esnek.

([58]) A 2005/842/EK határozat, valamint a közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló közösségi keretszabály (2005/C 297/04; HL C 297., 2005.11.29., 4. o.; a továbbiakban: keretszabály). A fenti határozat helyébe 2012. január 31-től az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i 2012/21/EU bizottsági határozat (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.) lépett. A fenti keretszabály helyébe a Bizottság „A közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós keretszabály" című közleménye (HL C 8., 2012.1.11., 15. o.) lépett.

4.3.1. *Hatékonysági érvek*

(117) Spanyolország szerint a nemzeti műszaki terv és az átállási terv nemzeti szinten nem minősül a lefedettség bővítésére vonatkozó tervnek, mivel azok csak az I. térségen belüli átállásra vonatkoznak. A tervek tehát önmagukban nem korlátozzák a lefedettség bővítésének technológiai lehetőségeit. Ami a keretmegállapodásokat illeti, szabályozási hatókörük nem azonos a két tervével, emellett központi és regionális hatóságok közötti megállapodásokon alapulnak. Emellett Spanyolország szerint nem zárják ki a műholdas és egyéb technológiák alkalmazását. Mindenesetre a lefedettség bővítését és a technológia megválasztását az autonóm közösségek végezték, általában közbeszerzési eljárás keretében. Spanyolország azzal érvelt, hogy az egyik ilyen – Kasztília és Leónban lefolytatott – közbeszerzési eljárás technológiasemleges volt, a közbeszerzési eljárás lefolytatásának ténye pedig önmagában is bizonyítja, hogy a központi hatóságok nem írták elő a földfelszíni technológiát az autonóm közösségek számára.

(118) Ha a máshol lefolytatott közbeszerzési eljárások hivatkoznak is a földfelszíni technológia egyes elemeire, ez azzal indokolható, hogy a földfelszíni műsorszolgáltatás igényel bizonyos elemeket, amelyeket a műholdas műsorsugárzás nem, feltüntetésükre pedig azért volt szükség, hogy a közbeszerzési eljárások ne zárják ki a földfelszíni megoldásokat.

(119) A spanyol hatóságok emellett hivatkoznak a MITyC által 2007 júliusában, vagyis a DTT-lefedettség bővítésének finanszírozására vonatkozó javaslatot megelőzően a különböző (DTT és műholdas) technológiák útján nyújtott egyetemes digitális televíziószolgáltatás megvalósíthatóságával kapcsolatban készített tanulmányra (a továbbiakban: 2007. évi spanyolországi tanulmány) is. Bár a hatóságok elismerik, hogy a tanulmány belső dokumentum volt, amelyet később nem használtak fel, ettől függetlenül hangsúlyozzák, hogy az figyelembe vette a DTT vagy műholdas továbbítás reális költségeit. A tanulmány következtetései szerint előzetesen nem állapítható meg, hogy a televíziójel lefedettsége melyik technológiával bővíthető hatékonyabban vagy olcsóbban. Ehelyett régiónként kell dönteni, lehetőleg az érintett autonóm közösség által készített tanulmányok alapján, amelyek olyan tényezőket vizsgálnak, mint a domborzat, a lakosság területi eloszlása, valamint a meglévő infrastruktúra állapota.

4.3.2. *Minőségi követelmények*

(120) Az érintettek két minőségi érvet fogalmaztak meg. Először is eddig a DTT platformon sugárzott szabadon fogható csatornák e térségben műholdas szolgáltatás keretében nem voltak elérhetők. A műholdas platformra történő átállás ezért azt jelentené, hogy az ügyfeleknek fizetniük kellene a szolgáltatásért.

(121) Másodszor az országos csatornák mellett regionális csatornák sugárzása is szükséges. A DTT technológia minden földrajzi területen lehetővé teszi az ahhoz a területhez tartozó csatornák vételét. A regionális és helyi csatornák alapján Spanyolországban összesen 1 380 frekvenciát osztanak ki a földfelszíni televíziózás céljára, amely nem igényel műszaki korlátozásokat, sem pedig a műsorszolgáltatásnak az egyes csatornák célterületén túli bővítését. Spanyolország szerint ez a műholdas hálózatok esetében nem lenne lehetséges, mivel azok nem teszik lehetővé a földrajzi korlátozást, így összetett feltételes hozzáférési rendszert kellene alkalmazniuk. Ez tovább növelné a műholdas műsorszolgáltatás költségeit, a műsorszolgáltatók pedig nem lennének hajlandók hozzáférést biztosítani csatornáikhoz anélkül, hogy a korlátozás lehetőségéről meggyőződhetnek.

4.3.3. *Technológiasemlegesség*

(122) Spanyolország szerint a központi és regionális hatóságok közötti kétoldalú megállapodások nem írtak elő konkrét digitalizálási technológiát. Mindössze a digitalizálás költségeinek megfelelő mértékű forrásátcsoportosítást állapítottak meg az autonóm közösségek javára, amelyet egy hatékonynak tekinthető referenciatechnológia (a DTT) alapján számítottak ki. E tekintetben Spanyolország szerint figyelembe kell venni azt, hogy a bővítés időpontjában az analóg földfelszíni televíziózás a spanyol háztartások 98,5 %-át érte el.

(123) Az eljárás megindításáról szóló határozatban említett, Kantábriában lefolytatott közbeszerzési eljárással kapcsolatban a spanyol hatóságok hangsúlyozzák, hogy az Astra által megnyert eljárás a II. és III. térségre egyaránt kiterjedt, vagyis célja a digitális televíziózás egyetemes biztosítása volt Kantábriában. Ennek az ügy értékelésére kettős hatása van.

(124) Először is a kantábriai projekt meghiúsult, miután azt követően, hogy a szerződést az Astra nyerte, néhány nagy műsorszolgáltató tájékoztatta az Astrát és a kantábriai kormányt arról, hogy tartalmának műholdon keresztüli közvetítéséhez nem járul hozzá. Emiatt a terv célkitűzése már nem volt könnyen megvalósítható. Másodszor, a szerződés felmondásának fő oka a Spanyolország III. térségének egész területén biztosítandó műholdas lefedettséggel kapcsolatos központi kormányzati döntés, és nem a II. térségen belüli lefedettség bővítéséhez a központi költségvetés terhére biztosítandó forrásokkal kapcsolatos döntés volt. Emellett a szerződést 2008 novemberében mondták fel, mert akkorra egyértelművé vált, hogy az Astra nem lesz képes teljesíteni kötelezettségeit. Így különösen az Astra nem végezte el időre a szükséges munkákat, és nem szerezte be a szabadon fogható csatornák műsorszolgáltatóitól a csatornák sugárzására szóló engedélyeket.

(125) A jelen határozattal összefüggésben a kantábriai projekt csak annyiban lényeges, amennyiben a műholdas platform a földfelszíni platform valós alternatívájának tekinthető. E tekintetben a fenti érvek nem tartoznak a tárgyhoz. Amikor a III. térség esetében a műholdas platform mellett döntöttek, a spanyol hatóságok nemzeti tervet fogadtak el, és speciális szabályozást léptettek életbe, amely a műsorszolgáltatók számára előírja, hogy egyeztessenek egymással, és válasszanak ki egy közös műholdas platformszolgáltatót. Spanyolország megjegyzi, hogy az eljárás megindításáról szóló határozat szerint hasonló mechanizmust lehetett volna alkalmazni a II. térség esetében is. Azonban Spanyolország szerint ellentétes lett volna a lehető legkisebb mértékű beavatkozás elvével, ha ilyen kötelezettséget rónak a műsorszolgáltatókra a II. térségben. Ezenkívül a spanyolországi műsorszolgáltatók nem hajlandók a műholdas platformot használni. Más tagállamokkal ellentétben Spanyolországban nincs szabadon fogható csatornákat sugárzó műholdas platform. Spanyolország szerint a szerződés felmondásának indokolása nem hagy kétséget afelől, hogy a műholdas technológia nem lehet megfelelő platform a televíziójelek II. térségen belüli továbbításához.

4.3.4. *A verseny és a kereskedelem torzulásának hiánya*

(126) A hálózatüzemeltetők közötti versennyel kapcsolatban Spanyolország kifejtette azt a véleményét, hogy a földfelszíni és műholdas televíziózás két, egymástól teljesen különböző piacot jelent, így a vizsgált intézkedések nem torzítják a versenyt az érintett piacokon. Spanyolország fenntartja, hogy a vizsgált intézkedések nincsenek hatással az Unión belüli piacra, mivel egy korlátozott földrajzi terület lakosságát célozzák meg. Mivel helyi szolgáltatások, az intézkedések valószínűleg nem érintik a tagállamok közötti kereskedelmet.

4.4. **A *de minimis* szabály alkalmazhatósága**

(127) A spanyol hatóságok kifejtették azt a véleményüket is, hogy a finanszírozás jelentős hányada mindenképpen a *de minimis* támogatásokról szóló 1998/2006/EK bizottsági rendelettel ([59]) bevezetett *de minimis* szabály hatálya alá esik. A hardvert minden autonóm közösségben és települési önkormányzatnál külön szerezték be, így a *de minimis* szabályt ezen a szinten kell vizsgálni. Mivel a szóban forgó esetekben a kifizetések összege, valamint a beszerzett áruk és szolgáltatások köre egyaránt ismert, a támogatás kellően átlátható volt a *de minimis* küszöbértékek alkalmazásához.

4.5. **Üzemeltetés és karbantartás céljára nyújtott állami támogatás**

(128) A műsorszóró központok üzemeltetésével és karbantartásával kapcsolatban a spanyol központi hatóságok úgy vélik, hogy a lefedettségnek a MITyC részleges finanszírozásával végrehajtott bővítésében nem érintettek. A minisztérium illetékességi köre nem terjed ki arra, hogy a településeket vagy az autonóm közösségeket a lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárásban rögzített időszakon túli üzemeltetésre és karbantartásra kötelezze. Emiatt nem zárható ki teljesen az, hogy a települési önkormányzatok költségvetési megvonásai egyes központok üzemeltetésében és karbantartásában zavart okozhatnak. Az üzemeltetés és karbantartás éves költségeit a központi hatóságok előzetesen az induló beruházás értékének 10 %-ában állapították meg. A vizsgálat során több autonóm közösség közölt részletesebb adatokat a II. térség DTT-hálózatának üzemeltetésére és karbantartására fordított forrásokról.

([59]) A Bizottság 1998/2006/EK rendelete (2006. december 15.) a Szerződés 87. és 88. cikkének a *de minimis* támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 379., 2006.12.28., 5. o.). A fenti rendelet helyébe 2014. január 1-től az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet (HL L 352., 2013.12.24., 1. o.) lépett.

5. A FELEK ALTAL FELHOZOTT ELJARASI ERVEK ERTEKELESE

(129) Az Itelazpi, a Cellnex és Spanyolország a 2019. június 13-i és 14-i észrevételeiben azzal érvelt, hogy a 2013. évi határozat megsemmisítése után a Bizottságnak új határozatot kellett volna hoznia az eljárás megindításáról, kifejtve benne a szóban forgó intézkedések szelektivitásával kapcsolatos álláspontját. Spanyolország és az érdekelt felek álláspontja szerint az eljárás megindításáról szóló új határozat hiányában a felek nem gyakorolhatták a védelemhez való jogukat.

(130) Spanyolország és a Cellnex továbbá azzal érvelt, hogy az ezen ügyben az eljárás megindításáról hozott határozat semmissé vált, amikor a Bíróság megsemmisítette a 2013. évi határozatot. A 2013. évi határozat (41) preambulumbekezdése rögzítette, hogy „*[t]ényszerű adatok az eljárás megindításáról szóló határozatban találhatók, amely a […] határozat elválaszthatatlan részeit képezi*". A Spanyolország álláspontja szerint ebből következik, hogy a 2013. évi határozat megsemmisítése maga után vonja az eljárás megindításáról szóló határozat megsemmisítését. Ez az álláspont az alábbi okok miatt téves.

(131) Először is az eljárás megindításáról szóló határozat és a jogerős határozat két különálló, külön joghatással rendelkező jogi aktus. Az eljárás megindításáról szóló határozatot a Bizottság az 1999. évi eljárási rendelet 4. cikkének (4) bekezdése alapján hozta. Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeket támasztott azt illetően, hogy a vizsgált intézkedések összeegyeztethetők a belső piaccal. A jogerős határozatot (vagyis a 2013. évi határozatot a Bizottság az 1999. évi eljárási rendelet 7. cikkének (5) bekezdése alapján hozta. A 2013. évi határozatban a Bizottság megállapította, hogy a támogatás nem összeegyeztethető a belső piaccal, és elrendelte a támogatás visszafizettetését. Mivel az eljárás megindításáról szóló határozat és a jogerős határozat két különálló jogi aktus, a 2013. évi határozat (41) preambulumbekezdése helyesen úgy értelmezendő, hogy az eljárás megindításáról szóló határozatban foglalt tényszerű adatok a 2013. évi határozatnak is a részét képezik. Ezenkívül a jogerős határozat megsemmisítése nem függ össze ezekkel a tényszerű adatokkal.

(132) Másodszor Spanyolország és az érdekelt felek a 2013. évi határozat elfogadása után indított különféle bírósági kereseteik egyikében sem az eljárás megindításáról szóló határozat megsemmisítését kérték, hanem a jogerős határozatot kívánták megsemmisíttetni. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróság által kimondott megsemmisítés nem terjeszkedhet túl a felperes kereseti kérelmén ([60]). Mivel egyik kereseti kérelem sem az eljárás megindításáról szóló határozat megsemmisítésére irányult, a Bíróság a *Retegal*-ügyben hozott ítéletében ([61]) nem semmisíthette meg az eljárás megindításáról szóló határozatot.

(133) Harmadszor az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy uniós intézkedés megsemmisítése nincs szükségszerűen kihatással az előkészítő aktusokra ([62]). A több szakaszból álló eljárás végén hozott aktus megsemmisítése nem vonja szükségszerűen magával a megtámadott aktus meghozatalát megelőző teljes eljárás semmisségét, függetlenül a megsemmisítést kimondó ítélet érdemi vagy eljárási kérdéseket illető indokolásától.

(134) Az eljárásnak a 2013. évi határozat megsemmisítése utáni újraindítása iránti állítólagos kötelezettséget illetően a Bizottság leszögezi, hogy sem a jogszabályokban, sem az ítélkezési gyakorlatban nem utal semmi arra, hogy a bizottsági határozat megsemmisítése szükségszerűen magával vonja a hivatalos vizsgálati eljárás új határozattal történő újraindítását (lásd különösen a T-1/15. sz., *SNCM kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet [ECLI:EU:T:2017:470] 69. pontját). A fentiekben leírtaknak megfelelően az ítélkezési gyakorlat szerint egy közösségi intézkedés megsemmisítése nincs szükségszerűen kihatással az előkészítő aktusokra. Az *SNCM*-ügyben hozott ítéletben a jogerős bizottsági határozat megsemmisítése után a Bizottság nem indította újra az eljárást, hanem mindössze felkérte a feleket az észrevételeik benyújtására. A Bíróság kimondta, hogy mivel a Bizottság a határozat megsemmisítése után lehetőséget biztosított a tagállamoknak és a feleknek, hogy észrevételeket tegyenek, ezzel tiszteletben tartotta a tagállam és az érdekelt felek eljárási jogait. Ezenkívül az (EU) 2015/1589 rendelet ([63]) nem határozza meg, mikor köteles a Bizottság újraindítani az eljárást. Ezért az eljárásnak új határozat hozatalával történő újraindítása iránti állítólagos kötelezettség a fenti rendeletből sem eredhet.

([60]) Lásd a C-240/03. P sz., *Comunità montana della Valnerina* kontra *Bizottság* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2006:44) 43. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

([61]) A Bíróság 2017. december 20-i ítélete, *Comunidad Autónoma de Galicia és Redes de Telecomunicación Galegas Retegal SA (Retegal) kontra Bizottság*, C-70/16. P, ECLI:EU:C:2017:1002.

([62]) Lásd a T-301/01. sz., *Alitalia kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EU:T:2008:262) 100. pontját, A C-415/96. sz., *Spanyolország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:1998:533) 32. pontját, és ezzel összefüggésben még a C-331/88. sz., *Fedesa és társai* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:1990:391) 34. pontját.

([63]) A Tanács (EU) 2015/1589 rendelete (2015. július 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24., 9. o.).

(135) Spanyolország, az Itelazpi és a Cellnex azt állítja, hogy a Bizottságnak új határozatot kellett volna hoznia az eljárás megindításáról, ismertetve benne a szelektivitás részletes elemzését, hogy a felek kifejthessék az intézkedés szelektivitásával kapcsolatos álláspontjukat. A Bizottság rámutat arra, hogy a spanyol hatóságok az előzetes vizsgálati szakaszban már kifejtették az álláspontjukat a szelektivitás hiányáról (az eljárás megindításáról szóló határozat (22) preambulumbekezdésében foglaltak szerint ([64])). Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kifejtette előzetes álláspontját az állami támogatás meglétével (ezen belül a szelektivitással) és a támogatás összeegyeztethetőségével kapcsolatosan. Az eljárás megindításáról szóló határozat szerint a kifogásolt intézkedések a DTT technológia előnyben részesítésével torzítják a versenyt, a DTT és a műholdas technológia pedig versenyben áll egymással (példaként hova Kantábria esetét, ahol eredetileg műholdas szolgáltató nyert közbeszerzési eljárást). Az eljárás megindításáról szóló határozat ismertette, miért részesültek előnyben bizonyos platformok másokkal szemben. Lehetővé tette, hogy Spanyolország és az érdekelt felek kialakítsák álláspontjukat az intézkedések szelektivitásáról. Az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos, 2010. november 30-i észrevételeiben Spanyolország kifejtette, hogy a DTT technológiát használó hálózatüzemeltetők nem jutottak szelektív előnyhöz más hálózatüzemeltetőkkel szemben. Spanyolország azzal is érvelt, hogy a szóban forgó intézkedések nem különböztették meg hátrányosan a DTT-től eltérő technológiákat, ennek alátámasztásaként pedig ismertette a DTT és a műholdas technológia között költségek és piaci feltételek tekintetében mutatkozó különbségeket. Spanyolország kiemelte, hogy a műholdas és a DTT platform nem tartozik azonos piachoz. Ebből kiderül, hogy Spanyolországnak már az eljárás megindításáról szóló határozat után lehetősége volt kifejteni az álláspontját a szelektivitás kérdésében.

(136) Továbbá sem a vizsgált intézkedés, sem a tényállás, sem annak jogi értékelése nem változott.

(137) Ezenkívül 2019. április 26-án a Bizottság információkérést küldött Spanyolországnak, az Itelazpinak, a Cellnexnek, a Retevisiónnak, a CTTI-nek, a Navarra de Servicios y Tecnologías, SA-nak, a Retegalnak és az Astránák, felkérve e feleket arra, hogy tegyenek észrevételeket a *Retegal*-ügyben hozott ítéletről és a szóban forgó intézkedések szelektivitásáról ([65]). A Cellnex, az Itelazpi, Spanyolország és az Astra a bizottsági információkérésére adott válaszában részletes észrevételeket fogalmazott meg, ismertetve a szelektivitási kritériummal kapcsolatos álláspontját. A felek részletes észrevételeket nyújtottak be, a Bizottság pedig elemzett a Spanyolország és az érintett harmadik felek által felhozott összes új, lényeges és az adott időszakra vonatkozó elemet. A fentiek alapján Spanyolország és a többi érdekelt fél elegendő lehetőséget kapott arra, hogy kifejtse álláspontját a szelektivitás kérdésében, ezért a Bizottság maradéktalanul tiszteletben tartotta a felek eljárási jogait.

6. A TAMOGATAS ERTEKELESE

6.1. A támogatás jogi alapja

(138) A fenti 2.2. szakasz (28)–(39) preambulumbekezdésében foglalt részletes leírás szerint a spanyolországi digitális átállás jogi keretét különböző jogszabályok összetett hálója alkotja, amelyeket a központi kormányzat, valamint a regionális és helyi hatóságok négy év alatt hoztak. A 2005. évi nemzeti műszaki terv és a 2007. évi átállási terv főként az I. térségre vonatkozóan szabályozza a DTT platformra történő átállást, de megalapozza a II. térségen belüli további bővítési intézkedéseket is. E bővítési intézkedéseket a regionális hatóságok hajtották végre, miután több keretmegállapodást kötöttek a központi kormányzattal (a 2008. évi keretmegállapodások), továbbá 2008-ban elfogadták a korábbi 2006. évi, majd 2009-ben a 2008. évi keretmegállapodások kiegészítéseit.

(139) E megállapodások és kiegészítések elfogadását követően a regionális és helyi hatóságok széles körben hajtottak végre a II. térségen belüli DTT-lefedettség bővítését célzó intézkedéseket elsősorban közbeszerzési eljárások keretében, a fenti (40)–(43) preambulumbekezdésben leírtak szerint. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy a lefedettségnek a II. térségen belüli bővítését célzó támogatási program a különböző központilag elfogadott jogszabályokon, valamint a MITyC és az autonóm közösségek közötti megállapodásokon, illetve azok módosításain alapul, amelyek egyúttal meghatározzák annak alapvető jellemzőit, így a II. térségben a digitális televíziózásra történő átállásra való ösztönzést, és ennek az ösztönzésnek a földfelszíni technológiára korlátozását. E jogszabályok és megállapodások

([64]) Az előzetes vizsgálat során Spanyolország többek között kifejtette, hogy nem volt hátrányos megkülönböztetés a DTT és a műholdas technológia között. Spanyolország azt is kifejtette, hogy a DTT és a műholdas technológia külön piacot képez.

([65]) A Bizottság ezenkívül felkérte Spanyolországot, hogy továbbítsa az információkérést minden olyan vállalkozásnak, amelyet érinthet, ha a Bizottság ebben az ügyben esetlegesen elutasító határozatot hoz, amelyben elrendeli a jogellenes és a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás visszafizettetését.

célja az volt, hogy az autonóm közösségek olyan intézkedéseket hozzanak, amelyek nem technológiasemlegesek ([66]). A nemzeti műszaki terv a DTT platformra történő átállást az I. térségre vonatkozóan szabályozza, ugyanakkor felhatalmazza a helyi hatóságokat, hogy az autonóm közösségekkel együttműködve létrehozzák azokat a további műsorszóró központokat, amelyek a DTT II. térségen belüli vételéhez szükségesek. A központi kormányzat tehát már akkor is számolt a DTT-lefedettség bővítésével. A digitális televíziózásra történő átállást szabályozó fő jogszabályban adott felhatalmazás kizárólag a földfelszíni platformot említi. Emellett az 1/2009. sz. királyi rendeletből kiderül, hogy a műholdas technológiát csak a III. térségben tervezték használni. A gyakorlatban ezért az autonóm közösségek a központi kormányzat által a DTT bővítésére vonatkozóan kiadott iránymutatásokat alkalmazták. ([67]) Az autonóm közösségek saját keretmegállapodásaik alapján hajtották végre a központi kormányzat tervét, e keretmegállapodások pedig azonos minta szerint készültek.

(140) A központilag elfogadott jogszabályokból, a megállapodásokból és a kiegészítésekből tehát kiderül, hogy mindezek olyan program alapját képezik, amely a II. térségen belüli DTT-lefedettség kizárólag földfelszíni műsorsugárzás használatával történő bővítésére irányul. Továbbá e körülményekre tekintettel a központi vagy a helyi hatóságoknak a program műszaki megvalósítását illetően nem volt mozgástere ahhoz, hogy eleget tegyenek a technológiasemlegesség elvének. A nemzeti, regionális vagy helyi hatóságok által hozott intézkedések ugyanazt a célt szolgálták, és a közöttük lévő szoros kapcsolatra tekintettel ugyanazon program részeként, együtt kell elemezni őket. Ezt a Törvényszék is megerősítette, amikor a T-541/13. sz. ügyben hozott ítéletében a 2013. évi határozat megsemmisítése iránti keresetet illetően kimondta az alábbiakat. Ez a következtetés az e határozatban vizsgált (a 2013. évi határozatban vizsgált intézkedésekkel megegyező) intézkedésekre is érvényes:

„52 *De los distintos actos legislativos y administrativos de las autoridades españolas se desprende que el plan de transición hacia la televisión digital en todo el territorio del Reino de España mediante la utilización predominante de la tecnología terrestre respondía a una iniciativa lanzada y coordinada por la Administración central. Según se desprende del considerando 24 de la Decisión impugnada, ha quedado acreditado que la Ley 10/2005, con la que comenzó la reglamentación de la transición a la TDT, mencionaba la necesidad de fomentar una transición de la tecnología analógica a la TDT. Con arreglo al considerando 26 de la referida Decisión, las autoridades españolas contemplaban, en la disposición adicional duodécima del Plan Técnico Nacional de la TDT, la posibilidad de ampliar la cobertura mediante la tecnología terrestre en las zonas con poca densidad de población a condición de que la instalación local fuera conforme a dicho Plan. Los considerandos 28 a 32 de esta Decisión, cuyo contenido no rebaten las demandantes, describen la colaboración entre el MITC y las Comunidades Autónomas mediante convenios marco y adendas a éstos con el fin de llevar a cabo la digitalización de la referida zona. Estos actos se referían concretamente a la cofinanciación por el Gobierno español de la extensión de la cobertura de la TDT en dicha zona.*

53 *Habida cuenta de las anteriores consideraciones, no puede reprocharse a la Comisión que analizara las medidas españolas para el despliegue de la TDT en la zona II en un único y mismo contexto. En efecto, dado que las distintas intervenciones estatales a escala nacional, regional y municipal debían analizarse en función de sus efectos, dichas medidas presentaban, en el caso de autos, vínculos tan estrechos entre sí que la Comisión consideró acertadamente que se trataba de un único régimen de ayudas concedido por las autoridades públicas en España. Así ocurre, en particular, porque las intervenciones*

([66]) Az erről szóló iránymutatás a központi kormányzat vonatkozó dokumentumaiban található meg. Így különösen a 2008 decemberében aláírt, „*Együttműködési keretmegállapodás az Ipari, Idegenforgalmi és Kereskedelmi Minisztérium, valamint […] autonóm közösség között a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervének kidolgozásáról*” című keretmegállapodások felsorolják azokat a tevékenységeket, amelyeket a központi és regionális hatóságok finanszíroznak annak érdekében, hogy a digitális televíziózás elérje a meglévő analóg lefedettségnek megfelelő lefedettséget. Ezek megemlítik egyrészt a műsorszolgáltatók által fejlesztett meglévő műsorszóró központokat (az I. térségben kiépített DTT-központokat), másrészt a „*lefedettség bővítését*”, vagyis az olyan további központokat, amelyek kiépítése a digitális televíziózás azonos penetrációjának biztosításához szükséges. Mivel a műsorszóró központok meglétét kizárólag a DTT technológia feltételezi, egyértelműnek tűnik, hogy a tervezett intézkedések csak e technológiát érintik. Ezenkívül a 2008. évi keretmegállapodás 2009 októbere és decembere között aláírt kiegészítései a lefedettség bővítésének finanszírozását említik. Meghatározzák a „*lefedettség bővítésére irányuló intézkedés*” fogalmát, ennek keretében pedig csak a földfelszíni technológiára említik kifejezetten.

([67]) Az autonóm közösségekkel tartott megbeszélések során a MITyC kifejtette, hogy célja a II. térségben a DTT platformra történő átállás biztosítása. Ezt egy prezentáció is alátámasztja, amely a MITyC aláírásával nyilvánosan elérhető az interneten. http://www.fenitel.es/asamblea08/PONENCIAS/4SETSI.pdf Ezenkívül alátámasztják az autonóm közösségeknek a Bizottság információkérésére adott nyilatkozatai is. Válaszukban az autonóm közösségek kifejezetten megemlítik a 944/2005. sz. királyi rendelettel elfogadott nemzeti átállási tervet, valamint az *Avanza-tervet*. Lásd például Extremadura válaszát: „*A földfelszíni digitális televíziózásról szóló, a DTT-lefedettség bővítésével kapcsolatos helyi kezdeményezést megállapító nemzeti műszaki tervet elfogadó 944/2005. sz. királyi rendelettel összhangban…*”.

consecutivas en España presentaban, habida cuenta de su cronología, su finalidad, y la situación en la referida zona, vínculos tan estrechos entre sí que no podía reprocharse a la Comisión que no las hubiera disociado (véase, en este sentido, la sentencia de 19 de marzo de 2013, Bouygues y Bouygues Télécom/Comisión, C-399/10 P y C-401/10 P, Rec, EU:C:2013:175, apartados 103 y 104)."

(141) A megállapítás további alátámasztása céljából a Bizottság egy, az autonóm közösségek által önállóan lefolytatott egyedi közbeszerzési eljárásokból álló, nagyszámú mintát is megvizsgált. A közbeszerzési eljárásokat tartalmazó minta Spanyolország egész területét lefedte, Melilla kivételével (e régióra vonatkozóan a spanyol hatóságok nem adtak meg közbeszerzési eljárást, állításuk szerint ugyanis erre vonatkozó dokumentumok nem álltak rendelkezésre). A lefedettség bővítésére és berendezések szállítására irányuló közbeszerzési eljárások egyaránt vannak a mintában. Ezenkívül a költségvetés méretét tekintve is különböző közbeszerzési eljárások szerepelnek a mintában: vannak viszonylag kis költségvetésű közbeszerzési eljárások, ahogy nagyobb (10 millió EUR feletti) költségvetésű közbeszerzési eljárások is. A mintavétel és a minta kiterjedése a fentiekben leírtaknak megfelelően biztosítja annak reprezentativitását. Ezek a közbeszerzési eljárások a fenti preambulumbekezdésekben ismertetett, jogszabályok és az autonóm közösségekkel kötött megállapodások alapján előre meghatározott nemzeti program végrehajtásának eredményeként indultak. A minta ellenőrzése alátámasztotta a fenti következtetést, mivel a megvizsgált közbeszerzési eljárások döntő többsége nem volt technológiasemleges. E reprezentatív minta alapján a Bizottság megerősítette, hogy a közbeszerzési eljárások bizonyos autonóm közösségekben általában véve a földfelszíni technológia kizárólagosságának a logikáját követték.

(142) Noha egyes, formailag nem diszkriminatív közbeszerzési eljárások technológiasemlegesnek minősíthetők, a Bizottság nagyon kevés ilyen eljárást talált. E közbeszerzési eljárások műszaki előírásait úgy fogalmazták meg, hogy – a spanyol központi hatóságok tervei ellenére – a földfelszínitől eltérő technológiákat használó szolgáltatók is indulhattak. Mindenesetre önmagában az, hogy a közbeszerzési eljárások kis része technológiasemlegesnek tekinthető, mindössze arra utal, hogy hiányosan hajtották végre a programot, ugyanakkor nem zárja ki, hogy programról van szó.

(143) A Törvényszék a 2013. évi határozatot illetően azt is egyértelművé tette, hogy: „*Bizottság nem végzett extrapolációt azon következtetésével, hogy a minta tekintetében megállapított szabálytalanságok Spanyolország teljes területére kiterjednek. A Bizottság a szóban forgó támogatási program jellemzőinek a tanulmányázására szorítkozott, és éppen nem azt állapította meg, hogy amiatt, hogy az elemzett közbeszerzési eljárások nem tartották tiszteletben a technológiai semlegesség elvét, ezt az elvet a DTT-hálózat extrapolációja által érintett közbeszerzési eljárások közül valamennyi tekintetében megsértették. amit többek között a megtámadott határozat rendelkező része is tükröz.*" ([68]) Ez a következtetés az e határozatban vizsgált (a 2013. évi határozatban vizsgált intézkedésekkel megegyező) intézkedésekre is érvényes.

(144) A DTT platform II. térségen belüli kiépítését célzó állami támogatás tényleges folyósításának időpontját a központi és a regionális hatóságok által a kedvezményezettek javára történő forrásátadás időpontja jelöli ki. Ez autonóm közösségenként változó hosszúságú időszak során történt meg. A kapott tájékoztatásból megállapítást nyert, hogy a legelső azonosított közbeszerzési eljárásokat 2008 júliusában folytatták le ([69]). A mellékletben megtalálhatók az egyes régiókra kiszámított közkiadási összegek.

(145) A hálózatok üzemeltetésére és karbantartására nyújtott folyamatos támogatásról megállapítható, hogy a II. térségen belüli DTT-lefedettség kizárólag földfelszíni műsorsugárzás használatával történő bővítésére irányuló programhoz tartozik, és annak logikus következménye, noha ennek a folyamatos támogatásnak a végrehajtását a központi kormányzat átengedte az autonóm közösségeknek. Egyes autonóm közösségek (lásd a határozat mellékletében felsorolt rendszeres költségeket) közbeszerzési eljárást írtak ki a meglévő földfelszíni digitális hálózatok üzemeltetésére és karbantartására, amelyet saját közlönyükben jelentettek meg ([70]).

([68]) Lásd a T-461/13. sz. ügyben hozott ítélet 107. pontját.

([69]) Berendezések szállítására irányuló közbeszerzési eljárás, amelyet La Rioja Autonóm Közösség 2008. július 30-án tett közzé, valamint az SE/CTTI/06/08. sz., bővítésre irányuló közbeszerzési eljárás, amelyet Katalónia Autonóm Közösség 2008. július 27-én tett közzé.

([70]) Lásd például Kasztília és León hatóságainak határozatát: Resolución de 24 de septiembre de 2012, de la Dirección General de Telecomunicaciones, por la que se anuncia la licitación del servicio: Contrato de servicios para la conservación y renovación tecnológica de las infraestructuras de televisión digital de la Junta de Castilla y León. Expte.: Serv 05-4/12; BOCYL 10 de octubre 2012.

(146) A fenti (62) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint az új, módosított intézkedések jogi értékelése nem képezi e határozat tárgyát.

6.2. **Az állami támogatás értékelése az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján**

6.2.1. *A támogatás megléte az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében*

(147) A kérdéses intézkedés, ezen belül a (44) preambulumbekezdésben leírt üzemeltetési és karbantartási célú folyamatos támogatás állami támogatásként jellemezhető az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján, amely az állami támogatások meglétének feltételeit rögzíti. Először is állami beavatkozásnak vagy állami források felhasználásával végzett beavatkozásnak kell fennállnia. Másodszor a támogatásnak szelektív gazdasági előnyben kell részesítenie a kedvezményezettet. Harmadszor torzítania kell a versenyt vagy azzal kell fenyegetnie. Negyedszer a beavatkozásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet.

6.2.1.1. Állami források

(148) A kérdéses intézkedés a fent bemutatott, központi, valamint regionális és helyi szinten alkotott jogszabályok rendszeréből, továbbá a spanyol közigazgatási rendszer különböző szintjei között létrejött megállapodásokból ered. Emellett Spanyolország nem vitatta az eljárás megindításáról szóló határozat azon megállapítását, hogy az intézkedést költségvetési forrásokból finanszírozták. Fenntartotta azonban, hogy finanszírozásához a központi költségvetés, valamint a régiók és a települési önkormányzatok költségvetése egyaránt hozzájárult. Kifejtette továbbá azt a véleményét, hogy a kérdéses intézkedés valójában csak a közigazgatási egységek közötti forrásátcsoportosítás volt. Spanyolország önmagában nem vitatta, hogy a források főként a központi költségvetésből, részben pedig a regionális és a helyi költségvetésekből származtak. Ezenkívül az intézkedés nem csupán a közigazgatási egységek közötti forrásátcsoportosítás volt, mivel a forrásokat végül gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások használták fel a DTT-hálózat kiépítésére a 6.2.1.2. szakaszban leírtak szerint.

(149) Ilyen körülmények között megállapítható, hogy a vizsgált intézkedést közvetlenül az állami költségvetésből, valamint az autonóm közösségek és a helyi testületek költségvetéséből finanszírozták. A (44) preambulumbekezdésben leírt, üzemeltetési és karbantartási célú támogatást nem az állami központi költségvetésből, hanem közvetlenül az autonóm közösségek költségvetéséből finanszírozták. Ezért az államnak betudható, és állami források felhasználásával jár.

6.2.1.2. Gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásoknak juttatott gazdasági előny

(150) A kérdéses intézkedés keretében bizonyos vállalkozások állami forrásokhoz jutnak. Bár a Szerződés nem határozza meg a vállalkozás fogalmát, az társasági formától és finanszírozástól függetlenül valamennyi olyan természetes vagy jogi személyre kiterjed, aki vagy amely gazdasági tevékenységet végez. A bíróságok által megerősített bizottsági gyakorlatban a televíziós műsorszóró hálózatok üzemeltetése gazdasági tevékenységnek minősül ([71]), hasonlóan az egyéb olyan esetekhez, ahol regionális hatóságok infrastruktúrakezelést végeznek ([72]). A szóban forgó esetben a közvállalkozások vagy települési önkormányzatok többsége hálózatüzemeltetőként szerepel a CMT nyilvántartásában. Ez arra utal, hogy bizonyos szolgáltatásokat nyújtanak, ami a bevett eseti gyakorlat szerint gazdasági tevékenységnek minősül. Egy piac akkor létezik, ha a kérdéses szolgáltatást más szereplők is hajlandók, illetve képesek nyújtani, ami a vizsgált esetben is igaz. Például mielőtt megkezdte volna a lefedettségnek a II. térségen belüli bővítését, az Astra több találkozót tartott az autonóm közösségekkel, amelyeken bemutatta ajánlatát. Ezenkívül az Astra 2008 márciusában nyertes ajánlattal pályázott egy, a II. és III. térségbeli digitális televíziószolgáltatásra irányuló, technológiasemleges közbeszerzési eljárásban Kantábriában. Az, hogy a közvállalkozások és a települési önkormányzatok nem részesülnek díjazásban a nyújtott szolgáltatásokért, nem zárja ki azt, hogy a kérdéses tevékenységeket gazdasági tevékenységnek lehessen minősíteni ([73]).

([71]) A Bizottság határozatai az N 622/2003. sz., Digitalisierungsfonds – Ausztria ügyben, a C 25/2004. sz., DVB-T – Berlin-Brandenburg ügyben ((62) preambulumbekezdés, HL L 200., 2006), a C 34/2006. sz., DVB-T – Észak-Rajna-Vesztfália ügyben ((83) preambulumbekezdés, HL L 236., 2008.9.3., 10. o.), valamint a C 52/2005. sz., Mediaset ügyben ((96) preambulumbekezdés, HL L 147., 2007).

([72]) A T-196/04. sz., Ryanair Ltd. kontra Európai Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2008:585) 88. pontja, valamint a C-82/01. P sz., Aéroports de Paris kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2002:617) 107–109. és 121–125. pontja.

([73]) Lásd a T-443/08. és T-455/08. sz., *Freistaat Sachsen és Land Sachsen-Anhalt* (T-443/08.) és *Mitteldeutsche Flughafen AG és Flughafen Leipzig-Halle GmbH* (T-455/08.) *kontra Európai Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2011:117) 115. pontját, amelyben a Törvényszék kimondja: „*[…] az, hogy valamely tevékenységet nem magán gazdasági szereplők gyakorolnak, vagy e tevékenység nem jövedelmező, e tevékenység gazdasági tevékenységgé minősítése szempontjából nem releváns*”.

(151) A Bizottság nem ért egyet azzal a Spanyolország által előadott érvvel, hogy a földfelszíni hálózatoknak az autonóm közösségek, a közvállalkozások és a települési önkormányzatok általi üzemeltetése hatósági jogkör gyakorlásának minősül, így nem tartozik az EUMSZ 107. cikkének hatálya alá. Elismert tény, hogy az állami előjogoknak közvetlenül az állam vagy valamely hatósági jogkörén belül eljáró szerv általi gyakorlása a versenyszabályok szempontjából nem minősül gazdasági tevékenységnek ([74]). Ilyen tevékenység az, amely az állam alapvető funkcióinak részét képezi, vagy ezekhez a funkciókhoz jellegénél, céljánál és a rá vonatkozó szabályoknál fogva kapcsolódik. A Bíróság ítélkezési gyakorlata számos példával szolgált arra, hogy milyen tevékenységek tartoznak ebbe a kategóriába, így elhatárolta a tisztán állami tevékenységeket azoktól a kereskedelmi tevékenységektől, amelyeket egy állami szervezet folytathat. A felsorolt tevékenységek közé tartoznak a hadsereghez és a rendőrséghez, a repülésbiztonság és -ellenőrzés fenntartásához és javításához; a légiforgalmi irányításhoz ([75]); a környezetvédelmi felügyelethez, amely közérdekű feladatként a tengeri területek környezetvédelmének vonatkozásában az állam alapvető funkcióinak része ([76]); valamint a szabványosítási tevékenységekhez és az ezekkel összefüggő kutatási és fejlesztési tevékenységekhez ([77]) kapcsolódó tevékenységek.

(152) Ennek fényében a Bizottság azon a véleményen van, hogy a jelen esetben a földfelszíni műsorszóró hálózat üzemeltetése nem tartozik az állam kötelezettségei és előjogai közé, ugyanakkor nem olyan tevékenység, amelyet egy állam jellemzően végez. Először is a vizsgált szolgáltatások jellemzően hatósági jogkörön kívül esnek, és önmagukban is gazdasági jellegűek, amelyet bizonyít, hogy az I. térség piacán számos vállalkozás működik. Először is a vizsgált szolgáltatások jellemzően hatósági jogkörön kívül esnek, és önmagukban is gazdasági jellegűek, amelyet bizonyít, hogy az I. térség piacán számos vállalkozás működik. Másodszor egy hatóságoktól független magánvállalkozás – nevezetesen az Astra – érdeklődést mutatott aziránt, hogy a II. térségben nyújtsa ezt a szolgáltatást, amit a 2008. évi kantábriai közbeszerzési eljárásban való részvétele bizonyít. Harmadszor a hálózat II. térségen belüli kiépítése kizárólag országos és regionális magáncsatornák sugárzását érinti ([78]). Több bírósági ítélet is megerősítette, hogy a digitális földfelszíni hálózat II. térségen belüli kiépítése gazdasági jellegű, lásd például a T-808/14. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben ([79]), a T-37/15. és T-38/15. sz., Abertis és Telecom Castilla-la Mancha kontra Bizottság egyesített ügyekben ([80]), valamint a T-487/13. sz., Navarra de Servicios y Tecnologías, SA kontra Európai Bizottság ügyben ([81]) hozott ítéletet. Következésképpen megállapítható, hogy a földfelszíni hálózatoknak az autonóm közösségek, a közvállalkozások és a települési önkormányzatok általi üzemeltetése nem minősül hatósági jogkör gyakorlásának.

A támogatás közvetlen kedvezményezettjei

(153) A DTT platform üzemeltetői a kifogásolt intézkedések közvetlen kedvezményezettjei, mivel a II. térségen belüli hálózatuk fejlesztéséhez és bővítéséhez és a hálózatukhoz kapcsolódó hardver szállításához forráshoz jutottak. Hasonlóképpen előnyük származik a hálózatok üzemeltetésére és karbantartására nyújtott folyamatos támogatásból is. Az autonóm közösségek különböző megközelítéseket alkalmaztak a lefedettség bővítésének megvalósításában, így a közvetlen kedvezményezettek eltérő típusai határozhatók meg.

([74]) A Bizottság közleménye az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról (HL C 8., 2012.1.11.)

([75]) A C-364/92. sz., *SAT/Eurocontrol* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:1994:7) 19–30. pontja, valamint a C-113/07. P sz., *Selex* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2009:191).

([76]) A C-343/95. sz., *Calì & Figli* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:1997:160) 22. pontja.

([77]) A T-155/04. sz., *Selex* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2006:387) 73–82. pontja, amelyet a C-113/07. sz., *Selex* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2009:191) is megerősített.

([78]) A 2.1.3. szakaszban leírtaknak megfelelően az állami műsorszolgáltatókra 98 %-os lefedettségi kötelezettség vonatkozik, így a II. térséget saját erőből kellett lefedniük. Emellett enfelül az RTVE országos állami televíziócsatornáit, valamint a regionális állami csatornákat eltérő hálózat sugározza. Míg a magántulajdonú műsorszolgáltatók az egyfrekvenciás hálózat (SFN) jelét, az állami műsorszolgáltatók a Red Global Española (RGE) hálózatot használják. E különbségekből adódóan a földfelszíni létesítmények mindkét hálózat esetében eltérő berendezéseket igényelnek.

([79]) A T-808/14. sz. ügyben hozott ítélet 60–67. pontja. Ezt az ítéletet megerősítette a Bíróság C-114/14. P sz., *Spanyolország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélete (ECLI:EU:C:2018:753).

([80]) A T-37/15. és T-38/15. sz., *Abertis Telecom Terrestre, SA és Telecom Castilla-La Mancha, SA* kontra Európai Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2016:743) 82–90. pontja. Ezt az ítéletet megerősítette a Bíróság C-91/17. P és C-92/17. P sz., *Cellnex Telecom SA és Telecom Castilla-La Mancha* egyesített ügyekben hozott ítélete (ECLI:EU:C:2018:284).

([81]) A T-487/13. sz. ügyben hozott ítélet 53–56. pontja. Ezt az ítéletet helybenhagyta a C-66/16. P–C-69/16. P sz. egyesített ügyekben hozott ítélet.

(154) Először is néhány autonóm közösség ([82]) közvállalkozást bízott meg, amely esetenként a lefedettség bővítésének feladatát ellátó telekommunikációs vállalatként működik. Ezek a vállalkozások közbeszerzési eljárást írtak ki a lefedettség bővítésére, és a feladat elvégzését a nyertes ajánlattevőre bízták, vagy a szükséges hardver beszerzését követően saját maguk végezték el a bővítést.

(155) E közvállalkozások jelenleg az állami támogatásnak köszönhetően olyan helyzetbe kerültek, hogy a II. térségben üzemeltethetik a DTT-hálózatot. Ezenkívül az új infrastruktúra segítségével egyéb szolgáltatásokat is nyújthatnak, például WiMax szolgáltatást (ez széles sávú vezeték nélküli szabványokra épül, amelyek helyhez kötött vagy mobil széles sávú hozzáférést biztosítanak), digitális rádiószolgáltatást, mobiltelevíziós szolgáltatást (DVB-H), továbbá helymegosztási szolgáltatásokat a Telefónica széles sávú alaphálózatához vidéki területeken, valamint mobilszolgáltatókhoz. E választékgazdaságosságnak köszönhetően a DTT-hálózatüzemeltetőknek bevétele származhat a közpénzből finanszírozott infrastruktúrából.

(156) A közvállalkozásoknál jelentkező számszerűsíthető előnyt a lefedettség bővítésére kapott források jelentik.

(157) Másodszor egyes autonóm közösségek ([83]) önállóan írtak ki regionális közbeszerzési eljárást a DTT bővítésére. Spanyolország szerint a közbeszerzési eljárások döntő többségét hardver és berendezések szállítására írták ki, és a nyertes vállalkozások hardverszállítóként pályáztak. Állítása szerint ez vonatkozik az Abertis és kapcsolt vállalkozásai, a Tradia és a Retevisión által nyert közbeszerzési eljárások esetére is. A vizsgálat megállapításaiból azonban az a következtetés vonható le, hogy igen sok esetben a közbeszerzési eljárást a lefedettség bővítésére, és nem kizárólag berendezések szállítására írták ki ([84]). Ezért Spanyolország állításával szemben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az Abertis és más vállalkozások ezekben a közbeszerzési eljárásokban hálózatüzemeltetői minőségben vettek részt ([85]). Ez esetben a közbeszerzési eljárások nyertesei tényleges versenyelőnyhöz jutottak más hálózatüzemeltetőkkel szemben, amelyek a kiválasztási folyamatban való részvételre sem kaptak lehetőséget. A nyertesek előnye a nem technológiasemleges közbeszerzési eljárás alapján bővítési célra kapott forrás.

(158) Harmadszor egyes autonóm közösségek ([86]) a települési önkormányzatok számára biztosítottak forrást a DTT-lefedettség bővítésére. Spanyolország szerint ezekben az esetekben mindössze a közigazgatás különböző szintjei között csoportosítottak át forrásokat, továbbá a települési önkormányzati tulajdonban lévő hálózatok bővítésével az önkormányzatok csupán a lakosokkal szemben fennálló közigazgatási kötelezettségeiket teljesítették. Spanyolország elismeri azonban, hogy a helyi testületek hálózatüzemeltetőként működtek közre, továbbá azt, hogy közülük sok szerepel a CMT hálózatüzemeltetői jegyzékében, valamint azt, hogy valójában a hálózat bővítését végezték, egyes esetekben közbeszerzési eljárás keretében. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy ahol a helyi testületek helyi DTT-hálózatüzemeltetőként működtek közre, ott a támogatás közvetlen kedvezményezettjeinek tekinthetők. Előnyük a regionális és központi hatóságoktól a lefedettség bővítésére kapott összeg. Ez az olyan esetekre is vonatkozik, amikor a bővítést részben egy helyi testület saját forrásaiból finanszírozzák, ami a vállalkozás javára vagy a tevékenység céljára nyújtott támogatásnak minősül.

([82]) Például az *Aragón Telecom*, a *Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias, S.A.*, a *Multimedia de les Illes Balears S.A.*, az *Instituto Tecnologico de Canarias*, a *Sociedad Regional de Cantabria I+D+I* (IDICAN), a *RETEGAL* és az Itelazpi olyan közvállalkozások, amelyeket a bővítés feladatával bíztak meg, ezért közbeszerzési eljárást írtak ki az adóközpontok digitalizálásához szükséges berendezések szállítására. A *Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria*, a *Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació in Catalunya*, valamint az *Agencia de Informatica y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid* feladata volt a DTT-lefedettség bővítésével kapcsolatos közbeszerzési eljárások lefolytatása, így a bővítést a nyertes ajánlattevők végezték el. A navarrai *OPNATEL* feladata a bővítés elvégzése volt, és a szükséges berendezéseket közbeszerzési eljárások nélkül szerezte be.

([83]) Például Andalúzia, Kasztília és León, Extremadura, Murcia, La Rioja és Valencia Autonóm Közösség.

([84]) A fenti (41) preambulumbekezdésben leírtak szerint a lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárások esetében a nyertes vállalkozás működőképes DTT-hálózat átadását (gyakran kiépítését) kapta feladatul. Az ehhez szükséges feladatok közé tartozott a hálózat megtervezése és kivitelezése, a jel továbbítása, a hálózat kiépítése, valamint a szükséges berendezések leszállítása. Másrészről már meglévő hálózatoknál hardverszállításra is írtak ki közbeszerzési eljárásokat. Az ilyen közbeszerzési eljárás nyertesének feladata a hálózatnak a szükséges berendezésekkel történő fejlesztése, vagyis a berendezések leszállítása, telepítése és üzembe helyezése volt.

([85]) Például az Abertis és a Retevisión összesen 5,6 millió EUR értékű, a lefedettség bővítésére vonatkozó megrendelést nyert nem semleges közbeszerzési eljárásban Extremadurában, valamint Kasztília és Leónban.

([86]) Andalúzia, Kanári-szigetek, Extremadura, Murcia.

(159) Általánosságban a közbeszerzési eljárások fő kedvezményezettje az Abertis és a Retevisión volt. A kapott tájékoztatás alapján megállapítható, hogy összességében a lefedettség bővítését célzó források teljes összegének mintegy felét kapták meg.

(160) Emellett egyes autonóm közösségek állami támogatást nyújtottak a hálózatok üzemeltetésére és karbantartására is. E feladatokat vagy a közvállalkozások vagy a települési önkormányzatok látják el, vagy közbeszerzési eljárás alapján például a műsorszóró központok tulajdonosaival végeztetik el. A spanyol központi hatóságok előadták, hogy nem írtak elő a digitalizált telephelyek üzemeltetésével és karbantartásával kapcsolatos kötelezettséget, valamint azt, hogy a kérdésben az autonóm közösségek döntöttek. A vizsgálat során különböző autonóm közösségek nyújtottak be olyan adatokat, amelyek azt mutatják, hogy ténylegesen finanszírozták a II. térség műsorszóró központjainak üzemeltetését és karbantartását, különösen 2009-től, a nyertes ajánlattevőkkel kötött szerződésekben rögzített első kétéves üzemeltetési és karbantartási időszak lejáratát követően. E támogatás közvetlen kedvezményezettjei a II. térség digitalizált földfelszíni hálózatának üzemeltetésével és karbantartásával megbízott vállalkozások.

(161) Végül általánosabb szempontból az Abertisnek abból is előnye származik, hogy egy másik platformüzemeltető nem léphetett be a szabadon fogható televíziójelek spanyolországi továbbításának piacára ([87]).

A támogatás közvetett kedvezményezettjei

(162) *Hálózatüzemeltetők*. A támogatásnak közvetett kedvezményezettjei azok a hálózatüzemeltetők, amelyek részt vettek és nyertek a (154) preambulumbekezdésben leírt első forgatókönyv szerinti közvállalkozások által kiírt, a lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárásokban. A közvállalkozások a bővítést nem saját maguk végezték el, és a lefedettség bővítésére szánt forrásokat nem tartották meg, hanem azokat bővítésre irányuló közbeszerzési eljárások útján a hálózatüzemeltetőkhöz továbbították. A bővítésre irányuló közbeszerzési eljárások kizárólag a földfelszíni hálózatüzemeltetőket célozták meg. Ez utóbbiak így előnyhöz jutottak a műholdas szolgáltatók kizárása miatt. Ezenkívül a piaci szereplők kis számának köszönhetően a földfelszíni hálózatüzemeltetők csak mérsékelt versenykényszerrel szembesültek. A közvetlen kedvezményezettekkel kapcsolatban a fentiekben leírtakhoz hasonlóan a hálózatüzemeltetőknek további előnyük származik abból, ha az új infrastruktúrát egyéb szolgáltatások (WiMax, digitális rádió, mobiltelevízió stb.) nyújtásához is felhasználják. Az e hálózatüzemeltetőknek juttatott előny a bővítésre irányuló közbeszerzési eljárásokat követően kapott források összege ([88]).

(163) *Hardverszállítók*. A hálózatüzemeltetőktől eltérően a hardverszállítók nem minősülnek közvetett kedvezményezettnek, mivel nem jutottak szelektív előnyhöz. A digitális dekóderek olaszországi esetéhez ([89]) hasonlóan nem volt lehetséges a különböző típusú digitális infrastruktúrákat gyártók kategóriáinak megkülönböztetése, mivel feltételezhető, hogy a gyártók bármely berendezéstípus gyártására képesek. A közbeszerzési eljárások nyertesei a vállalkozások ugyanazon csoportjából kerültek ki, amely akkor vett volna részt a közbeszerzési eljárásokban, ha a program a platformüzemeltetők szempontjából technológiasemleges lett volna ([90]). Spanyolországban a DTT-bővítéshez szükséges hardver integrálását, telepítését és szállítását végző vállalkozások általában egyéb szolgáltatásokat is kínálnak. A berendezésgyártók – és a telekommunikációs szolgáltatók – földfelszíni vagy műholdas megoldásokat, illetve a kettő együttesét egyaránt kínálhatják ([91]).

([87]) A (21) preambulumbekezdésben foglaltaknak megfelelően az Abertis az I. térségben, valamint leányvállalatán, a Hispasaton keresztül a III. térségben domináns helyzetben van a szabadon fogható televíziójelek földfelszíni platformon keresztüli továbbításában. A digitális földfelszíni televíziózásnak a II. térségre történő kiterjesztésével a szabadon fogható televíziójelek országos továbbítása az Abertis ellenőrzése alatt marad. Az Astra megjelenése a II. térségben később intenzívebb versenyt gerjeszthet a platformok között az I. és III. térségben is. Összehasonlításképpen számos tanulmány támasztja alá az alacsonyabb árakban és jobb szolgáltatásminőségben akkor jelentkező előnyöket, amikor a műholdas technológia megjelent az Egyesült Államok televíziós piacán. A műholdas technológia megjelenése előtt a kábelszolgáltatók monopolhelyzetben voltak a helyi földrajzi területeken. Lásd például: Chenghuan Sean Chu, *The effect of satellite entry on cable television prices and product quality*, RAND Journal of Economics, 41. évf. 4. szám, 2010. tél, 730–764. o.

([88]) Ez az Abertis kizárólagos tulajdonában álló Retevisión esete, amely Madridban és Katalóniában összesen 14,8 millió EUR összegű, bővítésre irányuló nem semleges közbeszerzési eljáráson bizonyult nyertesnek.

([89]) C 52/05. sz. támogatás – Digitális dekóderek – Olaszország (HL C 118., 2006.5.19., 10. o.; HL L 147., 2007.6.8., 1. o.).

([90]) A hardverszállításra irányuló közbeszerzési eljárásokban nyertes ajánlattevőkre példa a digitális műsorszóró berendezéseket gyártó *Tredess*, amely a digitális műholdvevőket, antennákat és tányérokat is gyártó Televes csoport tagja (vö.: http://www.tredess.com és http://www.televes.es). Hasonló vállalkozások: *Mier* (http://www.mier.es), *Elecnor* (http://www.elecnor.es/es.negocios.infraestructuras/telecomunicaciones) *Itelsis*, *BTESA*, *Axion*, *Retegal*, *Itelazpi*, *Telecom CLM*.

([91]) A II. térségben a lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárások gyakran kulcsrakész megoldásokat követelnek meg, amelyek több berendezéselem (tányér, antenna, adó, műholdvevő) integrálását, telepítését és szállítását igénylik. A legtöbb esetben a kínált megoldás műholdvevő berendezést is tartalmazott, amely a műsorszolgáltatók által már műholdas platformon sugárzott digitális jel vételét tette lehetővé.

(164) A kérdéses intézkedés sem tárgyában, sem általános felépítésében nem törekszik arra, hogy egyes gyártókat előnyhöz juttasson. Valójában a digitalizálást támogató közpolitika – a technológiailag legsemlegesebb is – a digitális berendezések gyártóit részesítené előnyben. A berendezésgyártók esetében tehát az a körülmény, hogy az intézkedésnek köszönhető forgalomnövekedésből előnyük származott, mechanikus gazdasági mellékhatásnak tekinthető. Elvben bármely állami támogatásból a kedvezményezettek szállítói is részesülnek. Ez azonban nem feltétlenül juttatja szelektív előnyhöz az ilyen szállítókat. A támogatás nem célzott meg hardverszállítókat, így azoknak a célzott közvetett hatásból nem származott előnyük. Emellett mivel kiválasztásuk átlátható közbeszerzési eljárások útján történt, amelyekben bármely berendezésszállító részt vehetett, ideértve a más tagállamban bejegyzett szállítókat is, nem tételezhető fel, hogy indokolatlan nyereségből előnyük származott volna.

(165) *Műsorszolgáltatók.* Spanyolország kielégítően bizonyította, hogy a földfelszíni műsorszolgáltatók a lefedettség bővítését követően nem jutottak előnyhöz. Az I. térséggel szemben a műsorszolgáltatók nem voltak hajlandóak fizetni a II. térség digitalizálásáért, mivel abból nem származott volna többletbevételük. Sőt, a szóban forgó korlátozott számú lakosságra tekintettel, amely a hirdetők számára látszólag nem jelent kereskedelmi célpontot, a lefedettség II. térségre történő kibővítését követően a műsorszolgáltatók nem emelhették jelentős mértékben a hirdetési díjakat. Emiatt a földfelszíni műsorszolgáltatók nem közvetett kedvezményezettjei a vizsgált intézkedésnek.

6.2.1.3. Szelektivitás

(166) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében támogatásnak minősülnek azok a tagállamok által vagy állami forrásból végrehajtott intézkedések, amelyek „*bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által*” torzítják a versenyt, vagy azzal fenyegetnek. Ez a kritérium azoknak az intézkedéseknek az azonosítására szolgál, amelyek előnyben részesítenek bizonyos vállalkozásokat vagy gazdasági ágazatokat.

(167) A fentiekben leírtak szerint a szóban forgó intézkedés a műsorszolgáltatási ágazatot, ezen az ágazaton belül pedig a műsorjelek továbbítását érinti. Az érintett intézkedés csak a műsorszolgáltatási ágazat bizonyos szegmenseiben működő, nevezetesen a műsorjelek továbbításával foglalkozó vállalkozásokra irányul ([92]).

(168) A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint egy intézkedés „*csak abban az esetben minősül szelektívnek, ha az az adott jogi szabályozás keretében előnyben részesít bizonyos vállalkozásokat más ágazathoz vagy ugyanezen ágazathoz tartozó, e szabályozás céljára tekintettel hasonló ténybeli és jogi helyzetben lévő más vállalkozásokhoz képest*”. ([93])

a) Az intézkedés szelektivitásával kapcsolatos fő érvelés

(169) Figyelemmel arra, hogy támogatást szubvenció formájában nyújtották, a referenciarendszert ez esetben a vállalkozások működésére irányadó szokásos piaci feltételek képezik. A referenciarendszer célja nem támogatás nyújtása, mivel szokásos piaci feltételek mellett a szolgáltatók maguk viselik a költségeiket. A vizsgált intézkedés a (244) preambulumbekezdésben leírtaknak megfelelően a digitális átállás felgyorsítására és a lefedettségnek a II. térségen belüli bővítésére irányul. Az intézkedés a referenciarendszertől (tehát a szokásos piaci feltételektől) való eltérésnek minősül, ugyanis csökkenti bizonyos vállalkozások szokásos költségeit.

(170) A program kedvezményezettjei tehát előnyben részesültek az ugyanabban az ágazatban, illetve minden egyéb ágazatban működő összes többi vállalkozással szemben, hiszen ez utóbbiaknak maguknak kell viselniük a költségeiket. Ezért az intézkedés *prima facie* szelektív.

([92]) Lásd a Bíróság C-393/04. és C-41/05. sz., *Air Liquide Industries Belgium* egyesített ügyekben 2006. június 15-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:2006:403) 31. pontját, amely a következőképpen rendelkezik: „*Harmadsorban az alapügyben vitatott intézkedések szelektív jellegére vonatkozó harmadik feltételt illetően bizonyos, hogy az érintett adóelőnyök nem vonatkoznak minden gazdasági szereplőre, viszont meghatározott tevékenységeket végző vállalkozásoknak nyújtják őket, mégpedig olyan vállalkozásoknak, amelyek földgáznyomás-szabályozó állomásokon az ellátóvezeték nyomásrendszerét biztosító kompresszorok működtetésére szolgáló motorokat használnak.*”

([93]) Lásd a C-70/16. P sz., *Comunidad Autónoma de Galicia és Retegal kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2017:1002) 61. pontját.

b) Az intézkedés szelektivitásával kapcsolatos másodlagos érvelés

(171) Egyes felek állítása szerint azért nem merült fel szelektivitás, mert a digitális földfelszíni szolgáltatók közszolgálati feladatkört látnak el. Az e határozat 6.2.1.4. szakaszában kifejtetteknek megfelelően mindazonáltal nem látnak el ilyen feladatkört ([94]). Továbbá arról sem szabad megfeledkezni, hogy az intézkedés akkor is szelektív marad, ha az a célja, hogy pénzügyi előnyben részesítsen társadalmilag arra méltó szervezeteket ([95]), vagy ha ezek a szervezetek egyéni érdekeiken túlmutató módon kedvező hatást gyakorolnak a gazdaságra ([96]). A műsorjelek digitalizálásának kedvező hatása tehát nem kérdőjelezheti meg azt a következtetést, hogy az intézkedés *prima facie* szelektív.

(172) Mindenesetre megjegyzendő, hogy még ha a referenciarendszer a műsorszolgáltatási ágazatra korlátozódna (de nincs így), és a digitális műsorjelek továbbítását lehetne a referenciarendszer céljának tekinteni (de ez sincs így), a műsorszolgáltatási ágazatban akkor is jellemzően több platform áll versenyben egymással, és mindegyik ilyen platform (például földfelszíni, kábel-, műholdas vagy DSL hálózatok) szolgáltatásokat tud nyújtani a digitális műsorjelek továbbításához.

(173) Az intézkedés szelektivitásának értékeléséhez figyelembe kell venni minden olyan vállalkozást, amely a digitális műsorszolgáltatási lefedettség II. térségen belüli bővítéséhez szükséges szolgáltatásokat nyújtja vagy nyújtani tudja ([97]). Ha a földfelszínitől eltérő – különösen műholdas – technológiát használó hálózatüzemeltetők biztosítani tudják a lefedettségnek a II. térségen belüli bővítéséhez szükséges szolgáltatásokat, akkor az érintett jogi rendszerrel elérni kívánt célokra figyelemmel hasonló ténybeli és jogi helyzetben lévőnek tekintendők.

(174) Spanyolország azzal érvelt, hogy a földfelszíni és a műholdas technológia nem tekinthető hasonló jogi és ténybeli helyzetben lévőnek. Spanyolország kifejtette, hogy nagy különbség van a DTT technológiára, illetve más technológiákra vonatkozó jogi keret között. A szóban forgó intézkedések elfogadásakor eltérő jogszabályok vonatkoztak a különböző technológiákra ([98]). Spanyolország álláspontja szerint jelenleg ugyan minden audiovizuális szolgáltatást az audiovizuális kommunikációról szóló, 2010. március 31-i 7/2010. sz. általános törvény szabályoz, azonban továbbra is különbség van a DTT technológiára, illetve más technológiákra vonatkozó jogi keret között. Ezenkívül Spanyolország szerint a DTT technológia költséghatékonyabb a műholdas technológiánál, és már széles körben rendelkezésre áll Spanyolországban (az I. térségben), a II. térségben való bevezetéséhez pedig az üzemeltetők már meglévő műsorszóró infrastruktúrájára támaszkodtak. Spanyolország azzal érvel, hogy a műholdas technológiát használó vállalkozások nem részesültek hátrányos megkülönböztetésben, mivel ezek az egyéb technológiák nincsenek a DTT-hez hasonló jogi és ténybeli helyzetben.

(175) A fenti érvek nem fogadhatók el. A Bizottság szerint annak, hogy különböző technológiákra eltérő szabályozás vonatkozik, a szelektivitási kritérium ebben az ügyben történő értékelése szempontjából nincs jelentősége. A szabályozási különbségekkel összefüggésben a Cellnex az *Eventech*-ügyben hozott ítéletre ([99]) hivatkozott, amelyben a Bíróság kimondta, hogy a buszsávok használatának a londoni taxik számára való engedélyezése, kizárva a sofőrrel bérelhető magángépjárműveket, a jelek szerint nem nyújt szelektív gazdasági előnyt a londoni taxik számára. A Bizottság álláspontja szerint az *Eventech*-ügy csekély jelentőséggel bír ebben az ügyben, mivel jelentősen eltér a tényállása. Az *Eventech*-ügyben a két szolgáltatói csoport (a londoni taxik és a sofőrrel bérelhető

([94]) Úgy tűnik, hogy egyes felek ehhez hasonlóan azon az alapon is próbálják vitatni az intézkedés szelektivitását, hogy ez az intézkedés nem juttat gazdasági előnyhöz gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásokat. Ezeket az érveket el kell utasítani. Először is az e határozat 6.2.1.2. szakaszában leírtak szerint ez az intézkedés gazdasági előnyhöz juttat gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásokat. Másodszor az intézkedés szelektivitásának elemzése nem a támogatás meglétére vonatkozó egyéb kritériumok (például a gazdasági tevékenység megléte vagy az, hogy az intézkedés kedvezményezettje vállalkozás) második elemzése.

([95]) Lásd például az adóintézkedésről szóló C-222/04. sz., Cassa di Riparmio di Firenze ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2006:8) 136–138. pontját.

([96]) Lásd a T-674/17. sz., Port de Bruxelles és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2019:651) 179. pontját.

([97]) *„[A]nnak megállapítását követően, hogy nem hátrányosan megkülönböztető módon alkalmazták a 2006. évi rendeletet azokra a légitársaságokra, amelyek a lübecki repülőteret használták vagy használhatták, a Törvényszék helyesen mondta ki a vitatott határozat indokolására tekintettel, hogy a Bizottság tévesen állapította meg, hogy e rendelet szelektív jellegű.”* A C-524/14. P sz., *Európai Bizottság kontra Hansestadt Lübeck* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2016:971) 64. pontja.

([98]) A DTT-szolgáltatásokat a digitális földfelszíni televíziózás terjedését célzó sürgős intézkedésekről szóló, 2006. június 14-i 10/2005. sz. törvény, a műholdas szolgáltatásokat a műholdas telekommunikációról szóló 37/1995. sz. törvény, a kábeles szolgáltatásokat pedig a kábeles kommunikációról szóló 42/1995. sz. törvény szabályozza.

([99]) A C-518/13. sz., *Eventech Ltd. kontra The Parking Adjudicator* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2015:9).

magángépjárművek) egészen más szolgáltatásokat kínáltak ([100]). A jelenlegi ügyben a DTT és a műholdas platformon keresztül lényegében azonos szolgáltatás nyújtható (tehát digitális televíziójelek továbbítása a II. térségben). Az e két technológia közötti szabályozási különbségek nem eredményezik eltérő szolgáltatások nyújtását. Ezenkívül az *Eventech*-ügy szabályozási intézkedést, nevezetesen a buszsávok használatának tilalmát érintette, amely közvetlenül összefüggött a közlekedési rendszer biztonságosságával és hatékonyságával ([101]). Ezzel szemben a jelenlegi ügy állami támogatással, nem pedig szabályozási intézkedéssel kapcsolatos. Ráadásul a szóban forgó intézkedés nem a szükségszerű következménye olyan szabályozási intézkedésnek, amely a műsorszóró hálózat biztonságosságát és hatékonyságát érintheti, és amely objektíven indokolt lenne.

(176) A lefedettségnek a II. térségen belüli bővítéséhez különböző technológiákat lehetett volna használni. Az adott technológiára vonatkozó szabályozások közötti különbségek nem befolyásolják azt, hogy ezek a különböző (tehát DTT és műholdas) technológiák biztosítani tudják a televíziójelek II. térségen belüli továbbításához szükséges szolgáltatásokat. A Bizottság szerint a DTT-től eltérő – nevezetesen a műholdas – technológiák az alábbi okok miatt lennének alkalmasak a televíziójelek II. térségen belüli továbbításához szükséges szolgáltatások nyújtására:

– Először is a (226) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint az Astra 2008-ban Kantábriában megnyerte a digitális televíziózás lefedettségének bővítésére irányuló közbeszerzési eljárást. A műholdas szolgáltató földfelszíni platformmal versengő szolgáltatások nyújtása iránti érdeklődése jelzi, hogy a műholdas szolgáltatók is nyújthatnak hasonló szolgáltatásokat ([102]).

– Másodszor Spanyolország III. térségében a lefedettség bővítésére használják a műholdas platformot. Nincs műszaki vagy minőségi oka annak, hogy a III. térségben használható technológiát ne lehessen használni a II. térségben is. Ezenkívül tulajdonképpen a II. térségben is használják a műholdas platformot műsorszórásra a földfelszíni DTT-műsorszórás kiegészítésére. Ezeket a szolgáltatásokat a Hispasat műholdas szolgáltató üzemelteti ([103]).

– Harmadszor szemléltetésképpen más tagállamok (például Franciaország és Írország ([104])) is műholdas szolgáltatásokat vesznek igénybe ahhoz, hogy a távolabbi területeken is biztosítsák a digitális műsorszolgáltatást.

– Negyedszer a (228) preambulumbekezdésben leírtak szerint műholdas platformok is sugároznak több olyan állami és magáncsatornát, amely a földfelszíni platformon is elérhető.

– Végezetül a (232) preambulumbekezdésben foglaltak szerint a 2010. májusi adatok alapján Spanyolországban a DTT-lefedettség eléri a lakosság 98,85 %-át, ugyanakkor a háztartásoknak csak a 93,5 %-a néz televíziót a földfelszíni platformon keresztül. A DTT-hozzáféréssel rendelkező háztartások 5 %-a tehát úgy döntött, hogy azt nem veszi igénybe, mivel többségük műholdas tartalomra fizet elő.

(177) A műszaki és minőségi kritériumok mellett az előző preambulumbekezdésben felhozott példák is arra utalnak, hogy nincs lényegi gazdasági oka annak, hogy más platformokat előzetesen kizárjanak a II. térségben. A 6.3.3.2. szakaszban részletesebben leírtak szerint a költségfelmérések alapján nem zárhatók ki előzetesen. A (257) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint néhány autonóm közösség azzal érvelt, hogy a földfelszíni technológia költséghatékonyabb, és a két technológia esetén a lefedettség bővítésével összefüggésben felmerülő költségeket összehasonlító belső számításokat nyújtott be. E számítások azonban nem voltak kellően részletesek és megalapozottak ahhoz, hogy alátámasszák a földfelszíni technológia kiválasztását. Emellett egyik számítást sem független szakértő készítette. Ehhez hasonlóan a (256) preambulumbekezdésben leírtak szerint a 2007. évi spanyolországi előzetes tanulmány nem bizonyítja kielégítően, hogy költségbeli különbségek vannak a földfelszíni és a műholdas platform között. Ezenkívül a (258) preambulumbekezdésben foglaltak szerint az Abertis (jelenleg Cellnex) által benyújtott két költségfelmérés ([105]) 2010-ben, jóval a vizsgált intézkedések hatálybalépése után készült.

([100]) Például a sofőrrel bérelhető magángépjárműveket előzetesen meg kellett rendelni, tehát nem inthették le őket az utasok az utcán, és előzetes rendelés hiányában nem várakozhattak utasokra. Ezenkívül csak a londoni taxikra vonatkozott „fuvarozási kötelezettség” (amely arra kötelezi őket, hogy az utast annak felvétele után bizonyos távolságon belül a célállomásáig fuvarozzák).

([101]) Lásd az Eventech-ügyben hozott ítélet 59–61. pontját.

([102]) Spanyolország azzal érvelt, hogy a Kantábriában kötött szerződést azért mondták fel, mert az Astra nem tudta hozzájutni a jeleket a műsorszolgáltatóktól, ez az érv azonban nem fogadható el. Először is ezt az érvelést spanyol bíróság már megcáfolta. Santander elsőfokú bírósága szerint a spanyol központi kormányzatnak a nemzeti DTT-stratégiája kialakítására vonatkozó döntése volt a szerződés felmondásának egyik oka. (Lásd Santander elsőfokú bíróságának 000313/2011. sz. ítéletét.) Másodszor, a (184) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint a műholdas szolgáltatók tárgyalhatnak a műsorszolgáltatókkal, és a lefedettségnek a II. térségen belüli bővítése céljából jelhez juthatnak tőlük.

([103]) Lásd a (227) preambulumbekezdést.

([104]) Szabadon fogható országos csatornák esetében is.

([105]) Összehasonlító jelentés a digitális földfelszíni televíziózás lefedettsége bővítésének költségeiről Spanyolországban: DTT kontra SAT (2010. január); Különjelentés az elfogadott eljárásokról (2011. január 25.).

Továbbá a (260)–(264) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint a 2019. február 19-én benyújtott katalóniai tanulmány, valamint a 2015. és 2019. évi Itelazpi-költségfelmérés nem bizonyítja kielégítően, hogy a DTT költséghatékonyabb lenne a műholdas technológiánál. A Bizottság következtetése szerint mindezek alapján nem tekinthető úgy, hogy a műholdas technológia költségek szempontjából versenyhátrányban lenne ([106]).

(178) Ezt a megállapítást alátámasztotta a digitális földfelszíni televíziózás Kasztília-La Manchában történő kiépítésével kapcsolatos, SA.27408. számú ügyben hozott C(2014) 6846 bizottsági határozat ([107]) is, amelyben a Bizottság jelezte, hogy a hatóságok által benyújtott költségfelmérések nem bizonyítják kielégítően, hogy a költségek szempontjából jelentős különbség van a műholdas és a földfelszíni technológia között. Az említett bizottsági határozatot a Törvényszék ([108]) és a Bíróság ítélete ([109]) is maradéktalanul helybenhagyta.

(179) Emellett a (24) preambulumbekezdésben foglaltak szerint a földfelszíni frekvenciák hiánya miatt rendszeresen át kell helyezni a DTT-szolgáltatókat más frekvenciasávokba. Ez jelentős többletköltséggel, majd pedig újabb állami támogatással jár. Ilyen áthelyezési költségek nem merültek volna fel, ha például a műholdas platformot választják.

(180) Ezenkívül a digitális átállás idején a műholdas műsorszórás már digitalizált volt, így esetében nem kellett volna hasonló módon átalakítani a berendezéseket. Ez azt az álláspontot is alátámasztja, miszerint nem tekinthető úgy, hogy a műholdas technológia költségek szempontjából versenyhátrányban lenne.

(181) Az, hogy a műholdas technológia a költségek szempontjából nem tekinthető versenyhátrányban lévőnek, azt az álláspontot is alátámasztja, hogy az érintett jogi rendszerrel elérni kívánt célokra figyelemmel a műholdas és a földfelszíni platform hasonló ténybeli és jogi helyzetben van.

(182) A DTT és a műholdas technológia közötti ténybeli különbségeket illetően Spanyolország, az Itelazpi és a Cellnex továbbá felhozta, hogy a földfelszíni infrastruktúra a DTT-re vonatkozó nemzeti műszaki terv elfogadásakor jelentős részben már kiépült Spanyolországban, így a II. térségben is. Azzal érvelnek, hogy a meglévő infrastruktúra használatával szinergiák jönnek létre, ami indokolttá teszi a DTT technológia választását. Az Itelazpi kifejtette, hogy a lefedettség bővítése nem vezetett új DTT-központok széles körű kiépítéséhez, de a legtöbb esetben a már kiépült analóg földfelszíni központok fejlesztését és átalakítását eredményezte.

(183) Ezek az érvek az alábbi okok miatt nem fogadhatók el. A DTT-hálózat II. térségen belüli kiépítése nem tekinthető a meglévő analóg földfelszíni hálózat egyszerű átalakításának vagy fejlesztésének. Az *analóg* földfelszíni hálózat meglétéből nem következett az, hogy már *digitális* földfelszíni hálózat is létezett. A digitális földfelszíni műsorszolgáltatás eltérő technológiát igényel, mint az analóg földfelszíni műsorszolgáltatás. A lefedettség bővítéséhez digitális berendezéseket kellett telepíteni a már meglévő központokban, egyúttal új központokat ([110]) is ki kellett építeni a II. térségben ([111]).

(184) Az Itelazpi, a Cellnex és Spanyolország azzal is érvelt, hogy a műholdas platformüzemeltetők nem tudnának műsorszolgáltatóktól jelhez jutni, mivel a műsorszolgáltatók vonakodtak műholdas műsorszórást igénybe venni. Azt is kifejtették, hogy a műsorszolgáltatók sok esetben nem jogosultak tartalmaik műholdas technológián

([106]) A Törvényszék több ítélete is alátámasztotta azt a következtetést, hogy a spanyol hatóságok nem bizonyították kielégítően a földfelszíni technológia fölényét: a T-541/13. sz. ügyben hozott ítélet (130–144. pont), a T-462/13. sz. ügyben hozott ítélet (111–124. pont), és a T-465/13. sz. ügyben hozott ítélet (102–117. pont).

([107]) A Bizottság (EU) 2016/1385 határozata (2014. október 1.) (HL L 222., 2016.8.17., 52. o.).

([108]) A T-808/14. sz., *Spanyolország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2016:734), a T-37/15. és T-38/15. sz., *Abertis Telecom Terrestre, SA és Telecom Castilla-La Mancha, SA kontra Európai Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2016:743).

([109]) A C-91/17. P és C-92/17. P sz., *Cellnex Telecom SA és Telecom Castilla-La Mancha SA kontra Európai Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2018:284), valamint a C-114/17. sz., *Spanyolország kontra Európai Bizottság* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2018:753).

([110]) A digitális földfelszíni jelet nem olyan egyszerű terjeszteni, mint az analóg jelet, ezért a digitális műsorszórás szükségessé tette új központok kiépítését.

([111]) Lásd a T-541/13. sz., *Abertis Telecom, SA és Retevisión I, SA kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2015:898) 89. és 150. pontját.

keresztüli továbbítására. A Bizottság megjegyzi, hogy ezek a nehézségek leküzdhetők. Az audiovizuális kommunikációról szóló 7/2010. sz. általános törvény ([112]) 31. cikke szerint az országos audiovizuális médiaszolgáltatások engedélyeseinek tárgyalniuk kell fő műsorcsatornáik televíziós műsorszolgáltatóknak való értékesítéséről, függetlenül attól, hogy ez utóbbiak milyen technológiát használnak ([113]). Ezek a rendelkezések a tisztességes verseny és ezáltal a technológiasemlegesség fenntartására irányulnak, amint az a 7/2010. sz. általános törvény preambulumából is kiderül ([114]). A 7/2010. sz. általános törvény 31. cikke szerinti tárgyalások során felmerülő vitás kérdések a spanyol versenyhatóság (Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia, CNMC) elé terjeszthetők. Navarra példája azt mutatja, hogy a műholdas szolgáltatók ezzel az eljárással élve elérhetik, hogy a műsorszolgáltatók hozzájáruljanak a csatornáik sugárzásához. Navarrában a közbeszerzési hatóság 2015 júniusában javaslatot tett arra, hogy az Astrát nyilvánítsák a digitális televíziózás lefedettségének bővítésére irányuló közbeszerzési eljárás nyertesének. Ezt követően a navarrai hatóságok elhalasztották a közbeszerzési eljárás eredményének kihirdetését, mivel a műsorszolgáltatók nem járultak hozzá tartalmaik műholdas platformon keresztüli sugárzásához. A CNMC közbenjárását követően 2019 májusában az Astra végül engedélyt kapott az Atresmediától és a Mediasettől, hogy bizonyos feltételekkel hozzájusson a csatornáikhoz. Ebből a példából kiderül, hogy a műholdas szolgáltatók tárgyalhatnak a műsorszolgáltatókkal, és a lefedettségnek a II. térségen belüli bővítése céljából jelhez juthatnak tőlük ([115]).

(185) A Cellnex és az Itelazpi azzal érvelt, hogy – a digitális földfelszíni műsorszórással ellentétben – a műholdas technológiával nem lehet célzott területen (például adott autonóm közösség területén) sugározni, mivel a műholdas technológia hatótávolsága Spanyolország egész területére kiterjed. Ennek az érvnek ellentmond, hogy a III. térségben műholdas technológiát használnak, tehát technológiailag megvalósíthatónak kell lennie a műholdas platformon keresztül nyújtott szolgáltatás vételének bizonyos, célzott területekre korlátozása. Ezenkívül a jel titkosításával rendszerint a célzott területekre korlátozható a szolgáltatás vétele.

(186) Spanyolország azzal is érvel, hogy Spanyolországban csak a DTT tekinthető szabadon fogható televíziózásnak, mivel más – így a műholdas és a kábeles – technológiák esetében díjat számítanak fel a szolgáltatók. Ez az álláspont téves, mivel ilyen módon nem lehet különbséget tenni a technológiák között. Nincs olyan technológiai sajátosság, amely meggátolná a műholdas szolgáltatókat abban, hogy szabadon fogható televíziós szolgáltatást kínáljanak. Spanyolországban például a „SAT-TDT" ajánlat (amely csak a III. térségben érhető el kizárólag azon háztartások számára, amelyek bizonyítani tudják, hogy a DTT-vétel számukra nem megfelelő) díjmentesen kínál csatornákat. Ezenkívül más tagállamokban (például Franciaországban és Írországban) a műholdas szolgáltatók szabadon fogható csatornákat is kínálnak.

(187) A kifogásolt intézkedés a digitális földfelszíni platform üzemeltetői javára született (csak ezeknek az üzemeltetőknek származik előnye belőle), noha más – különösen műholdas – technológiát használó üzemeltetők is biztosítani tudják a szóban forgó szolgáltatásokat, tehát az érintett jogi rendszerrel elérni kívánt célokra figyelemmel hasonló ténybeli és jogi helyzetben vannak, mint a földfelszíni platformok üzemeltetői. A kifogásolt intézkedés ezért hátrányos megkülönböztetéssel jár.

(188) A (27), (29) és (244) preambulumbekezdésben leírtak szerint az érintett támogatási intézkedés célja, hogy előmozdítsa az analógról a digitális műsorszolgáltatásra való átállást Spanyolországban, és biztosítsa a televízióadások folyamatos vételét bizonyos távoli és vidéki területeken (a II. térségben). A műsorszolgáltatóknak nem fűződött kellő érdekük ahhoz, hogy a szolgáltatást a II. térségben nyújtsák, így nem voltak hajlandóak viselni a digitalizálási költségeket(lásd a (165) preambulumbekezdést), a spanyol hatóságok ezért létrehozták a vizsgálat tárgyát képező, a meglévő műsorszóró központok digitalizálását és új központok kiépítését célzó állami támogatási programot annak érdekében, hogy a lakosoknak a továbbiakban valamennyi csatorna vételére DTT platformon keresztül legyen lehetőségük (a (27) preambulumbekezdésben leírtaknak megfelelően). Az említett cél nem indokolja a DTT technológiától eltérő technológiát használó üzemeltetők kizárását a támogatási intézkedés kedvezményezettjeinek köréből.

([112]) Ley 7/2010, de 31 de marzo, General de la Comunicación Audiovisual. BOE número 79, 2010. április 1.; https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2010-5292

([113]) A spanyol versenyhatóság (Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia, a továbbiakban: CNMC) szerint a műsorszolgáltatóknak a lefedettség bővítésével összefüggésben is tárgyalniuk kell a műsorszóró szolgáltatókkal (lásd a navarrai kormány informatikai, telekommunikációs és közcélú innovációs főigazgatójának 2019. május 28-i 156/E/2019. sz. állásfoglalását).

([114]) A 7/2010. sz. általános törvény preambuluma rögzíti, hogy a törvény rendelkezései az alábbiak biztosítására irányulnak: i. jogbiztonság a vállalkozások számára, megvédve a polgárokat valamely vélemény erőfölénybe kerülésével, valamint a komoly érdeklődésre számot tartó vagy jelentős értéket képviselő, egyetemes tartalmakhoz való hozzáférésének korlátozásával szemben; ii. egyértelmű verseny- és átláthatósági szabályok; iii. kötelező erejű jogi keret a magánszektor és a közszféra számára.

([115]) 2019. május 28-án a navarrai hatóságok azt a jogerős határozatot hozták, hogy és megszüntetik a közbeszerzési eljárást, és nem ítélik oda a szerződést az Astránák. Az Astra panaszt tett e határozat ellen a Tribunal Administrativo de Contratos Públicos de Navarra előtt.

c) A szelektivitással kapcsolatos következtetés

(189) Az intézkedés szelektív gazdasági előnyhöz juttat egyes, kereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozásokat. Az állami finanszírozás szelektív előnyhöz juttatja a kedvezményezetteket azáltal, hogy csökkenti a szokásos piaci feltételek mellett szokásosan felmerülő költségeiket.

(190) A fentiek alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a vizsgált intézkedések az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében szelektívek.

6.2.1.4. Közszolgálati feladatkör

(191) Az ország közigazgatási berendezkedése, valamint a központi és regionális hatóságok közötti hatáskörmegosztás miatt Spanyolország szerint a régióknak kell igazolniuk azt, hogy az *Altmark*-ügyhöz kapcsolódó ítélkezési gyakorlat értelmében nem került sor állami támogatásra. A spanyol hatóságok különösen Baszkföld példáját említették.

(192) Baszkföldön a baszk kormány tulajdonában álló közvállalkozás, az Itelazpi S.A. (a továbbiakban: Itelazpi) adatátviteli szolgáltatásokat nyújt, valamint lefedettséget biztosít a rádiós és televíziós műsorszolgáltatók számára. E célból mintegy 200 adóközpontot üzemeltet, amelyek többségének a baszk kormány a tulajdonosa. A lefedettség bővítése érdekében az Itelazpi megbízást kapott arra, hogy tíz regionális közbeszerzési eljárást írjon ki a földfelszíni infrastruktúra digitalizálásához szükséges berendezések szállítására.

(193) Baszkföld szerint a tagállamok jelentős döntési szabadsággal rendelkeznek az általános gazdasági érdekű szolgáltatás meghatározásában. A Bizottság a meghatározást kizárólag nyilvánvaló hiba esetén vonhatja kétségbe; a döntési szabadság a közszolgáltatásként végzett műsorszórás esetében még szélesebb ([116]). Ennek alapján Baszkföld kifejtette, hogy a műsorszóró hálózatok üzemeltetése általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak tekinthető. Nyújtása nem önállóan történik, hanem olyan „*alapvető szolgáltatásként*”, amely a spanyol jog és ítélkezési gyakorlat előírásaiból eredő közcélú műsorszolgáltatás elválaszthatatlan része ([117]).

(194) A baszk hatóságok szerint az Itelazpi javára megítélt források valójában olyan általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtását ellentételezték, amelyek teljesítik az *Altmark*-feltételeket.

(195) Az Abertis azzal is érvelt ([118]), hogy a földfelszíni műsorszóró hálózatok üzemeltetése közszolgáltatásnak minősül, és teljesíti az Altmark-feltételeket. Az Abertis kifejtette, hogy a kedvezményezett vállalkozásnak közszolgáltatási kötelezettségeket kell teljesítenie, és ezek a kötelezettségek egyértelműen meghatározottak. Az Abertis állítása szerint a hálózatüzemeltetők által kapott kompenzáció sohasem haladja meg a műsorszórási szolgáltatások költségeinek fedezéséhez szükséges mértéket. Az Abertis kiemelte, hogy a helyi hatóságok megfelelő intézkedéseket tettek a költségek minimalizálása érdekében: a berendezéseket közbeszerzési eljárás keretében vásárolták, ezzel gondoskodva a piaci áron történő berendezésvásárlásról.

(196) Ezenkívül a 2013. évi határozat megsemmisítése iránti kereseteikben különböző felek azt állították, hogy az adott régióban hivatalos aktussal általános gazdasági érdekű szolgáltatássá nyilvánították a digitális földfelszíni hálózat üzemeltetését. Az Itelazpi (T-462/13. sz. ügy) a műsorszórás szervezéséről szóló, 1987. december 18-i 31/1987. sz. törvényre, a 10/2005. sz. törvényre és a 944/2005. sz. királyi rendeletre, továbbá a baszk kormány, a Baszk Települési Önkormányzatok Szövetsége és a három baszk regionális tanács között létrejött intézményközi megállapodásra hivatkozott. Katalónia és a CTTI (T-465/13. sz. ügy) egy ajánlattételi felhívásra és egy közbeszerzési

([116]) Az Amszterdami Szerződésnek a tagállamokban történő közcélú műsorszolgáltatás rendszeréről szóló jegyzőkönyvében foglaltak szerint.

([117]) Többek között: Ley 31/1987, de 18 diciembre, de Ordenación de las Telecomunicaciones; a televíziószolgáltatások sztrájk idején történő biztosítását támogató hálózathoz kapcsolódó alapvető szolgáltatás szabályozásáról szóló, 2002. július 14-i 529/2002. sz. királyi törvényerejű rendelet, a Legfelsőbb Bíróság (fellebbviteli bíróság, harmadik szekció) 2009. július 23-i ítélete (JUR 2009 \381376, második jogalap), valamint 2009. december 18-i ítélete (RJ 2010\2313, harmadik jogalap): „*kétségtelenül közérdeket szolgál az állami televíziócsatornák egyetemes lefedettségének az ország távoli és elszigetelt, a televíziókoncessziós jogosulti kötelezettségvállalás hatályán kívüli területeire történő, az ilyen jellemzőkkel nem rendelkező területekkel azonos mértékű kiterjesztésére vállalt garancia*”.

([118]) Lásd az Abertisnak az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozathoz fűzött, 2011. január 31-i észrevételeit.

szerződésre, valamint a 10/2005. sz. törvényre hivatkozott. A Navarra de Servicios y Tecnologías (T-487/13. sz. ügy) a 944/2005. sz. királyi rendeletre és a navarrai kormány 2008. július 28-i határozatára hivatkozott. A Cellnex és a Retevisión (T-541/13. sz. ügy) a műsorszórás szervezéséről szóló, 1987. december 18-i 31/1987. sz. törvényre, a 944/2005. sz. királyi rendeletre és ajánlattételi felhívásokra hivatkozott. Spanyolország (T-461/13. sz. ügy) a 944/2005. sz. királyi rendeletre, továbbá a hatóságok és az érintett üzemeltetők között létrejött közbeszerzési szerződésekre hivatkozott. A fent említett felek ezenkívül a telekommunikációról szóló 11/1998. sz. általános törvényre és a telekommunikációról szóló 32/2003. sz. általános törvényre is hivatkoztak mint a digitális földfelszíni hálózat üzemeltetését általános gazdasági érdekű szolgáltatássá nyilvánító állítólagos aktusokra. E dokumentumok egy részét a fent említett keresetekkel összefüggésben a Bizottság és az uniós bíróságok elé terjesztették.

(197) Az *Altmark*-ügyben hozott ítéletében a Bíróság kimondta, hogy a közszolgáltatás ellentételezése akkor nem minősül az EK-Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése szerinti gazdasági előnynek, ha az alábbi négy feltétel mindegyike teljesül: 1. a kedvezményezett vállalkozást ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségnek kell terhelnie, és feladatainak, valamint a kapcsolódó kötelezettségeknek egyértelműen meghatározottaknak kell lenniük; 2. az ellentételezés kiszámításának alapjául szolgáló feltételeket tárgyilagos és átlátható módon előzetesen kell megállapítani; 3. az ellentételezés nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek végrehajtása során felmerülő költségek fedezéséhez szükséges mértéket; 4. a közösségnek legkevesebb költséggel járó szolgáltatás érdekében a közszolgáltatási kötelezettség végrehajtásával megbízandó vállalkozást közbeszerzési eljárás keretében kell kiválasztani, vagy az általános gazdasági érdekű szolgáltatás költségét egy átlagos és jól vezetett vállalkozásnál felmerülő költségek elemzése alapján kell megállapítani.

Első Altmark-feltétel: a közszolgáltatási kötelezettség és a kötelezettek egyértelmű meghatározása

(198) A spanyol jog a földfelszíni hálózat üzemeltetését nem minősíti közszolgáltatásnak. Az 1998. évi telekommunikációs törvény ([119]) kimondja, hogy a telekommunikációs szolgáltatások, ezen belül a rádiózást és televíziózást kiszolgáló hálózatok üzemeltetése általános gazdasági érdekű szolgáltatások, amelyek azonban nem esnek azonos minősítés alá a közszolgáltatásokkal, amelyek közé csak korlátozott számú telekommunikációs szolgáltatás tartozik ([120]). Az intézkedések meghozatalakor hatályos telekommunikációs törvény ([121]) ugyanezt a minősítést alkalmazza. A televíziózási célú műsorszórási szolgáltatás, vagyis a telekommunikációs hálózaton keresztüli jeltovábbítás telekommunikációs szolgáltatásnak minősül, így általános érdekű, de nem közszolgáltatás ([122]).

(199) A telekommunikációs törvény rendelkezései mindenesetre technológiasemlegesek. A törvény 1. cikkének meghatározása szerint a telekommunikáció hálózatok és kapcsolódó létesítmények felhasználásával nyújtott elektronikus kommunikációs szolgáltatásokat jelent. A telekommunikáció a jelek továbbítása bármely telekommunikációs hálózaton, nem pedig kifejezetten a földfelszíni hálózaton ([123]). Emellett a törvény 3. cikke a törvény egyik célkitűzéseként a szabályozás technológiasemlegességének a lehető legnagyobb mértékű ösztönzését jelöli meg.

(200) Noha a források Itelazpi részére történő folyósításának időpontjában hatályos és alkalmazandó törvény a közcélú műsorszolgáltatást közszolgáltatásként határozta meg, a közcélú műsorszolgáltatás nem terjed ki egy adott támogató platform üzemeltetésére. A műsorszórási szolgáltatást meg kell különböztetni a műsorszóró hálózatok üzemeltetésére irányuló szolgáltatástól ([124]). Ez két különálló tevékenység, amelyet különböző vállalkozások folytatnak eltérő piacon. Nincs bizonyíték arra, hogy a törvény a műsorszolgáltatás mellett a földfelszíni hálózat üzemeltetését is közszolgáltatásként határozta meg.

([119]) Ley 11/1998, de 24 de abril, General de Telecomunicaciones.

([120]) Ezek közé a honvédelemhez, a polgári védelemhez, valamint a telefonhálózat üzemeltetéséhez kapcsolódó szolgáltatások tartoznak.

([121]) Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones. 2014. május 11-én e törvény helyébe a Ley 9/2014, de 9 de mayo, General de Telecomunicaciones lépett.

([122]) A törvény 2.1. cikke a következőképpen rendelkezik: „A telekommunikációs szolgáltatások általános érdekű, a szabad verseny szabályai szerint nyújtott szolgáltatások".

([123]) A 32/2003. sz. törvény II. melléklete a telekommunikáció és az elektronikus hírközlő hálózat pontos és technológiasemleges meghatározását tartalmazza. „*Telekommunikáció: bármilyen jel, írás, kép, hang vagy egyéb információ kibocsátása, vétele vagy továbbítása vezeték, rádióelektromosság vagy optikai eszköz útján vagy egyéb elektromágneses rendszeren keresztül.*" „*Az elektronikus hírközlő hálózat olyan jeltovábbító rendszer, esetleg kapcsoló vagy útválasztó eszköz, valamint egyéb erőforrás, amely lehetővé teszi a vezetéken, rádióhullámon, optikai vagy egyéb elektromágneses úton történő jelátvitelt, beleértve a műholdas hálózatokat, a helyhez kötött (vonal- és csomagkapcsolt, beleértve az internetet) és mobil földi hálózatokat, az elektromos vezetékrendszereket, annyiban, amennyiben azokat jelek továbbítására használják, a rádióműsor- és televízióműsor-terjesztő hálózatokat, valamint a kábeltelevízió-hálózatokat, a továbbított információtípusra tekintet nélkül*".

([124]) Lásd a T-37/15. és T-38/15. sz., *Abertis Telecom Terrestre, SA és Telecom Castilla-La Mancha, SA kontra Európai Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet 115. pontját.

(201) A baszk hatóságok azzal érvelnek, hogy az Itelazpi ezen általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával való megbízását a baszk kormány, az EUDEL (Baszk Települési Önkormányzatok Szövetsége), valamint a három baszk regionális tanács által kötött megállapodások kifejezetten rögzítik.

(202) A megállapodásokban a baszk kormány elismeri, hogy az olyan értékek érvényesüléséhez, mint az információhoz való egyetemes hozzáférés és az információk sokfélesége, a szabadon fogható televíziózás egyetemessé tétele szükséges, és vállalja ezen értékek védelmét az állami multiplexek lefedettségének bővítésével ([125]). A megállapodások azonban nem tartalmaznak olyan rendelkezést, amely ténylegesen arra utalna, hogy a földfelszíni hálózat üzemeltetése közszolgáltatásnak tekinthető. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy a megállapodások szövege nem elégséges a közszolgáltatási feladatkör rögzítéséhez, továbbá hogy annak alapján nem jelenthető ki, hogy a földfelszíni hálózaton keresztüli továbbítás közszolgáltatás.

(203) A (196) preambulumbekezdésben foglaltak szerint a 2013. évi határozat megsemmisítése iránti kereseteikben különböző felek azt állították, hogy az adott régióban hivatalos aktussal általános gazdasági érdekű szolgáltatássá nyilvánították a digitális földfelszíni hálózat üzemeltetését, az erre vonatkozó dokumentumokat pedig a Bizottság elé terjesztették. Miután a bírósági eljárás során megvizsgálta ezeket a dokumentumokat, a Törvényszék megerősítette a Bizottság azon álláspontját, miszerint egyik dokumentum sem tekinthető a szükséges, általános gazdasági érdekű szolgáltatássá nyilvánító aktusnak ([126]). Az említett törvényszéki ítéleteket a Bíróság is helybenhagyta ([127]).

(204) Megállapítható tehát, hogy a spanyol jog szerint a földfelszíni hálózat üzemeltetése nem minősül közszolgáltatásnak. Ezt a következtetést a Törvényszék a T-462/13. sz. ([128]), a T-465/13. sz. ([129]), a T-487/13. sz. ([130]), a T-541/13. sz. ([131]) és a T-461/13. sz. ügyben hozott ítéletében ([132]) megerősítette. Ezeket az ítéleteket a Bíróság a C-66/16. P–C-69/16. P sz. egyesített ügyekben ([133]), valamint a C-81/16. sz. ügyben ([134]) hozott ítéletében helybenhagyta.

(205) Ennek eredményeként az első *Altmark*-feltétel teljesülése nem állapítható meg. A Törvényszék és a Bíróság több ítélete ([135]) is megerősítette, hogy ebben az ügyben nem teljesült az első *Altmark*-feltétel a földfelszíni hálózat üzemeltetéséből álló szolgáltatás közszolgáltatásként való egyértelmű és pontos meghatározásának hiányában.

(206) Az *Altmark*-ítélet együttes feltételeket határoz meg, vagyis mindegyiknek teljesülnie kell ahhoz, hogy az intézkedés ne minősüljön állami támogatásnak. Az első feltétel teljesülésének hiányában az Itelazpi javára a baszkföldi hatóságok által biztosított forrás tehát nem minősül általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásáért járó ellentételezésnek. A (62) preambulumbekezdésben leírtak szerint a fenti értékelés nem érinti a Baszkföldön az országos televízió-csatornák lefedettségének Baszkföld Autonóm Közösségen belüli bővítésére irányuló szolgálatással kapcsolatos megállapodással 2014. december 2-án bevezetett új intézkedés értékelését.

(207) Mindenesetre az alábbiakban ismertetett okokból nyilvánvaló hiba lett volna, ha a spanyol jogszabályok közszolgáltatásnak minősítik a földfelszíni hálózat üzemeltetését (ami nincs így).

(208) Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a tagállamok széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak meghatározásához, hogy mit tekintenek általános gazdasági érdekű szolgáltatásoknak, és a tagállamok ilyen szolgáltatásait a Bizottság kizárólag nyilvánvaló hiba esetén kérdőjelezheti meg.

([125]) A megállapodások 6. és 7. preambulumbekezdése, valamint 5. cikke.

([126]) Lásd a T-462/13. sz. ügyben hozott ítélet 62–72. pontját, a T-465/13. sz. ügyben hozott ítélet 60–73. pontját, a T-487/13. sz. ügyben hozott ítélet 102–115. pontját, a T-541/13. sz. ügyben hozott ítélet 84–95. pontját, a T-461/13. sz. ügyben hozott ítélet 66–71. pontját. Emellett a Törvényszék a fent említett összes ítéletben kimondta, hogy sem a 11/1998. sz. törvény, sem a 32/2003. sz. törvény nem határozta meg a televíziózási célú műsorszórási szolgáltatásokat általános gazdasági érdekű szolgáltatásként.

([127]) Lásd a C-66/16. P–C-69/16. P sz. egyesített ügyekben hozott ítéletet, valamint a C-81/16. sz. ügyben hozott ítéletet.

([128]) A T-462/13. sz ügyben hozott ítélet 55–79. pontja.

([129]) A T-465/13. sz ügyben hozott ítélet 55–80. pontja.

([130]) A T-487/13. sz ügyben hozott ítélet 89–119. pontja.

([131]) A T-541/13. sz ügyben hozott ítélet 65–95. pontja.

([132]) A T-461/13. sz ügyben hozott ítélet 53–78. pontja.

([133]) Lásd a C-66/16. P–C-69/16. P sz. egyesített ügyekben hozott ítélet 67–76. pontját.

([134]) Lásd a C-81/16. sz ügyben hozott ítélet 38–54. pontját.

([135]) Lásd a T-451/13. sz. ügyben hozott ítéletet (65–110. pont), a T-461/13. sz. ügyben hozott ítéletet (53–78. pont), a T-462/13. sz. ügyben hozott ítéletet (55–79. pont), a T-465/13. sz. ügyben hozott ítéletet (55–80. pont), a T-487/13. sz. ügyben hozott ítéletet (89–119. pont), a C-81/16. sz. ügyben hozott ítéletet (38–54. pont), valamint a C-66/16. P–C-69/16 P sz. egyesített ügyekben hozott ítéletet (67–76. pont).

(209) Azonban a tagállamok általános gazdasági érdekű szolgáltatások meghatározására vonatkozó hatásköre nem korlátlan, és nem gyakorolható önkényesen kizárólag azzal a céllal, hogy valamely ágazatot kizárjanak a versenyszabályok alkalmazási köréből. Emellett a tagállamok nem gyakorolhatják az általános gazdasági érdekű szolgáltatások meghatározásával kapcsolatos mérlegelési jogkörüket úgy, hogy azzal megsértsék az uniós jog általános elveit, például az egyenlő bánásmód elvét ([136]).

(210) Az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése a műsorszóró hálózatok üzemeltetésére irányuló szolgáltatások tekintetében a technológiasemlegesség elvének érvényre juttatásával biztosítható, ez azonban nem azt jelenti, hogy minden esetben nyilvánvaló hibának minősül egy adott technológia választása a műsorszóró hálózatok üzemeltetésére irányuló szolgáltatásokhoz ([137]).

(211) A (176) preambulumbekezdésben foglaltak szerint a földfelszínitől eltérő – nevezetesen a műholdas – platformok biztosítani tudják a televíziójelek sugárzásához szükséges szolgáltatásokat a II. térségben.

(212) E körülményekre tekintettel a földfelszíni platformok a technológiasemlegesség elvének megsértése nélkül nem tekinthetők elengedhetetlennek a televíziós jelek sugárzásához ([138]).

(213) A földfelszíni platform üzemeltetésének általános gazdasági érdekű szolgáltatásként való esetleges meghatározását megfelelően indokolni kellene, hogy ne sértse az egyenlő bánásmód elvét, és ne járjon hátrányos megkülönböztetéssel a többi platformmal szemben.

(214) E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amikor a regionális hatóságok végrehajtották a lefedettség bővítését, dönthettek, hogy technológiasemleges közbeszerzési eljárást írnak ki, vagy az akkor rendelkezésre álló információk alapján indokolt esetben kiválasztanak egy adott technológiát.

(215) A (254)–(264) preambulumbekezdésben leírtak szerint a spanyol hatóságok és a támogatás kedvezményezettjei által benyújtott költségfelméréseket nem független szakértő készítette előzetesen, és egyik sem bizonyította, hogy a műholdas technológia egyértelműen költségesebb, vagy nem teljesíti a lefedettségnek a II. térségen belüli bővítéséhez kapcsolódó alapvető minőségi követelményeket.

(216) Emellett a (176) preambulumbekezdésben már részletesen ismertetettek szerint nincsenek olyan kényszerítő műszaki követelmények, amelyek kizárnák a műholdas technológiát a lefedettségnek a II. térségen belüli bővítéséből.

(217) Mindenesetre a (198)–(204) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint a hatóság nem fogadott el olyan aktust, amely általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladattal, ezen belül közszolgáltatási kötelezettséggel bízta volna meg a földfelszíni platform üzemeltetőit, és egyértelműen meghatározta volna a feladatkört és a hozzá kapcsolódó kötelezettségeket.

(218) A fentiekre tekintettel és az általános gazdasági érdekű szolgáltatások meghatározásához kapcsolódó széles tagállami mérlegelési jogkör ellenére sértette volna az egyenlő bánásmód elvét, ezáltal pedig nyilvánvaló hiba lett volna, ha a spanyol jogszabályok közszolgáltatásnak minősítik a földfelszíni hálózat üzemeltetését (ami nincs így).

Negyedik Altmark-feltétel: a közösségnek legkevesebb költséggel járó szolgáltatás biztosítása

(219) A negyedik *Altmark*-feltétel előírja, hogy közbeszerzési eljárás hiányában a szükséges ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján kell megállapítani, amelyet egy átlagos, jól vezetett és a szükséges közszolgáltatási követelmények kielégítéséhez közlekedési eszközökkel megfelelően felszerelt vállalkozásnál e kötelezettségek végrehajtásakor felmerülnének. Ehhez figyelembe kell venni az érintett bevételeket és a kötelezettségek teljesítéséből származó méltányos nyereséget.

([136]) Lásd a C-390/06. sz. ügyben hozott ítélet 51. pontját.
([137]) Lásd a T-37/15. sz. ügyben hozott ítélet 123. és 124. pontját.
([138]) Lásd a T-37/15. sz. ügyben hozott ítélet 123. pontját.

(220) Azokban az autonóm közösségekben, ahol közbeszerzési eljárást írtak ki a lefedettség bővítésére, de az ajánlattételi felhívás nem felelt meg a technológiasemlegesség elvének, és különösen a költségek előzetes összehasonlítása alapján nem volt indokolt, nem tekinthető úgy, hogy az ilyen eljárás megfelel a negyedik *Altmark*-feltételnek. Nem tekinthető nyíltnak, átláthatónak és megkülönböztetésmentesnek az az ajánlattételi felhívás, amely jogos ok nélkül akadályozza egyes érdeklődő gazdasági szereplők részvételét ([139]). Mivel az ajánlattételi felhívások kifejezetten a földfelszíni szolgáltatókra szabottan készültek, más platformüzemeltetők, amelyek végrehajthatták volna a lefedettség bővítését, úgy értelmezték, hogy őket eleve kizárták. Ezért a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy azokon a területeken, ahol a technológiasemlegesség elvének megsértésével írtak ki közbeszerzési eljárásokat, nem tekinthető úgy, hogy a közbeszerzési eljárás meglétével teljesült a negyedik *Altmark*-feltétel.

(221) Baszkföld esetében, ahol közbeszerzési eljárásra nem került sor, a baszk hatóságok szerint a feltétel teljesül arra tekintettel, hogy az Itelazpi jól vezetett és az elvárt tevékenységek elvégzéséhez megfelelően felszerelt vállalkozás. Költség-összehasonlítás alapján a baszk hatóságok arra a következtetésre jutnak, hogy a műholdas szolgáltatás drágább lett volna, mint az Itelazpi földfelszíni hálózatának fejlesztése ([140]). A negyedik *Altmark*-feltétel teljesítése szempontjából azonban a műholdas technológiával való összehasonlítás nem elegendő az Itelazpi hatékonyságának megállapításához. Lehetséges, hogy más földfelszíni szolgáltatók a szolgáltatást alacsonyabb költségek mellett nyújtották volna.

(222) A fentiek alapján megállapítható, hogy a negyedik *Altmark*-feltétel Baszkföld esetében sem teljesült. Mivel az ítélet együttes feltételeket fogalmaz meg, nem állapítható meg, hogy az Itelazpi javára a baszkföldi hatóságok által biztosított forrás nem minősül állami támogatásnak arra tekintettel, hogy teljesíti az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásáért járó ellentételezés feltételeit.

(223) A több olyan esetet illetően, amikor közbeszerzési eljárásra nem került sor, a spanyol hatóságok nem szolgáltak elemzéssel azokról a költségekről, amelyek egy átlagos, jól vezetett és a közszolgáltatási követelmények teljesítéséhez szükséges eszközökkel megfelelően felszerelt vállalkozásnál felmerülnének.

6.2.1.5. Versenytorzulás

(224) Spanyolország és az Abertis azt állítja, hogy a DTT és a műholdas technológia külön piacot jelent. A DTT a szabadon fogható földfelszíni televíziózás fő platformja, ahol a nemzeti piac szereplőinek számát a spanyol kormány által kiadott engedélyek száma határozza meg. A szabadon fogható földfelszíni televíziócsatornák finanszírozását reklámok biztosítják. A műholdas televíziózást illetően számos csatorna fogható Spanyolország egyetlen fizető televíziós platformján, amelynek az Astra a hálózatüzemeltetője. E csatornákat előfizetésekből finanszírozzák, amelyek általában több csatornából álló csomagokra szólnak. A spanyol hatóságok rámutatnak továbbá arra, hogy Spanyolországban a műsorszolgáltatók számára a műholdas műsorszórás sokkal költségesebb, mint a földfelszíni műsorszolgáltatás, így a szabadon fogható csatornákat kínáló – köztük regionális és helyi – műsorszolgáltatók nem érdekeltek abban, hogy erre a platformra váltsanak.

(225) Több ok is alátámasztja azt a következtetést, hogy a földfelszíni és a műholdas platform azonos piachoz tartozik.

(226) Először is az Astra 2008-ban Kantábriában pályázott a digitális televíziózás lefedettségének bővítésére, és megnyerte a közbeszerzési eljárást. Az Astra 2008-ban több találkozót tartott az autonóm közösségekkel, amelyeken bemutatta az olyan digitális televíziócsatornák sugárzására szóló ajánlatát, amelyek addig a földfelszíni platformon voltak elérhetők. Annak ellenére, hogy a Kantábriával kötött szerződést a hatóságok később felmondták, a műholdas szolgáltató érdeklődése a földfelszíni platformmal versenyző szolgáltatások nyújtása iránt arra utal, hogy a műholdas szolgáltatók is nyújthatnak hasonló szolgáltatásokat.

([139]) A Bizottság közleménye az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról (HL C 8., 2012.1.11., 4. o.).

([140]) Az Itelazpi semmilyen érvet nem hozott fel állítása alátámasztására.

(227) Másodszor a Hispasat műholdas szolgáltató (az Abertis leányvállalata) a II. térség egyes területein is nyújt szolgáltatásokat ([141]), a III. térségben pedig kizárólag a műholdas platformot használják. Más tagállamok szintén műholdas szolgáltatások segítségével juttatják el a szabadon fogható csatornákat országuk távoli területeire ([142]).

(228) Harmadszor számos olyan állami és magáncsatornát, amely a földfelszíni platformon keresztül az egész országban elérhető, műholdas platformok is sugároznak, köztük maga az Astra is ([143]).

(229) Negyedszer a regionális csatornák egy része a műholdas platformon is elérhető, vagy a közelmúltban elérhető volt. Ez ellentmond annak az állításnak, hogy a regionális műsorszolgáltatók nem érdeklődnek a műholdas technológia iránt.

(230) Ötödször a Bizottság figyelembe veszi az Astra érvét arra vonatkozóan, hogy a műholdas platform 1 380 csatornát képes földrajzilag lehatároltan sugározni. Az Astra állítása szerint nincsenek korlátai annak, hogy a műholdas platform ennyi csatornát sugározzon. Emellett az 1 380 regionális csatornára vonatkozó adat túlzónak tűnik. Bár Spanyolország egészében legfeljebb ennyi frekvencia áll rendelkezésre az országos, regionális és helyi csatornák számára, a kiadott engedélyek száma valójában ennél sokkal kisebb (lásd a 24. lábjegyzetet). Továbbá az engedéllyel rendelkező műsorszolgáltatók nem mind sugároznak ténylegesen a számukra kiosztott frekvenciákon.

(231) Hatodszor egyes műsorszolgáltatók azért nyilatkoztak arról, hogy előnyben részesítik a földfelszíni műsorszórást, mert kizárólag a földfelszíni platformon keresztüli tartalomszolgáltatás jogát vásárolták meg. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a földfelszíni és a műholdas műsorszórásnak külön piaca van. Ahogyan a földfelszíni platformra vonatkozó tartalomhoz fűződő jogokat megvásárolták, a műsorszolgáltatók szükség esetén ezt a műholdas platformra vonatkozóan is megtehetik. Ezenkívül ha egy műholdas platformot közbeszerzési eljárás alapján választanak ki, mint a III. térség esetében, a műsorszolgáltatók továbbítási kötelezettséggel terhelhetők. Ráadásul az audiovizuális kommunikációról szóló 7/2010. sz. általános törvény 31. cikke szerint az audiovizuális médiaszolgáltatások engedélyeseinek tárgyalniuk kell fő műsorcsatornáik televíziós műsorszolgáltatóknak való értékesítéséről, függetlenül attól, hogy ez utóbbiak milyen technológiát használnak. A műsorszolgáltatók kötelesek tárgyalni a platformüzemeltetőkkel, és az e tárgyalások során felmerülő vitás kérdések a CNMC elé terjeszthetők (lásd a (184) preambulumbekezdést).

(232) Végezetül a 2010. májusi adatok alapján ([144]) Spanyolországban a DTT-lefedettség eléri a lakosság 98,85 %-át, ugyanakkor a háztartásoknak csak a 93,5 %-a néz televíziót a földfelszíni platformon keresztül. A DTT-hozzáféréssel rendelkező háztartások 5 %-a tehát úgy döntött, hogy nem veszi azt igénybe, mivel többségük műholdas tartalomra fizet elő.

(233) Következésképpen, mivel a műholdas és földfelszíni műsorszóró platformok egymással versenyben állnak, a DTT II. térségen belüli kiépítésére, üzemeltetésére és karbantartására irányuló intézkedés a két platform közötti verseny torzulásához vezet. Említést érdemel továbbá, hogy az intézkedés más platformokat is hátrányosan érint, különösen az IPTV-t. Noha a széles sávú szolgáltatás még nem érhető el a teljes II. térségben, nagyon valószínű, hogy lefedettsége a jövőben jelentős mértékben nőni fog.

6.2.1.6. A kereskedelemre gyakorolt hatás

(234) Az intézkedés hatással van az Unión belüli kereskedelemre. Az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlata szerint *„amennyiben az állami pénzügyi támogatás vagy állami forrásból nyújtott támogatás megerősíti valamely vállalkozás helyzetét a Közösségen belüli kereskedelemben versenyző egyéb vállalkozásokhoz képest, a támogatás az utóbbiakat érintőnek minősül”* ([145]).

(235) A hálózatüzemeltetők olyan ágazatban működnek, amelyben a tagállamok közötti kereskedelem folyik. Az Abertis és a panaszos Astra egyaránt a Közösségen belüli kereskedelemben versengő nemzetközi vállalatcsoport tagja. A DTT II. térségen belüli kiépítésére, valamint üzemeltetésére és karbantartására irányuló intézkedés tehát érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

([141]) A Hispasat e szolgáltatásokkal a DTT-hálózatot támogatja a II. térségben.
([142]) Például Franciaország.
([143]) Például: Antena 3, Cuatro, Telecinco, La Sexta, La Siete, Teledeporte, TVE, La2, Canal 24 horas.
([144]) A televíziós piac elemzése, amelyet Spanyolország nyújtott be a következő intézkedésről szóló értesítésben: A digitális hozadék liberalizációjáért fizetett kártérítés Spanyolországban (SA.32619 (2011/N)).
([145]) A T-55/99. sz., *Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM) kontra az Európai Közösségek Bizottsága* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2000:223).

6.2.2. A támogatás meglétére vonatkozó következtetés

(236) A fenti érvek alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az intézkedés teljesíti az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeket. Ilyen körülmények között az intézkedést az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásként kell figyelembe venni.

6.3. **Az összeegyeztethetőség értékelése**

6.3.1. *Általános megfontolások*

(237) A Bizottság tevékenyen támogatja a műsorszolgáltatás digitalizálását. A digitális átállás előnyeit az eEurópa 2005 cselekvési terv és a digitális átállásról szóló két közlemény részletesen bemutatta ([146]). A Bizottság felismeri továbbá, hogy a digitális átállást késleltetheti, ha azt kizárólag a piaci erőhatásokra bízzák.

(238) A tagállamok támogatást nyújthatnak egy adott piaci hiányosság kiküszöbölése, vagy a társadalmi vagy regionális kohézió biztosítása céljából ([147]). Minden esetben bizonyítani kell azonban, hogy a kérdéses támogatás a probléma kezelésére megfelelő eszköz, a szükséges minimumra korlátozódik, és nem okoz indokolatlan versenytorzulást. Hasonlóképpen a digitális átállásról szóló közlemény kimondja, hogy a digitalizálás területén az állami beavatkozás két feltétellel lehet indokolt: egyrészt a közérdek érintettsége, másrészt piaci hiányosság esetén, tehát akkor, ha a piaci erőhatások önmagukban nem hoznak a kollektív jólét szempontjából kielégítő eredményt. Kiköti továbbá, hogy az állami beavatkozást mindenkor megalapozott piaci elemzéssel kell alátámasztani.

(239) A digitális átállásról szóló közlemény rámutat továbbá arra, hogy a digitális műsorszórásra való átállás az ágazatot jelentős kihívás elé állítja, amelynek megoldását a piacnak kell meghatároznia. Elvben mindegyik hálózatnak saját erősségei alapján kell versenyeznie. Ezen elv védelme érdekében mindennemű állami beavatkozás során törekedni kell a technológiai semlegességre. Ezen elv alól csak akkor tehető kivétel, ha a beavatkozás konkrét piaci hiányosság vagy egyensúlytalanság kiküszöbölésére irányul, ugyanakkor e nehézségek leküzdése szempontjából megfelelő, szükséges és arányos.

(240) A piaci erőhatások kizárólagos érvényesülése esetén fennáll annak a kockázata, hogy a lakosság hátrányos szociális helyzetű szegmensei nem részesülnek a digitális televíziózás előnyeiből. A társadalmi kohézió e problémáját illetően a tagállamok törekedhetnek arra, hogy az analóg szolgáltatás kikapcsolását követően valamennyi állampolgár hozzáférjen a digitális televíziózáshoz. Mivel a digitális átállás a fogyasztók számára költségekkel jár és szokásaik megváltoztatását igényi, a tagállamok törekedhetnek különösen a társadalom olyan hátrányos helyzetű csoportjainak segítésére, mint az idősek, az alacsony jövedelmű háztartások vagy a periferikus régiókban élők.

([146]) COM(2002) 263 végleges, *eEurópa 2005: Információs társadalom mindenkinek*; COM(2003) 541 végleges, *A Bizottság közleménye az analógról a digitális műsorszórásra való áttérésről (digitális átállás és analóg leállás)*; valamint COM(2005) 204 végleges, *A Bizottság közleménye az analógról a digitális műsorszórásra való áttérés felgyorsításáról*.

([147]) Lásd: *Kevesebb és célzottabb állami támogatás: ütemterv az állami támogatás 2005–2009 közötti reformjához*, COM(2005) 107 végleges.

(241) A digitális átállásról szóló közlemény alapján a Bizottság több állami támogatásról szóló határozatában is alkalmazta az állami támogatásra vonatkozó szabályokat az ágazatban ([148]). A tagállamoknak számos lehetőségük van arra, hogy az átállás állami finanszírozásával biztosítsák a megfelelő televíziós lefedettség folyamatosságát valamennyi földrajzi területen. Ilyen módon finanszírozható egy jeltovábbító hálózat kiépítése olyan területeken, ahol a televíziós lefedettség enélkül nem lenne megfelelő ([149]). Ilyen finanszírozás azonban csak akkor lehetséges, ha nem vezet a technológiák vagy vállalkozások közötti verseny indokolatlan torzulásához, és a szükséges minimumra korlátozódik.

6.3.2. *A tervezett intézkedés összeegyeztethetőségére vonatkozó értékelés jogalapja*

(242) A spanyol hatóságok az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjára, valamint 106. cikkének (2) bekezdésére hivatkoztak az intézkedés igazolása céljából arra az esetre, ha az az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján állami támogatásnak minősülne. Az alábbiakban a Bizottság az intézkedés összeegyeztethetőségét az említett rendelkezések alapján vizsgálja, figyelembe véve a fent vázolt általános szempontokat is.

6.3.3. ***Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja***

(243) A támogatásnak a 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerinti összeegyeztethetősége érdekében a Bizottság mérlegeli a támogatás pozitív és negatív hatásait. A mérlegelés során a Bizottság az alábbi kérdéseket vizsgálja:

1. A támogatási intézkedés jól meghatározott közös érdekű célkitűzésre irányul?
2. A támogatás kialakítása megfelelő a közös érdekű célkitűzés megvalósításához – piaci hiányosságra vagy egyéb célkitűzésre irányul? Így különösen:
   a) A támogatási intézkedés megfelelő eszköz – vannak más, alkalmasabb eszközök?
   b) A támogatás ösztönző hatású-e, azaz megváltoztatja-e a vállalkozások magatartását?
   c) A támogatási intézkedés arányos-e, azaz azonos viselkedésbeli változás kevesebb támogatással is előidézhető-e?
3. A versenytorzulás és a kereskedelemre gyakorolt hatás korlátozott-e, így az intézkedés általános egyenlege pozitív-e?

6.3.3.1. Közös érdekű célkitűzés

(244) A támogatási program célja a spanyolországi digitális átállási folyamat felgyorsítása, valamint a bizonyos távoli és vidéki területeken élők számára a televízióadások folyamatos vételének biztosítása. E tekintetben az intézkedés arra irányul, hogy az e területen élők számára lehetővé tegye a televíziózást. A médiához és ezen belül a televíziós adásokhoz való hozzáférés fontos az állampolgárok számára ahhoz, hogy az információhoz való hozzáférés alkotmányos jogát gyakorolhassák. A Bizottság a digitális televíziózás fontosságát és előnyeit az eEurópa 2005 cselekvési tervben, ([150]) valamint az analógról a digitális műsorszórásra való áttérésről szóló két közleményében ([151]) ismerte el. Emellett a Bizottság az „*i2010 – Európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért*” című közleményében ([152]) kiemelte, hogy az analóg földfelszíni televíziós műsorszórás 2012-re tervezett leállítása meg fogja könnyíteni a frekvenciaválasztékhoz való hozzáférést. Mivel a digitális műsorszolgáltatás a spektrumot hatékonyabban használja ki, spektrumkapacitást szabadít fel más felhasználók – például új műsor- és mobiltelefon-szolgáltatások – számára, amelyek viszont élénkítik az innovációt és a növekedést a televíziózás és az elektronikus hírközlés ágazatában.

([148]) Lásd többek között: N 622/03 – Digitalizálási alap – Ausztria (HL C 228., 2005.9.17., 12. o.); a Bizottság 2006/513/EK határozata (2005. november 9.) az állami támogatásról, amelyet a Németországi Szövetségi Köztársaság a digitális földfelszíni televízió (DVB-T) bevezetéséhez Berlin-Brandenburgban adományozott (HL L 200., 2006.7.22., 14. o.); a Bizottság 2007/258/EK határozata (2006. december 20.) a C 24/2004 (ex NN 35/2004), Svédország által a földfelszíni sugárzású digitális televízió bevezetése érdekében végrehajtott intézkedésről (HL L 112., 2007.4.30., 77. o.); a Bizottság 2007/374/EK határozata (2007. január 24.) az Olasz Köztársaság által digitális dekóderek megvásárlásához nyújtott C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) állami támogatásról (HL L 147., 2007.6.8., 1. o.); N 270/06 – API-s digitális dekóderek támogatása – Olaszország (HL C 80., 2007.4.13., 3. o.); N 107/07 – Az iDTV támogatása – Olaszország (HL C 246., 2007.10.20.); A Bizottság 2008/708/EK határozata (2007. október 23.) a Németországi Szövetségi Köztársaság által a digitális földfelszíni televíziós műsorszórás (DVB-T) Észak-Rajna-Vesztfáliában történő bevezetéséhez nyújtandó C 34/06. sz. (korábbi N 29/05. és CP 13/04. sz.) állami támogatásról (HL L 236., 2008.9.3., 10. o.); SA.28685 – Captación de Televisión Digital en Cantabria – Spanyolország (HL C 119., 2012.4.24.).

([149]) Lásd a 2006/513/EK határozat (132) preambulumbekezdését.

([150]) COM(2002) 263 végleges, *eEurópa 2005:Információs társadalom mindenkinek*.

([151]) COM(2003) 541 végleges, *A Bizottság közleménye az analógról a digitális műsorszórásra való áttérésről (digitális átállás és analóg leállás)*; valamint COM(2005) 204 végleges, *A Bizottság közleménye az analógról a digitális műsorszórásra való áttérés felgyorsításáról*.

([152]) COM(2005) 541 végleges, 2005. június 1.

(245) Megállapítható tehát, hogy az intézkedés jól meghatározott közös érdekű célkitűzésre irányul.

6.3.3.2. Jól meghatározott támogatás

Piaci hiányosság

(246) A spanyol hatóságok rámutattak arra az általánosan elismert kockázatra, hogy a lakosság nem minden szegmense részesülhet a digitális televíziózás előnyeiből (társadalmi és regionális kohéziós probléma). Piaci hiányosság léphet fel akkor, ha a piaci szereplők nem veszik kellően figyelembe a digitális átállásnak a társadalom egészére gyakorolt kedvező hatásait, mivel hiányoznak a számukra ehhez szükséges gazdasági ösztönzők (pozitív externáliák). Emellett a társadalmi kohéziót illetően a tagállamok törekedhetnek arra, hogy az analóg szolgáltatás kikapcsolását követően valamennyi állampolgár hozzáférjen a digitális televíziózáshoz, ezért mérlegelhetnek olyan intézkedéseket, amelyekkel valamennyi területen továbbra is biztosítható a megfelelő televíziós lefedettség.

(247) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság elismerte a piaci hiányosság meglétét annyiban, hogy a műsorszolgáltatók nem hajlandók viselni a lefedettségnek a jogszabályi kötelezettségeiken felüli bővítéséből fakadó többletköltségeket. Emellett sem a műholdas platformok, sem a háztartások nem hajtottak végre olyan beruházásokat, amelyek a II. térség valamennyi lakosa számára biztosították volna a digitális csatornák műholdas technológiával történő vételét. A Bizottság tehát elismeri, hogy azok az emberek, akiknek a szokásos tartózkodási helye vidéki területen található, teljes mértékben kiszorulhatnak a szabadon fogható digitális televíziójelek vételéből akkor, ha a digitális lefedettség alakulásában kizárólag a piaci erőhatások érvényesülnek, továbbá azt, hogy az állami beavatkozás a magánszemélyeknek nyújtott pénzügyi támogatások formájában előnyös lehet.

Technológiasemlegesség, az intézkedés megfelelősége és arányossága

(248) A digitális átállási ügyekben a technológiasemlegesség elve kellően érvényesül számos bizottsági határozatban ([153]). Ezt a Törvényszék és a Bíróság is megerősítette ([154]).

(249) A technológiát rendes esetben technológiasemleges közbeszerzési eljárás útján kell kiválasztani, ahogyan az más tagállamokban is történt ([155]). A 2.2. szakasz rámutatott, hogy a közbeszerzési eljárások döntő többsége nem volt technológiasemleges, mivel az eljárás tárgyának meghatározásában közvetlenül, és/vagy a műszaki leírás ismertetésében közvetetten hivatkozik a földfelszíni technológiára és a DTT platformra. E követelményeknek csak a DTT-szolgáltatók tudtak megfelelni (ezekben a közbeszerzési eljárásokban valójában csak ilyen szolgáltatók vettek részt). Spanyolország szerint az, hogy a közbeszerzési eljárások a DTT technológiát, illetve a műszaki előírások a DTT-berendezéseket és a műsorszóró központokat említik, nem teszi kötelezővé ezek használatát az ajánlattevők számára. Az említett hivatkozások Spanyolország által jelzett értelmezése nem támasztható alá.

(250) Először is a 2019. évi Itelazpi-költségfelmérés szerint a spanyol kormányzati politika a DTT technológia használatának előírásával korlátozást vezetett be a II. térségre vonatkozóan. A 2019. évi Itelazpi-költségfelmérés leírja, hogy más technológia üzemeltetéséhez a regionális kormányzatnak egyeztetnie kellett volna a nemzeti kormányzattal ennek a II. térségre vonatkozó korlátozásnak a megszüntetéséről ([156]). Egyik regionális kormányzat sem kísérelt meg egyeztetni a korlátozás megszüntetéséről.

([153]) Lásd a fenti 148. lábjegyzetet.

([154]) Az Elsőfokú Bíróság 2009. október 6-i ítélete, *FAB Fernsehen aus Berlin GmbH kontra Bizottság*, T-8/06, ECLI:EU:T:2009:386, 70–84. pont; a Bíróság 2011. szeptember 15-i ítélete, *Németország kontra Bizottság*, C-544/09. P, ECLI:EU:C:2011:584, 77–83. pont; a Törvényszék 2010. június 15-i ítélete, *Mediaset SpA kontra Bizottság*, T-177/07, ECLI:EU:T:2010:233, 109. pont; valamint a Bíróság 2011. július 28-i ítélete, *Mediaset SpA kontra Bizottság*, C-403/10. P, ECLI:EU:C:2011:533, 100–108. pont. Lásd még a T-462/13. sz. ügyben (102–139. pont), a T-465/13. sz. ügyben (94–117. pont), a T-487/13. sz. ügyben (128–140. pont), a T-541/13. sz. ügyben (119–129. pont) és a T-461/13. sz. ügyben hozott ítéletet (94–112. pont), amelyet a Bíróság a C-66/16. P–C-69/16. P sz. egyesített ügyekben és a C-81/16. sz. ügyben hozott ítéletében helybenhagyott. Lásd még a T-808/14. sz. ügyben (139–149. pont), valamint a T-37/15. és T-38/15. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletet (157–166. pont), amelyet a Bíróság a C-91/17. P, a C-92/17. és a C-114/17. P sz. ügyben hozott ítéletében helybenhagyott.

([155]) Lásd a 21. lábjegyzetet.

([156]) FTI Consulting: Digitális televíziószolgáltatás nyújtása Spanyolország baszk régiójában, 12., 20. és 44. oldal, 2019.5.9. Az Itelazpi nyújtotta be.

(251) Másodszor a DTT technológia spanyol központi kormányzat általi előnyben részesítése és a közbeszerzési eljárásban a DTT-re tett utalások meggátolták, hogy bármely ajánlattevő más technológiai megoldáson alapuló ajánlatot tegyen. Így a spanyol kormány formai érvelése figyelmen kívül hagyja a kereskedelmi realitást. A közbeszerzési eljárásokban való részvétel bármely ajánlattevő számára erőforrás-igényes, ezért költséges. A II. térségben végrehajtott beavatkozás több száz közbeszerzési eljárásra történő felosztása megsokszorozta a költségeket, ami jelentős belépési korláttal szembesít minden olyan szereplőt, amely a II. térség egészét le kívánja fedni. A (138) és (139) preambulumbekezdésben leírtak szerint a DTT-technológiának kedvező központi kormányzati beavatkozás, a közbeszerzési eljárásokban a DTT közvetlen említése, valamint a több száz különböző közbeszerzési eljárásban való részvétel szükségessége együttesen tehát erőteljesen jelezte a többi platformüzemeltetőnek, hogy számukra az ilyen közbeszerzési eljárásokban való részvétel gazdaságilag nem észszerű. Ezért megállapítható, hogy a hivatkozások az esetek döntő többségében lehetetlenné tették a versenyben való részvételt a más platformokat üzemeltetők számára ([157]).

(252) A technológiasemleges közbeszerzési eljárás előnye, hogy a támogatást nyújtó ügynökség különböző ajánlatok közül választhatott volna, és akár kedvezményes ajánlatot is kaphatott volna az ajánlattevőktől. Másrészről az ilyen közbeszerzési eljárás mellőzése akkor lehet indokolt, ha előzetes felmérés bizonyítja, hogy a lehetséges ajánlattevők által kínált összes kedvezményt figyelembe véve minden egyéb technológia egyértelműen sokkal drágább volt, vagy nem felelt meg alapvető minőségi követelményeknek ([158]). Ezt a költségfelmérést független szakértőnek kellene elvégeznie, és bizonyos minőségi követelményeknek teljesülniük kellene (a felmérésnek bizonyítania kellene a jelentős költségbeli különbség meglétét, eredményeinek megalapozottnak, az adatoknak pedig ellenőrizhetőnek kellene lenniük). Ebben az esetben a hatóság elkerülhetné a közbeszerzési eljárás lefolytatásával járó kiadásokat és időveszteséget ([159]).

(253) Ez még inkább igaz erre az ügyre, mivel 2008-ban az Astra műholdas szolgáltató már nyert közbeszerzési eljárást másokkal szemben Kantábria Autonóm Közösségben (lásd a (13) preambulumbekezdést). Mivel az a közbeszerzési eljárás technológiasemleges volt, ez bizonyítja, hogy a DTT technológiának akkoriban valószínűleg nem volt még meg az előírt költség- vagy minőségbeli előnye. Ezenkívül a műholdas technológiát az egész III. térségben műsorszórásra, a II. térségben pedig a DTT infrastruktúrát kiegészítő szolgáltatásként használják ([160]). Ez szintén arra utal, hogy a műholdas technológia elvben alkalmas a televíziójelek II. térségen belüli továbbítására.

(254) Azzal a bizonyítékkal szemben, amely ellentmond annak a feltételezésnek, hogy a DTT technológiának egyértelmű költségelőnye lenne, a valamely technológiai megoldás technológiasemleges közbeszerzési eljárás mellőzésével történő előnyben részesítésére irányuló döntést alátámasztó költségfelmérésnek különösen egyértelműnek kellene lennie. Legalább a következő öt feltétel mindegyikét teljesítenie kell: 1. a felmérést előzetesen kell elkészíteni ([161]), 2. a felmérést független szakértőnek kellene elvégeznie, 3. bizonyítania kell a jelentős költségbeli különbség meglétét ([162]), 4. az eredményeknek megalapozottnak kell lenniük ([163]), valamint 5. az adatoknak ellenőrizhetőnek kell lenniük.

([157]) Bár Kantábria első, technológiasemleges közbeszerzési eljárásában három konzorcium (a Castilla-La-Mancha Telecom, a Telefónica és az Astra) adott be műholdas megoldásra épülő ajánlatot, a későbbi közbeszerzési eljárásokban sem e vállalkozások, sem más, nem DTT-platformüzemeltetők nem vettek részt.

([158]) Ilyen felméréssel igazolták egy adott technológia választását egy széles sávú szolgáltatási ügyben. Lásd a Bizottság által az N 222/2006 Támogatás a digitális szakadék áthidalására Szardínián c. ügyben hozott határozatot (HL C 68., 2007.3.24.).

([159]) Az Egyesült Királyság az OFCOM szabályozó hatóság által végzett előzetes vizsgálat, valamint a piaci szereplőkkel folytatott előzetes egyeztetés alapján a DTT platformot választotta a helyi televíziószolgáltatás biztosításához. Ennek alapján a Bizottság eltekintett a technológiasemleges közbeszerzési eljárástól. SA.33980 (2012/N) – Helyi televíziózás az Egyesült Királyságban, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/244689/244689_1425664_116_2.pdf

([160]) Például az Itelazpi és a Cellnex esetében bizonyos DTT-műsorszóró telephelyek nem tudnak a földfelszíni hálózaton keresztül multiplex jeleket fogadni, és a Hispasat műholdakról fogadnak multiplex jeleket. Vö. 2015. évi Itelazpi-költségfelmérés, 20. oldal.

([161]) A hatóság csak abban az esetben állíthatja, hogy a technológiasemleges közbeszerzési eljárás mellőzésével kapcsolatos döntése ilyen felmérésen alapult, ha a felmérést egy adott technológiai megoldás kiválasztása előtt (előzetesen) végzik.

([162]) A költségbecslések feltételezéseken alapulnak, ezért bizonytalanságot hordoznak. Az előzetes technológiaválasztás indoklásához óvatos költségbecsléseket kell használni. A lehetséges ajánlattevők által a piaci helyzetük vagy lehetséges szinergiák alapján elérhető költségcsökkenéseket is tartalmazniuk kell. Emellett tükrözniük kell az ajánlattevő által új piacra való belépéskor kínálható kedvezményeket.

([163]) A költség-összehasonlítás akkor megalapozott, ha a végeredmény az alapul szolgáló feltételezések észszerű tartományon belüli változása esetén sem változik.

(255) A vizsgálat során a spanyol hatóságok különféle költségfelméréseket mutattak be, amelyek állítólag bizonyították, hogy a DTT technológia használata kevésbé költséges, mint a műholdas technológia használata. Mindezeknek a költség-összehasonlításoknak a hiányossága, hogy csak a telepítési költségre összpontosítanak. A legtöbb egyáltalán nem veszi figyelembe az üzemeltetési és karbantartási költséget. A DTT kiépítése után ugyanakkor egyértelművé vált, hogy e technológia jelentős üzemeltetési és karbantartási kiadásokat von maga után, amelyeket a spanyol hatóságok a DTT-szolgáltatóknak (napjainkig) folyamatos üzemeltetési és karbantartási támogatás nyújtásával finanszíroztak. A különböző technológiák költség-összehasonlításához figyelembe kell venni minden lényeges költséget, így az említett üzemeltetési és karbantartási kiadásokat is.

(256) A (119) preambulumbekezdésben ismertetett, 2007. évi spanyolországi előzetes tanulmány nem bizonyítja elégséges mértékben a földfelszíni platform fölényét a műholdas technológiával szemben. Ezzel szemben a tanulmány arra a következtetésre jut, hogy a lefedettség bővítését célzó konkrét műszaki megoldások kiválasztása régiónkénti elemzést igényel, az egyes régiók domborzati és demográfiai sajátosságainak figyelembevételével.Ez a következtetés pedig inkább amellett szól, hogy a leginkább megfelelő platformot technológiasemleges közbeszerzési eljárás keretében szükséges meghatározni. A Törvényszék megerősítette, hogy a 2007. évi spanyolországi tanulmány nem bizonyította elégséges mértékben a földfelszíni platform fölényét a műholdas platformmal szemben. Ezenkívül a Törvényszék kimondta, hogy a 2007. évi spanyolországi tanulmányban lefolytatott elemzés nem indokolta a technológiasemlegességi elv tiszteletben tartásának elmulasztását ([164]).

(257) A vizsgálat során néhány autonóm közösség olyan belső számításokat nyújtott be, amelyek összehasonlítják egymással a két technológia esetében a lefedettség bővítésével összefüggésben felmerülő költségeket. Azon túl, hogy készítésük időpontja bizonytalan, ([165]) a számítások egyike sem kellően részletes és megalapozott ahhoz, hogy alátámassza a földfelszíni technológia kiválasztását a lefedettség bővítéséhez. ([166])Ráadásul a számításokat egyetlen esetben sem független szakértő végezte. 2010 novemberében Galicia Autonóm Közösség az Astrával 2009-ben tartott megbeszélésekről számolt be, és költség-összehasonlítást közölt, amely az e megbeszéléseken az Astra által közölt adatokat tartalmazott. Ez a költség-összehasonlítás a Galicia Autonóm Közösség által a 2013. évi határozat ellen benyújtott fellebbezés tárgyát képezte, a Törvényszék pedig nem fogadta el, hogy a benne szereplő számítások alátámasztják a földfelszíni technológia műholdas technológiával szembeni fölényét ([167]). Ez a költség-összehasonlítás nem vette figyelembe a DTT-vevőkészülékek végfelhasználóknak történő biztosításának költségeit. Ezek a költségek jelentősek, mivel a DTT technológiára való átálláshoz mindegyik háztartásnak antennát és dekódert kellett kapnia.

(258) A Cellnex (Abertis) által benyújtott két költségfelmérést illetően meg kell jegyezni, hogy azokat 2010-ben, hosszú idővel a vizsgált intézkedések hatálybalépését követően készítették. Attól függetlenül, hogy függetlennek és kellően alátámasztottnak tekinthetők-e, a kifogásolt intézkedéseket követő készítési időpontjuk miatt a felmérések nem használhatók fel azon érv ellen, hogy a spanyol kormány elmulasztotta a technológiasemleges közbeszerzési eljárások lefolytatását. Ezenkívül e felmérési eredményeknek ellentmondanak az Astra által benyújtott költségbecslések, amelyek állítólag bizonyítják, hogy a műholdas technológia költséghatékonyabb ([168]).

([164]) Lásd a T-461/13. sz. ügyben hozott ítéletet (118–120. pont), a T-462/13. sz. ügyben hozott ítéletet (113–114. pont), a T-465/13. sz. ügyben hozott ítéletet (104–105. pont), valamint a T-541/13. sz. ügyben hozott ítéletet (132–133. pont).

([165]) A belső számításoknál nem szerepel dátum, és előfordulhat, hogy utólag készültek. A Bizottság jóval a vizsgálat elindulása, és évekkel az intézkedés hatálybalépése (tehát Galiciában 2010, Navarrában, Madridban, La Riojában és Valenciában 2011, Aragóniában pedig 2012 után kapta meg őket.

([166]) Murcia 2008. október 15-i költség-összehasonlítást nyújtott be, amely állítólagosan bizonyítja, hogy a műholdas technológia kiépítésének költségei a települési önkormányzat számára 70 %-kal, a lakosság számára pedig 100 %-kal magasabbak a DTT-hez képest. Azonban a költség-összehasonlítás nem ellenőrizhető, mivel nem tartozik hozzá adatokat és számításokat tartalmazó melléklet. Az összehasonlítás nem vette figyelembe, hogy közbeszerzési eljárásban (mint Kantábria esetében) a műholdas szolgáltatók kedvezményeket kínálhatnak, és arra sem tér ki, hogy a DTT technológia esetében a telepítési költségen kívül számottevő üzemeltetési és karbantartási költségek is felmerülnek.

([167]) Lásd a Törvényszék érvelését a T-463/13. sz., Comunidad Autónoma de Galicia kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 128–129. pontjában.

([168]) Az Itelazpi a 2019. június 13-i beadványában tudomásul veszi az Astra költségfelméréseit. Említi, hogy ezek a felmérések több hibát tartalmaznak, azt azonban nem fejti ki, melyek ezek a hibák, és mennyire meghatározóak az Astra általános következtetései szempontjából. A Cellnex Telecom a 2019. június 13-i beadványában részletekbe menően bírálja az Astra több költségfeltételezését (24–26. oldal). Mivel a Bizottság egyik konkrét jelentést sem vette kifejezetten alapul, ezért a továbbiakban nem esik róluk több szó.

(259) A spanyol hatóságok másik tanulmányt (a továbbiakban a 2012. évi spanyolországi tanulmány) is benyújtottak 2012. november 8-án, tehát négy évvel azután, hogy a spanyol kormány bevezette a DTT infrastruktúrával kapcsolatos támogatást ([169]). A Bizottság megjegyzi, hogy a 2012. évi spanyolországi tanulmányt másik üggyel ([170]) összefüggésben nyújtották be, és a jelenlegi ügyben a spanyol hatóságok kérésére vette nyilvántartásba. A tanulmány összeveti, hogy a digitális hozadék elérhetővé tételének eredményeként milyen költségekkel jár a televíziós vevőkészülékek átalakítás mindegyik háztartásban való átalakítása a teljes spanyol lakosság számára. A 2012. évi spanyolországi tanulmánynak ebben az ügyben nincs jelentősége, mivel nem érinti a II. térségen belüli DTT-lefedettség bővítését és a vizsgált támogatással finanszírozott költségeket. Ezenkívül az időzítése miatt sem alapulhatott a kormány DTT melletti döntése a 2012. évi spanyolországi tanulmányon. Továbbá a 2012. évi spanyolországi tanulmánynak is az a hiányossága, hogy nem adja meg az adatforrást. A benne használt adatok tehát nem ellenőrizhetők.

(260) Emellett utólagos tanulmányokat is benyújtottak 2019-ben, tehát mintegy tíz évvel azután, hogy a spanyol kormány meghozta a DTT II. térségen belüli bevezetésére irányuló intézkedéseket. A katalóniai tanulmány a II. térségben digitális televíziószolgáltatás nyújtásához felhasználható különféle technológiákat értékelte. A tanulmány 2008. évi adatokon alapult. Arra a következtetésre jutott, hogy a földfelszíni és a műholdas technológia a legalkalmasabb, e két technológia közül pedig a DTT a legkevésbé költséges a lakosság számára.

(261) Ez a tanulmány 2017-ben, tehát jóval a vizsgált intézkedések hatálybalépése után készült. Mivel a kifogásolt intézkedéseket követően született, nem használható fel annak indokolására, hogy a spanyol kormány miért nem technológiasemleges közbeszerzési eljárást folytatott le. Ezenkívül a tanulmány megállapításai nem megalapozottak ([171]).

(262) 2019. június 13-én a Baszkföld Autonóm Közösség által nyújtott DTT-támogatás kedvezményezettje, az Itelazpi két költségfelmérést nyújtott be, amely állítólag bizonyítja, hogy a digitális televíziójelek DTT hálózaton keresztüli továbbítása költséghatékonyabb, mint a műholdas hálózaton keresztüli sugárzás. Az első költségfelmérés 2015-ben készült az Itelazpi számára, a második pedig 2019-ből származik.

(263) A 2015. évi Itelazpi-költségfelmérés az országos multiplexek lefedettségének DTT, illetve műholdas technológiával történő biztosításával járó többletköltségekre ad becsléseket (regionális szolgáltatások nélkül). A felmérés nem tartalmazza az országos és a regionális szolgáltatások – így az Itelazpi meglévő telephelyi infrastruktúrájához kapcsolódó, létesítménygazdálkodási és egyéb kiegészítő szolgáltatások – közös költségeit. Ugyanakkor tartalmazza a műsorszóró berendezések, a fogyasztói set-top boxok és a helyi antennarendszerek költségeit.

(264) Ezek a felmérések emellett jóval a tényleges döntés meghozatala után készültek. Következésképpen eredményeik érvényességétől függetlenül nem lehetett őket alapul a kormány valamely technológia kiválasztásával kapcsolatos eredeti döntéséhez ([172]). Ezenkívül a költségfelmérések eredményei főként nem kellően megalapozott mögöttes feltételezésekre épülnek ([173]). Emellett a fenti (254) preambulumbekezdésben szereplő minőségi követelményeknek sem felelnek meg ([174]).

([169]) Analysys Mason: Evaluación de los costes sobrevenidos de las diferentes tecnologías para poder recibir la cobertura actual del servicio de televisión tras la liberación del dividendo digital. 20 de septiembre de 2012.

([170]) Az SA.32619. (2012/C.) (korábbi 2011/NN.) számú, a Spanyol Királyság által bejelentett, a digitális hozadék felszabadítása egyes költségeinek kompenzációjára nyújtott állami támogatás (HL L 361., 2016.12.31., 1. o.).

([171]) Például az egyes épületekben való telepítés költségeiről készült elemzés nem alapos. A tanulmány azt feltételezi, hogy mindegyik épületben rendelkezésre áll szinte minden berendezés a DTT-hozzáféréshez, szemben a műholdas vétellel. E feltételezés következményeként magasabb költségek társulnak a műholdas technológiához, mint a DTT-hez. A tanulmányban ugyan szerepel, hogy a mindkét technológiához hasonló berendezéseket kell telepíteni, a DTT esetében csak 30 EUR-ral számol a dekóderre, míg a műholdas technológia esetében 588 EUR költséget vesz figyelembe. Ebből az 588 EUR-ból 270 EUR két műholdvevő vásárlásának felel meg. A DTT és a műholdas technológia közötti eltérő bánásmód az összköltség számításából is kitűnik. Több mint 71 millió EUR szerepel az egyes épületek műholdas technológiához való átalakításának költségeként, míg a DTT technológia esetében nincs átalakítási költség.

([172]) Az Itelazpi valójában nem is állította, hogy a központi kormányzat vagy Baszkföld regionális kormánya az e felmérésben felhasznált adatok alapján határozott.

([173]) A 2015. és a 2019. évi felmérés például azt feltételezi, hogy a műholdas szolgáltatások nyújtása a meglévő műholdas transzponder-kapacitás műholdas platformtól való bérlésére és a műholdas kapcsolatot saját üzemeltetésére támaszkodna. Egyik felmérés sem veszi figyelembe azt a lehetőséget, hogy maga a műholdas szolgáltató is beléphet a piacra, ahogy az a kantábriai közbeszerzési eljárásban is történt. A számítás tehát a műholdas technológia hátrányára torzít, mivel nem veszi figyelembe a közbeszerzési eljárás során jellemzően előforduló mennyiségi kedvezmények vagy esetleges ártárgyalások lehetőségét. Nyílt közbeszerzési eljárás esetén – ahogyan az kantábriai eljárás kapcsán bizonyítást nyert – a műholdas szolgáltató teljesen más árszámításra alapozhatja az ajánlatát. Konkrétabban fogalmazva tehát a költségszámítások torzítanak. Például a műholdas set-top boxok jelenlegi árait használja a műholdas költségek számításában, amelyek jóval magasabbak, mint némely más uniós tagállamban (a 2015. évi Itelazpi-költségfelmérés 10. oldala és a 2019. évi Itelazpi-költségfelmérés 45. oldala). Így figyelmen kívül hagyja a mennyiségi kedvezmények lehetőségét, amellyel a több tagállamban működő műholdas szolgáltatók élhetnek.

([174]) A költségszámítások nem ellenőrizhetők. A DTT-költségekkel kapcsolatosan a felmérés az Itelazpi belső adataira hivatkozik. Ezeket az adatokat nem mellékelték a felméréshez. A műholdas költségeket illetően a felmérés az Astrára hivatkozik, ugyanakkor nem adja meg, hogy az Astra hol és milyen összefüggésben közölte az adatokat.

(265) Következésképpen a spanyol kormány nem folytatott le technológiasemleges közbeszerzési eljárásokat. A DTT technológiát nem független, megalapozott, előzetes felmérés alapján választotta, amely indokolta volna a nyílt közbeszerzési eljárás hiányát.

(266) A vizsgált intézkedés továbbá nem tekinthető megfelelőnek.

(267) Az, hogy a II. térség egyes háztartásaiban a szabadon fogható csatornák vétele műholdas technológiával történik ([175]), bizonyítja, hogy a földfelszíni technológia nem minden esetben a leghatékonyabb és legmegfelelőbb platform. Megjegyzést érdemel továbbá, hogy műholdas megoldást más tagállamokban is használnak ([176]).

(268) Emellett az, hogy az Astra Kantábriában nyertes ajánlattal pályázott a digitális televíziózás lefedettségének bővítésére irányuló, technológiasemleges közbeszerzési eljárásban, legalábbis arra utal, hogy a szolgáltatás a műholdas platformon keresztül is nyújtható ([177]).

(269) Az intézkedés megfelelősége továbbra is kérdéses. Az analóg televíziózásról a DTT platformra történő átállás a 800 MHz-es sávban 2010. április 3-án befejeződött, ugyanakkor 2011-ben döntés született a sávhoz tartozó frekvenciák aukcióra bocsátásáról. Ennek eredményeként az adásokat más, 790 MHz-nél alacsonyabban található csatornákra kellett áthelyezni legkésőbb 2014. január 1-ig. Mivel ez többletköltséggel járt, Spanyolország 2011. november 5-én két, 600–800 millió EUR összegű intézkedést jelentett be az I. térségben található háztartásokra és műsorszolgáltatókra vonatkozóan. 2016 augusztusában a Bizottság megállapította, hogy ezek az intézkedések a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősülnek ([178]). Ez a költség nem merült volna fel egyéb platform (IPTV, kábel vagy műhold) választása esetén.

(270) Emellett kimutatták, hogy az új mobilszolgáltatások (LTE, 4G) a DTT-hez használt spektrumhoz közeli frekvenciát használnak, ezért ezek a mobilszolgáltatások zavarhatják a DTT-jeleket, emiatt pedig a háztartásoknak drága interferenciaszűrőket kell vásárolniuk a DTT-jelek zavar elleni védelme céljából ([179]). Nem zárható ki, hogy a hasonló interferenciák általános problémát jelentenek, amely veszélyezteti a földfelszíni műsorszolgáltatás jövőbeli megfelelőségét, különösen az NGA-hálózatok nagyobb mértékű és szélesebb körű kiépítésével összefüggésben.

(271) Spanyolország további két érvet adott elő azon véleménye alátámasztására, hogy a műholdas továbbítás drágább lenne, mint a DTT. Egyrészt a műsorszolgáltatók bizonyos szolgáltatókkal kötött megállapodásai területi korlátozásokat tartalmaznak. A feltételes hozzáférés biztosítása a műholdas technológia esetében drágább lenne. Másrészt a műholdas technológia nem alkalmas nagy számú regionális csatorna sugárzására. Ezek az állítások nem megalapozottak, és ellentmondanak annak, hogy az Astra kantábriai szerződése feltételes hozzáférésű professzionális rendszert tartalmazott. Emellett az Astra költségszámításai szerint a műholdas technológia még akkor is olcsóbb lenne, ha a spanyol régiók mindegyikével külön szerződést kellene kötni. A regionális műsorszolgáltatást illetően az Astra fenntartja, hogy a spanyol kormány által közölt 1 380 csatorna rendkívül eltúlzott adat ([180]). Saját számításai szerint a műholdas megoldás regionális és helyi csatornákkal együtt is olcsóbb lenne.

(272) Bizonyítható az is, hogy a regionális kormányok tudtak a földfelszíni platform bővítése melletti technológiai alternatíva létezéséről. A vizsgálat feltárta, hogy a folyamat kezdeti szakaszában találkozókra került sor egyes régiók és az Astra képviselői között. E találkozók során az Astra bemutatta egy műholdas megoldásra szóló javaslatát, amelyet azonban a regionális kormányok nem vizsgáltak meg behatóbban.

([175]) Az Abertis és a spanyol kormány közös tulajdonában álló Hispasat a II. térséghez tartozó bizonyos autonóm közösségekben nyújt szolgáltatásokat. Például a Kanári-szigeteken a szabadon fogható televíziócsatornák vételét a II. térség 16 településén oldják meg műholdas technológiával. Kasztília és Leónban ugyanez mintegy 9 000 embert érint. Valamennyi földfelszíni telephelyen található műholdvevőt az Abertis ellenőriz, amely más műholdas szolgáltatók számára nem teszi lehetővé a kapcsolatot ezekkel a vevőkkel – ilyen DTT jeltovábbítási szolgáltatást kizárólag a Hispasat nyújt a földfelszíni hálózathoz tartozó tornyok táplálásához.

([176]) Például az Egyesült Királyság, Franciaország Olaszország és Szlovákia.

([177]) Ezt a nemzeti bíróság ítélete is megerősíti. Lásd a fenti 16. lábjegyzetet.

([178]) Lásd az (EU) 2016/2395 bizottsági határozatot.

([179]) Ofcom, „*Second consultation on coexistence of new services in the 800 MHz band with digital terrestrial television*” (Második konzultáció a 800 MHz-es sávot használó új szolgáltatások és a digitális földfelszíni televíziózás egymással párhuzamos működéséről), http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/second-coexistence-consultation/

([180]) Az Astra becslései szerint jelenleg kevesebb mint 415 helyi csatorna sugároz műsort. A Bizottság saját számításai alapján Spanyolország némileg túlbecsülhette a csatornák számát.

(273) Az arányosságot illetően a II. térségbeli beavatkozás előkészítésekor indokolt lett volna, hogy a központi kormányzat először országos szintű költség-összehasonlítást végezzen (vagy országos szintű pályázatot írjon ki). Mivel a műholdas hálózat fő költsége a műholdkapacitásból adódik, e platform működését jelentős méretgazdaságosság jellemzi ([181]). Az Astra és a regionális kormányok közötti tárgyalásokból kiderül, hogy a szolgáltató jelentős árengedményt ajánlott fel több régió együttes szerződéskötése esetén. Országos közbeszerzési eljárás esetén tehát feltehetően további árengedmény is lehetséges lett volna. Ehelyett a decentralizált és harmonizálatlan, gyakran települési szinten végrehajtott intézkedések miatt az ilyen méretgazdaságossággal rendelkező technológia eleve jelentős hátrányt szenvedett. Ennek eredményeként a II. térségben található háztartások digitális televíziószolgáltatással való ellátásához szükséges állami támogatás teljes összege megnőtt. Saját közigazgatási berendezkedéséről ugyan Spanyolország dönt, a központi kormányzati források rendelkezésre bocsátásakor a spanyol kormányzat azonban a DTT-használat erőltetése helyett legalábbis ösztönözhette volna az autonóm közösségeket, hogy közbeszerzési eljárásaik során vegyék figyelembe az egyes platformok kapcsán elérhető költségmegtakarítás lehetőségét.

(274) Mindebből a Bizottság arra következtet, hogy a vizsgált intézkedés nem felelt meg a technológiasemlegesség elvének. A fentiek szerint az intézkedés nem arányos, és nem megfelelő eszköz a szabadon fogható csatornák II. térségen belüli lakossági lefedettségének biztosításához. Azt a következtetést, hogy az intézkedés nem felelt meg a technológiasemlegesség elvének, a T-462/13. sz ügyben ([182]), a T-465/13. sz ügyben ([183]), a T-487/13. sz ügyben ([184]), a T-541/13. sz ügyben ([185]) és a T-461/13. sz ügyben ([186]) hozott ítélet is megerősítette; ezeket az ítéleteket a Bíróság a C-66/16. P–C-69/16. P sz. egyesített ügyekben és a C-81/16. P sz. ügyben hozott ítéletében helybenhagyta.

6.3.3.3. A hálózat üzemeltetése és karbantartása

(275) Mivel a támogatott hálózatok üzemeltetésének és karbantartásának a digitalizálás befejezésétől a 2.3. szakaszban említett időszakig (tehát a vizsgált intézkedések módosításáig) történő finanszírozása a kiépítés támogatását egészíti ki, nem tekinthető technológiasemlegesnek. A forrásokat a jelet földfelszíni platformon keresztül továbbító központok fenntartására fordították. Ez a támogatás ezért összeegyeztethetetlen a belső piaccal.

6.3.3.4. A verseny indokolatlan torzulásának elkerülése

(276) Az állami beavatkozás bizonyos piaci hiányosságok meglétére és a lehetséges kohéziós problémákra tekintettel indokolt lehet ugyan, az intézkedés módja azonban a verseny indokolatlan torzulásához vezet.

6.3.3.5. Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjával kapcsolatos következtetés

(277) A Bizottság megállapítja, hogy a vizsgált intézkedés – beleértve a folyamatos támogatást is – nem megfelelő, szükséges és arányos eszköz a feltárt piaci hiányosság kiküszöböléséhez.

6.3.4. Az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése

(278) A vizsgált ügyben sem általánosságban, sem különösen Baszkföld esetében nem lehet hivatkozni a 106. cikk (2) bekezdésében foglalt kivételre, amely a közszolgáltatás nyújtása során felmerülő költségek állami ellentételezésére alkalmazható. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a nemzeti (vagy regionális) hatóságoknak egyértelműen meg kell határozniuk az általános gazdasági érdekű szolgáltatást, és azzal egy adott vállalkozást kell megbízniuk. A (198)–(204) preambulumbekezdésben foglalt értékelésnek megfelelően megállapítható, hogy a spanyol és a baszk hatóságok a földfelszíni platform üzemeltetését nem határozták meg egyértelműen közszolgáltatásként. Ezt a

([181]) A műholdas jel Spanyolország teljes területére sugározható. A földfelszíni platform esetében azonban a földrajzi bővítés további jelismétlők és/vagy átjátszótornyok létesítését igényli.
([182]) Lásd a 102–139. pontot.
([183]) Lásd a 94–117. pontot.
([184]) Lásd a 128–140. pontot.
([185]) Lásd a 119–129. pontot.
([186]) Lásd a 94–112. pontot.

következtetést a Törvényszék a T-462/13. sz. ([187]), a T-465/13. sz. ([188]), a T-487/13. sz. ([189]), a T-541/13. sz. ([190]) és a T-461/13. sz. ([191]) ügyben hozott ítéletében megerősítette. Ezeket az ítéleteket a Bíróság a C-66/16. P–C-69/16. sz. egyesített ügyekben ([192]), valamint a C-81/16. sz. ügyben ([193]) hozott ítéletében helybenhagyta.

6.4. **Új jogellenes támogatás**

(279) Az Abertis felvetette, hogy a II. térség földfelszíni műsorszóró hálózatának kiépítését csaknem teljes egészében a spanyol régiók finanszírozták közpénzből olyan jogszabályok alapján, amelyek 1982-ig, azaz Spanyolországnak az Európai Gazdasági Közösséghez való 1986. évi csatlakozásánál is korábbra nyúlnak vissza. Az Abertis szerint ezért a program a helyi földfelszíni hálózatok üzemeltetésének folyamatos finanszírozásához tartozik, így létező támogatásnak tekinthető.

(280) A földfelszíni hálózat bővítésének regionális finanszírozása valóban az 1980-as évek elején kezdődött, azonban abban az időben a piacon nem voltak magántulajdonú műsorszolgáltatók. A kibővített infrastruktúra tehát kizárólag az állami műsorszolgáltató igényeit szolgálta, amelynek mindenkori kötelezettsége volt arra, hogy a jelet a lakosság nagy részéhez eljuttassa. Emellett Spanyolországban abban az időben a földfelszíni televíziózás volt az egyetlen platform a televíziójelek továbbításához. Ennek eredményeként az egyetlen rendelkezésre álló hálózat bővítése nem vezetett a más platformokkal folytatott verseny torzulásához.

(281) Azóta mind a jogi szabályozás, mind a technológia fejlődött, ami új műsorszóró platformok és piaci szereplők, így különösen a magántulajdonú műsorszolgáltatók megjelenéséhez vezetett. Mivel a kedvezményezett és az állami finanszírozás általános körülményei is alapvetően megváltoztak, a vizsgált intézkedés nem tekinthető pusztán formai vagy adminisztratív jellegű módosításnak. Sokkal inkább olyan módosítás, amely befolyásolja az eredeti rendszer tényleges lényegi tartalmát, így új támogatási programnak tekintendő ([194]). Mindenesetre az analógról a digitális televíziózásra történő átállás csak a technológia legutóbbi fejlődésével vált lehetővé, ezért új jelenségnek minősül. A spanyol hatóságoknak ezért be kellett volna jelenteniük az új támogatást.

6.5. **Következtetés**

(282) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a földfelszíni hálózatüzemeltetők részére hálózatuknak a II. térségen belül a szabadon fogható televíziós csatornák sugárzására irányuló fejlesztéséhez és digitalizálásához Spanyolország által rendelkezésre bocsátott források (ideértve a spanyol autonóm közösségek és a helyi testületek által nyújtott támogatást is) az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében támogatásnak minősülnek. A támogatás nem egyeztethető össze a belső piaccal, amennyiben a technológiasemlegesség kritériumai nem teljesültek. Emellett a támogatásról nem értesítették a Bizottságot ([195]) az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerint, így azt jogellenesen, a Bizottság engedélye nélkül hajtották végre. A támogatás összegét ezért vissza kell fizettetni a földfelszíni hálózatüzemeltetőkkel.

(283) A Bizottság úgy ítéli meg továbbá, hogy a digitalizált hálózat üzemeltetéséhez és karbantartásához közbeszerzési eljárás nélkül vagy nem technológiasemleges közbeszerzési eljárást követően a 2.3. szakaszban megadott időszakig (tehát a vizsgált program módosításáig) nyújtott támogatás sem összeegyeztethető a belső piaccal. Emellett a támogatásról nem tájékoztatták a Bizottságot az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerint, így azt jogellenesen, a Bizottság engedélye nélkül hajtották végre.

(284) A későbbiekben üzemeltetés és karbantartás céljára nyújtandó állami támogatásokat be kell jelenteni, és azoknak be kell tartaniuk a technológiasemlegesség elvét.

([187]) A T-462/13. sz ügyben hozott ítélet 55–79. pontja.
([188]) A T-465/13. sz ügyben hozott ítélet 55–80. pontja.
([189]) A T-487/13. sz ügyben hozott ítélet 89–119. pontja.
([190]) A T-541/13. sz ügyben hozott ítélet 65–95. pontja.
([191]) A T-461/13. sz ügyben hozott ítélet 53–78. pontja.
([192]) Lásd a C-66–69/16. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet 67–76. pontját.
([193]) Lásd a C-81/16. sz ügyben hozott ítélet 38–54. pontját.
([194]) A T-195/01. és T-207/01. sz., Gibraltár ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2002:111) 109–111. pontja.
([195]) Murcia kivételével, amely végrehajtását követően bejelentette az intézkedést.

7. **VISSZAFIZETTETES**

7.1. **A támogatás megszüntetésének szükségessége**

(285) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés és az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érintett államnak meg kell-e szüntetnie vagy módosítania kell-e azt a támogatást, amely a Bizottság álláspontja szerint nem egyeztethető össze a belső piaccal ([196]). Szintén a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata azt mutatja, hogy a Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett támogatások esetében a támogatás eltörlése vonatkozásában a tagállamra kirótt kötelezettség célja a korábbi helyzet visszaállítása ([197]).

(286) A Bíróság e tekintetben kimondta, hogy ez a célkitűzés akkor valósul meg, ha a kedvezményezett visszafizette a jogellenes támogatásként kapott összegeket, elveszítve így azt az előnyt, amelyet versenytársaival szemben élvezett a belső piacon, és visszaállt a támogatás juttatása előtti állapot ([198]).

(287) Az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően az (EU) 2015/1589 rendelet 16. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „[a] mennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére”.

(288) Mivel a földfelszíni platform digitalizálásának, majd az üzemeltetésének és karbantartásának a finanszírozása ellentétes volt az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésével, valamint jogellenes és a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősül, a támogatás nyújtását megelőző belső piaci helyzet visszaállítása érdekében vissza kell fizettetni. A visszafizettetés arra az időszakra vonatkozik, amely a támogatásnak a kedvezményezett részére történő rendelkezésre bocsátásával veszi kezdetét és a támogatás tényleges visszafizetésével fejeződik be. A visszafizettetendő összegre kamatot kell felszámítani a tényleges visszafizetésig. A kamat mértékét a 794/2004/EK bizottsági rendelet ([199]) V. fejezetében foglalt rendelkezéseknek megfelelően kell kiszámítani.

7.2. **Az állami támogatás kedvezményezettjei és mértéke**

(289) A platformüzemeltetők közvetlen kedvezményezettek akkor, ha közvetlenül jutottak forráshoz hálózatuk fejlesztése és bővítése, valamint üzemeltetés és karbantartás céljára. Ha a támogatást olyan közvállalkozásnak fizették ki, amely ezt követően közbeszerzési eljárásokat folytatott le a lefedettség bővítése érdekében, a kiválasztott platformüzemeltető közvetett kedvezményezettnek minősül. A jogellenes és a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatást vissza kell fizettetni a platformüzemeltetőkkel attól függetlenül, hogy azok közvetlen vagy közvetett kedvezményezettek.

7.2.1. *A közbeszerzési eljárások minősítése*

(290) A technológiasemleges közbeszerzési eljárás egyidejűleg teljesíti a következő két feltételt: i. a közbeszerzési eljárás kifejezetten említi a digitális televíziózás (és nem a digitális földfelszíni televíziózás) lefedettségének bővítését, és ii. a műszaki leírás a földfelszínitől eltérő technológiákat is megenged. A közbeszerzési eljárás nem tekinthető technológiasemlegesnek, ha műszaki leírása digitális földfelszíni televíziójel továbbítására vagy szállítására szolgáló hardver beszerzését vagy használatát írja elő.

(291) Azokban az esetekben, amikor a jogellenes támogatást nem technológiasemleges közbeszerzési eljárást követően ítélték oda, a tagállamnak a közbeszerzési eljárásokat a hardverszállítás vagy a lefedettség bővítése kategóriájába kell besorolnia az alábbi feltételek szerint.

(292) A lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárásoknál a nyertes vállalkozás működőképes DTT-hálózat átadását (kiépítését) kapta feladatul. Az ehhez szükséges feladatok közé tartozik a hálózat megtervezése és kivitelezése, a jel továbbítása, a hálózat kiépítése, valamint a szükséges berendezések leszállítása. A lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárások azokra az esetekre is kiterjednek, amikor berendezéseket kell szállítani, a hálózatüzemeltető pedig jogosult e berendezéseket üzemeltetni, használni vagy igénybe venni, függetlenül attól, hogy ki a berendezések tulajdonosa. Emellett a lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárások rendszerint tartalmaznak a műsorszóró központok digitalizálásával vagy új műsorszóró központok kiépítésével kapcsolatos járulékos szerződéseket (például elhelyezésre, átalakítási munkálatokra, energiaellátásra, „szigorú karbantartásra”, bérleti jogviszonyra vagy egészségvédelmi és biztonsági vizsgálatokra vonatkozóan).

([196]) A Bíróság 1973. július 12-i ítélete, *Bizottság kontra Németország*, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13. pont.
([197]) A Bíróság 1990. március 21-i ítélete, *Belgium kontra Bizottság*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, 66. pont.
([198]) A Bíróság 1999. június 17-i ítélete, *Belgium kontra Bizottság*, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64. és 65. pont.
([199]) A Bizottság 794/2004/EK rendelete (2004. április 21.) az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról (HL L 140., 2004.4.30., 1. o.).

(293) A hardverszállításra irányuló közbeszerzési eljárásoknál a nyertes vállalkozás feladata a hálózat fejlesztéséhez szükséges berendezések biztosítása. Az ehhez szükséges feladatok közé tartozik a berendezések szállítása, telepítése és üzembe helyezése, valamint a kezelőszemélyzet betanítása. A berendezés szállítására irányuló közbeszerzési eljárásoknál nincs szükség visszafizetésre. Más szóval az egyszerű hardverszállítók nem kötelesek visszafizetni a támogatást. Ha azonban a közbeszerzési eljárás eredménye meglévő földfelszíni hálózat digitalizálása, ezen belül adott esetben hálózatüzemeltető által üzemeltetett, használt vagy igénybe vett berendezések szállítása, akkor a támogatást vissza kell fizettetni a hálózatüzemeltetővel, mivel ez a közbeszerzési eljárás lefedettség bővítésére irányuló közbeszerzési eljárásnak minősül.

(294) Miután a közbeszerzési eljárásokat a lefedettség bővítésének kategóriájába sorolta, Spanyolországnak vissza kell fizettetnie a nem technológiasemleges közbeszerzési eljárások alapján nyújtott a támogatást. Ha Spanyolország a Bizottság által technológiasemlegesnek ítélt közbeszerzési eljárásokon kívül egyéb közbeszerzési eljárásról is úgy véli, hogy az teljesíti a fenti két feltételt, akkor annak dokumentációját be kell nyújtania a Bizottsághoz.

Példa

A Bizottság által megvizsgált közbeszerzési eljárások közül az Extremadura Autonóm Közösség által lefolytatott eljárás példája szemlélteti a lefedettség bővítésére irányuló nem technológiasemleges közbeszerzési eljárást. ([200]) Címe ellenére, amely kizárólag hardverszállítást említ, az eljárás tárgya valójában a hálózat megtervezésére és kiépítésére is kiterjedt ([201]). Műszaki előírásai miatt az eljárás nem technológiasemleges, ([202]) annak ellenére, hogy elsőre technológiasemlegességi rendelkezésnek tűnő rendelkezést is tartalmaz ([203]).

A lefedettség bővítésére irányuló nem technológiaisemleges közbeszerzési eljárás másik példája a Madrid Autonóm Közösségben az Agencia de Informática y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid (AICCM) közvállalkozás által lefolytatott eljárás ([204]). Ebben az esetben az eljárás címe és tartalma egyaránt arra utal, hogy az eljárás bővítésre ([205]) és kizárólag a földfelszíni platformra ([206]) irányul.

([200]) A DTT-jel továbbítását és sugárzását magában foglaló szolgáltatás nyújtásához szükséges berendezések szállítása, telepítése és üzembe helyezése 6 országos multiplexhez (általános országos hálózat, egyfrekvenciás hálózat), valamint egy autonóm közösségi multiplexhez Extremadura területén a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervének II. fázisához tartozó helyszíneken. SU-28/2009. sz. ügy.

([201]) A DTT-jel továbbítását és sugárzását magában foglaló szolgáltatás nyújtásához szükséges berendezések szállítása, telepítése és üzembe helyezése 6 országos multiplexhez (Red Global Estatal – általános országos hálózat, Red de Frecuencia Unica – egyfrekvenciás hálózat), valamint egy autonóm közösségi multiplexhez (a továbbiakban: RGE, SFN és AUT) a DTT platformra történő áttérés nemzeti tervének II. fázisához tartozó helyszíneken. A következő tevékenységeket foglalja magában: a) a szolgáltatást támogató műszaki műsorszóró és elosztó hálózatok megtervezése; b) a szükséges berendezések leszállításának megtervezése a javasolt hálózathoz; c) a hálózat kiépítése, ideértve a szükséges berendezések és infrastruktúra telepítését és üzembe helyezését. A megoldás kulcsrakész állapotban szállítandó.

([202]) 2. oldal, 5. bekezdés: „A fő célkitűzés a digitális földfelszíni televíziózás (DTT) lefedettségének garantált bővítése a 100 %-os lefedettséget a lehető legjobban megközelítő mértékben az Extremadura II. fázishoz tartozó körzeteiben élők részére. Az alkalmazandó hálózati architektúrára vagy technológiákra vonatkozóan megkötés nincs, feltéve, hogy az előírt minimális követelmények teljesülnek."
10. oldal, 7. bekezdés: „Az ajánlattevőnek az ajánlatában be kell mutatnia a javasolt elosztó hálózat architektúráját, amelynek összhangban kell állnia a műsorszóró hálózattal. Valamennyi multiplex esetében a cél a szolgáltatásra vonatkozó legjobb megoldás kiválasztása, mindenkor figyelembe véve a gazdasági és technológiai optimalizálás kritériumait."

([203]) A Bizottság ugyanebbe a kategóriába sorolja Andalúzia 2009/000127. sz., valamint Extremadura S-004/10/10. sz. közbeszerzési eljárását.

([204]) Műszaki előírások „A digitális földfelszíni televíziózás (DTT) lefedettségének Madrid autonóm közösségen belüli bővítéséhez szükséges projektek kidolgozása, valamint infrastruktúra és hírközlési rendszer szállítása, telepítése és üzembe helyezése" tárgyában kötendő szerződéshez. Általános egyszerűsített eljárás keretében, többszempontú értékeléssel. Ügyiratszám (*número de expediente*): ECON/000572/2008.

([205]) 3. oldal, 3. bekezdés – „A digitális földfelszíni televíziózás (DTT) lefedettségének Madrid autonóm közösségen belüli bővítéséhez szükséges […] infrastruktúra és hírközlési rendszer szállítása, telepítése és üzembe helyezése, ideértve a kapcsolódó műszaki projektek végrehajtásával összefüggő valamennyi feladat ellátását, a kiépített infrastruktúra szolgáltatását biztosító létesítmények mérését, karbantartását, üzemeltetését és irányítását, valamint a digitális földfelszíni televíziózás elősegítésével kapcsolatos intézményi ismeretek terjesztéséhez szükséges feladatok ellátását."
9. oldal, 8. bekezdés – „Ismertesse a digitális földfelszíni televíziózás lefedettségének biztosításához javasolt műsorszóró hálózatot a kikapcsolási ütemterv és a rendelkezésre álló költségvetési előirányzat alapján."

([206]) 4. oldal, 2. és 8. bekezdés – „A fő célkitűzés az alábbiakban részletesen meghatározott feladatok elvégzésével a digitális földfelszíni televíziózás (DTT) lefedettségének garantált bővítése a 100 %-os lefedettséget a lehető legjobban megközelítő mértékben a Madrid autonóm közösségben élők részére. A lefedettségi területen a DTT-vétel elősegítése céljából ajánlott, hogy az adóközpontok olyan telephelyekkel rendelkezzenek, amelyek megfelelnek az épületeken jelenleg megtalálható parabolaantennák tájolásának annak érdekében, hogy az állampolgároknak ne kelljen új antennát telepíteniük, vagy azokat újratájolniuk. Az ajánlattevőnek ezért a javasolt megoldásban ismertetnie kell e probléma kezelését." 12. oldal, 4. bekezdés: „A mikro-jeltovábbító kialakítására vonatkozó előírások a következők: […]"

(295) A közbeszerzési eljárásokat nem csupán a címük, hanem mindenekelőtt a tartalmuk alapján kell minősíteni, mivel a cím alapján az alkalmazási körük nem állapítható meg egyértelműen.

(296) A lefedettség bővítésére irányuló nem semleges közbeszerzési eljárásokat követően nyújtott támogatást visszafizetési kötelezettség terheli.

7.2.2. *Az állami támogatás kedvezményezettjei és visszafizetése*

(297) A különböző kedvezményezetti kategóriák az alábbiakban találhatók. A Spanyolországtól kapott tájékoztatás alapján az autonóm közösségeket és a közelítő támogatási kategóriákat a táblázatok sorolják fel. Mivel Spanyolország nem nyújtott teljes körű tájékoztatást a támogatás kedvezményezettjeiről, Spanyolországnak a kedvezményezetteket az alábbi kategóriák szerint osztályoznia kell, és a Bizottsághoz be kell nyújtania az ezt alátámasztó bizonyítékokat. A (233) preambulumbekezdés hangsúlyozza, hogy a rendszer diszkriminatív.

(298) Ezenkívül a Bizottság általa vizsgált, bővítésre irányuló közbeszerzési eljárások döntő többségéről megállapítást nyert, hogy nem tartotta tiszteletben a technológiasemlegesség elvét. Ettől függetlenül a Bizottság rámutatott, hogy nem zárható ki az, hogy kivételes egyedi esetekben az eljárás technológiasemleges volt.

(299) Spanyolországnak ezért meg kell jelölnie azokat a közbeszerzési eljárásokat, amelyek a fenti (294) preambulumbekezdésben foglalt feltételek alapján technológiasemlegesek voltak, és ezt megfelelően igazolnia kell.

(300) Ahol az autonóm közösségek a lefedettség bővítésére irányuló nem semleges közbeszerzési eljárást folytattak le, mint Extremadura a fenti példában említett esetében, az eljárás nyertesei a visszafizetési kötelezettséggel terhelt jogellenes támogatás közvetlen kedvezményezettjei. A visszafizetendő összeg a bővítésre és minden kiegészítő szolgáltatásra (például elhelyezésre, átalakítási munkálatokra, energiaellátásra stb.) irányuló közbeszerzési eljárások nyerteseinek juttatott teljes összeg. Az egyértelműség kedvéért abban az esetben, ha ugyanaz az infrastruktúra vagy szolgáltatások szolgálnak vagy szolgáltak a II. térségben magáncsatornák, az I. térségben pedig állami csatornák továbbítására, a spanyol hatóságok nem tekinthetnek el a visszafizettetéstől az infrastruktúra vagy szolgáltatás kettős használata miatt, hanem meg kell állapítaniuk az arányos költségek a II. térségre vonatkozóan, és vissza kell fizettetniük az érintett támogatást. A Spanyolországtól kapott tájékoztatás alapján a Bizottság megállapította, hogy a lefedettség bővítése érdekében nem technológiasemleges eljárást (legalább) Andalúzia, Extremadura, Murcia, La Rioja és Valencia Autonóm Közösség folytatott fel.

Visszafizetési kötelezettséggel érintett vállalkozások	Visszafizettetés	A támogatásnyújtás módja	Az érintett autonóm közösség (legalább)
Közvetlen kedvezményezettek Az autonóm közösségek által lebonyolított, a lefedettség bővítésére irányuló nem technológiasemleges közbeszerzési eljárások nyertesei	A lefedettség bővítésére irányuló nem technológiasemleges közbeszerzési eljárás(ok) alapján kapott teljes összeg	Átutalás az eljárásban kiválasztott kedvezményezett részére	– Andalúzia – Extremadura – Murcia – La Rioja – Valencia Autonóm Közösség

(301) Azokban az esetekben, ahol a földfelszíni hálózat fejlesztésére irányuló jogellenes támogatást hálózatüzemeltetőként eljáró települési önkormányzatoknak nyújtották, a helyi önkormányzatok a támogatás közvetlen kedvezményezettjei. A visszafizetendő összeg a központi és regionális hatóságok által a települési önkormányzatok javára a hálózatuk lefedettségének bővítése céljából juttatott teljes összeg. A Spanyolországtól kapott tájékoztatás alapján a Bizottság megállapította, hogy ez legalább az Andalúzia, a Kanári-szigeteki és a Murcia Autonóm Közösség területén található települési önkormányzatok egy részét érinti (a felsorolás nem teljes körű). Ha a települési önkormányzatok a lefedettség bővítésére – ezen belül a szükséges hardver szállítására – vonatkozóan szerződést kötöttek hálózatüzemeltető vállalkozással, akkor a támogatás kedvezményezettje a hálózatüzemeltető, a visszafizetendő összeg pedig a közpénzből a hálózatüzemeltető javára juttatott teljes összeg.

Visszafizetési kötelezettséggel érintett vállalkozások	Visszafizettetés	A támogatásnyújtás módja	Az érintett autonóm közösség (legalább)
Közvetlen kedvezményezettek Hálózatüzemeltetőként eljáró települési önkormányzatok	A hatóságoktól a lefedettség bővítésére kapott teljes összeg	Átutalás a kedvezményezett részére	– Andalúzia – Kanári-szigetek – Murcia

Példa

(302) Murciában a régió és a MITyC által adott pénz felhasználásával az azonosított 143 eljárás csaknem mindegyikét a települési önkormányzatok folytatták le. Amennyiben a közbeszerzési eljárásokat nem hálózatüzemeltetők nyerték, és nem csekély összegű támogatást érintenek, akkor ebbe a kategóriába tartoznak.

(303) Azon autonóm közösségek esetében, amelyekben a hálózat lefedettségének bővítését hálózatüzemeltető közvállalkozás végezte, az ilyen vállalkozás közvetlen kedvezményezettnek minősül, és azt visszafizetési kötelezettség terheli. A Bizottság megállapította, hogy az Aragón Telecom, a Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias, S.A., a Multimedia de les Illes Balears S.A., az Instituto Tecnologico de Canarias, a Sociedad Regional de Cantabria *I+D+I* (IDICAN), a Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria (CTL) és a Promoción de Viviendas, Infraestructuras y Logística, S.A Kasztília és Leónban (Provilsa), a Redes de Telecomunicación Galegas Retegal, S.A. (Retegal), az Obras Publicas y Telecomunicaciones De Navarra, S.A. (Opnatel), az Itelazpi S.A. és a Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Información (CTTI) Katalóniában, valamint az Agencia de Informática y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid (AICCM) ebbe a kategóriába tartozó vállalkozások. A visszafizetendő összeg a hatóságoktól a bővítésre kapott teljes összeg.

(304) Ezekben az esetekben azonban nem zárható ki, hogy a közvállalkozások a bővítést részben maguk végezték el, részben pedig közbeszerzési eljárásban kiválasztott hálózatüzemeltetővel végeztették el. Az utóbbi esetben a jogellenes támogatás átkerült az eljárásokat megnyerő vállalkozásokhoz, amelyek így a támogatás – közvetett – kedvezményezettjei. Ezért a kétszeres visszafizetés elkerülése érdekében a jogellenes támogatást a tényleges kedvezményezetteknek kell visszafizetniük, vagyis a) a közvállalkozásnak a bővítésre kapott forrásnak a lefedettség bővítésére irányuló nem technológiasemleges közbeszerzési eljárást követően a hálózatüzemeltetőknek kifizetett összeggel csökkentett részét; valamint b) a hálózatüzemeltetőknek az adott közvállalkozás által lefolytatott, a lefedettség bővítésére irányuló nem technológisemleges közbeszerzési eljárást követően kötött szerződések összegét.

Visszafizetési kötelezettséggel érintett vállalkozások	Visszafizettetés	A támogatásnyújtás módja	Érintett autonóm közösség/érintett közvállalkozás/a közvállalkozás által a lefedettség bővítésére kapott hozzávetőleges összeg
Közvetlen kedvezményezettek Közvállalkozás ÉS ha vannak	A hatóságoktól a lefedettség bővítésére kapott teljes összeg (csökkentve a lefedettség bővítésére irányuló, nem technológiasemleges közbeszerzési eljárásokat követően a hálózatüzemeltetőknek juttatott forrásokkal, ha van ilyen)	A hatósági átutalás időpontja	– Aragónia (Aragón Telecom, 9 millió EUR) – Asztúria (Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias SA, 14 millió EUR) – Baleár-szigetek (Multimedia de Illes Balears SA, 4 millió EUR) – Kanári-szigetek (Instituto Tecnológico de Canarias, 3,7 millió EUR)

Közvetett kedvezményezettek A közvállalkozás által lebonyolított, a lefedettség bővítésére irányuló nem technológiasemleges közbeszerzési eljárások nyertesei	A lefedettség bővítésére irányuló nem technológiasemleges közbeszerzési eljárások alapján kapott teljes összeg	Forrásátadás az eljárásban kiválasztott kedvezményezett részére	– Kantábria (Idican; CTL, 3 millió EUR) – Kasztília és León (Provilsa, 44 millió EUR) – Katalónia (CTTI, 52 millió EUR) – Galicia ([207]) (Retegal, 17 millió EUR) – Madrid (AICCM, 3,6 millió EUR) – Navarra (Opnatel, 7 millió EUR) – Baszkföld (Itelazpi, 10 millió EUR)

Példa

(305) Madrid esetében, amelyet a Bizottság a közvállalkozás (AICCM) által lebonyolított, a lefedettség bővítésére irányuló nem technológiasemleges eljárás példájaként mutatott be (lásd a (294) preambulumbekezdést), a kiválasztott vállalkozás, a Retevisión S.A. részére juttatott 3 622 744 EUR összegű támogatást a Retevisiónnak mint a nem semleges eljárás nyertesének teljes egészében vissza kell fizetnie, és ezt az összeget le kell vonni az közvetlen kedvezményezett közvállalkozás, az AICCM által visszafizetendő összegből ([208]).

(306) A DTT-hálózatok üzemeltetéséhez és karbantartásához nyújtott támogatást illetően a Bizottság úgy ítéli meg, hogy e hálózatok üzemeltetői a karbantartási és üzemeltetési támogatás kedvezményezettjei. A támogatást ezért ezekkel a hálózatüzemeltetőkkel kell visszafizettetni.

(307) Azokban az esetekben, amikor az egyes kedvezményezetteknek juttatott forrás nem haladja meg az 1998/2006/EK rendeletben ([209]) meghatározott határértékeket, a finanszírozás az említett rendeletben foglalt valamennyi feltétel teljesülése esetén nem minősül állami támogatásnak, és azt nem terheli visszafizetési kötelezettség.

(308) A visszafizetést a kedvezményezettek számára juttatott előny hatálybalépésének napjától kell számítani, vagyis attól a naptól, amelyen a támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, és azt a tényleges visszafizetésig kamat terheli.

(309) Megjegyzendő, hogy a (9) preambulumbekezdésben foglaltak szerint a 2013. évi határozat elfogadása után a Bizottság 2014. október 31-ig adott időt Spanyolországnak a technológiasemleges közbeszerzési eljárások megszervezésére, azzal a feltétellel, hogy addig a határidőig minden autonóm közösségnek le kell folytatnia ilyen eljárást. Ez a feltétel azonban nem teljesült, ezért a szóban forgó átmeneti időszak a visszafizettetés szempontjából lényegtelen: Spanyolországnak vissza kell fizettetnie a 2013. június 19. és 2014. október 31. között nyújtott jogellenes támogatást.

([207]) Galiciában ugyan a települési önkormányzatokat jegyezték be hálózatüzemeltetőként, de a Retegal volt az a vállalkozás, amely beszerezte a berendezéseket, és elvégezte a hálózat lefedettségének bővítését. Ezért a Retegal tekintendő a támogatás kedvezményezettjének.

([208]) A Bizottság ugyanebbe a kategóriába sorolja többek között a Provilsa által 2009 márciusában lebonyolított, a Retevisión S.A. és a Telvent Energía S.A. által nyert két eljárást, a CTTI által lebonyolított és az Abertis S.A. által nyert SE/CTTI/06/08. sz. eljárást, valamint az Aragón Telecom által 2009 júniusában „Contratación del suministro de la fase II y III para la extensión de la TDT en Aragón" címmel lebonyolított és az Abertis által nyert eljárást is.

([209]) Az 1998/2006/EK rendelet helyébe az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 1407/2013/EU rendelet lépett (a továbbiakban: 2013. évi *de minimis* rendelet). A 2013. évi *de minimis* rendeletet abban az esetben kell alkalmazni a hatálybalépése előtt odaítélt támogatásokra, ha azok a rendeletben foglalt valamennyi követelménynek megfelelnek. A 2013. évi *de minimis* rendelet 7. cikkének (3) bekezdése szerint amennyiben valamely 2007. január 1. és 2014. június 30. között nyújtott csekély összegű egyedi támogatás eleget tesz az 1998/2006/EK rendeletben megállapított feltételeknek, azt úgy kell tekinteni, hogy nem felel meg az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében foglalt valamennyi feltételnek, és ezért nem tartozik az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettség alá.

8. **KÖVETKEZTETES**

(310) A Bizottság megállapítja, hogy a Spanyol Királyság az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdését megsértve jogellenes támogatást nyújtott a földfelszíni televíziós platform üzemeltetői javára a digitális földfelszíni televíziózás lefedettségének Spanyolország távoli és kevésbé urbanizált területein történő bővítéséhez. A támogatást, ideértve az üzemeltetésre és karbantartásra nyújtott (folyamatos) támogatást is, vissza kell fizettetni azokkal a platformüzemeltetőkkel, amelyek annak közvetlen vagy közvetett kedvezményezettjei. A visszafizettetés kiterjed a platformüzemeltetőként eljáró helyi testületekre is,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Spanyolország által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (3) bekezdését megsértve jogellenesen végrehajtott, a földfelszíni televíziós platform üzemeltetői javára a digitális földfelszíni televízióhálózat II. térségen belüli kiépítésére, karbantartására és üzemeltetésére nyújtott állami támogatás nem összeegyeztethető a belső piaccal, kivéve az olyan támogatást, amelyet a technológiasemlegesség kritériumának megfelelően nyújtottak.

2. cikk

Az 1. cikkben hivatkozott program szerint odaítélt egyéni támogatás nem minősül támogatásnak, ha az odaítélése idején megfelel a támogatás odaítélése idején hatályos 994/98/EK tanácsi rendelet ([210]) 2. cikke alapján elfogadott rendeletben meghatározott feltételeknek.

3. cikk

(1) Spanyolország visszafizetteti a kedvezményezettekkel az 1. cikkben említett támogatási program keretében nyújtott, a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásokat.

(2) A visszakövetelendő összegekre kamatot kell felszámítani az összegeknek a kedvezményezettek rendelkezésére bocsátásától a tényleges visszafizetésig terjedő időszakra vonatkozóan.

(3) A kamatokat a 794/2004/EK rendelet V. fejezetével összhangban kamatos kamattal kell kiszámítani.

(4) Spanyolország e határozat kihirdetésének napjától kezdődő hatállyal megszünteti az 1. cikkben említett támogatási program szerint esedékes valamennyi kifizetést.

4. cikk

(1) Az 1. cikkben említett támogatási program alapján nyújtott támogatásokat haladéktalanul és ténylegesen vissza kell fizettetni.

(2) Spanyolország biztosítja, hogy e határozatot a kihirdetésétől számított négy hónapon belül végrehajtják.

5. cikk

(1) Az e határozat kihirdetésétől számított két hónapon belül Spanyolország közli a Bizottsággal a következő információkat:

a) az 1. cikkben említett támogatási program alapján támogatásban részesült kedvezményezettek, valamint a támogatási program alapján kapott teljes összeg kedvezményezettenkénti felsorolása, a következő kategóriák szerinti bontásban: i. az autonóm közösségek és a települési önkormányzatok által lefolytatott, a lefedettség bővítésére irányuló nem technológiasemleges közbeszerzési eljárások nyertesei, ii. hálózatüzemeltetőként eljáró helyi önkormányzatok, iii. hálózatüzemeltetőként eljáró közvállalkozások, iv. a közvállalkozás által lefolytatott lefolytatott, a lefedettség bővítésére irányuló nem technológiasemleges közbeszerzési eljárások nyertesei;

([210]) A Tanács 994/98/EK rendelete (1998. május 7.) az Európai Közösséget létrehozó szerződés 92. és 93. cikkének a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról (HL L 142., 1998.5.14., 1. o.). Ennek a rendeletnek a helyébe az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról szóló, 2015. július 13-i (EU) 2015/1588 tanácsi rendelet (HL L 248., 2015.9.24., 1. o.) lépett.

b) az egyes kedvezményezettek által visszafizetendő teljes összeg (a támogatás tőkeösszege és a kamatok);

c) az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedések részletes bemutatása;

d) az azt igazoló dokumentumok, hogy a kedvezményezettet felszólították a támogatás visszafizetésére.

(2) Amíg az 1. cikkben említett program keretében nyújtott támogatást teljes egészében vissza nem fizetik, Spanyolország folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtásának érdekében meghozott nemzeti intézkedések előrehaladásáról. A Bizottság kérésére haladéktalanul tájékoztatást nyújt az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedésekről. Ugyancsak részletes tájékoztatást nyújt a kedvezményezettek által már visszafizetett támogatási összegekről és kamatokról.

6. cikk

Ennek a határozatnak a Spanyol Királyság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2021. június 10-én.

a Bizottság részéről
Margrethe VESTAGER
a Bizottság tagja

MELLÉKLET

A II. térségben a DTT kiépítésére fordított állami kiadások spanyol régiónként (autonóm közösségek Kasztília–La Mancha kivételével)

KÖLTSÉGVETÉS (EUR)								
Régió Autonóm közösség	Ipari, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium Közvetlen támogatás (1)	Ipari, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium Kedvezményes kamatozású kölcsönök (1)	Regionális alap (1)	Helyi alap (1)	Rendszeres költség (2009–2011) (1)	Források összesen	A lebonyolított közbeszerzési eljárások teljes összege (2)	Állami kiadások összesen (3)
ANDALÚZIA	4 668 500,00	1 220 690,00	8 712 873,00	491 203,00	2 250 479,00	15 093 266,00	3 678 242,17	15 093 266,00
ARAGÓNIA	5 900 000,00	8 700 000,00	5 400 000,00	-	5 000 000,00	20 000 000,00	16 281 754,30	20 000 000,00
ASZTÚRIA	-	13 430 787,00	353 535,00	-	2 129 698,00	13 784 322,00	13 784 322,00	13 784 322,00
BALEÁR-SZIGETEK	-	-	913 034,00	-	763 034,00	913 034,00	3 294 429,02	3 294 429,02
KANÁRI-SZIGETEK	2 905 766,26	1 130 595,85	1 792 402,57	-	-	5 828 764,68	5 284 331,67	5 828 764,68
KANTÁBRIA	3 229 500,00	3 851 949,80	622 449,00	-	860 850,00	7 703 898,80	6 355 613,68	7 703 898,80
KASZTÍLIA ÉS LEÓN	13 830 850,00	20 316 585,73	10 324 906,71	-	6 716 000,00	37 756 342,44	37 756 342,44	37 756 342,44
KATALÓNIA	13 838 368,00	26 024 223,00	NINCS ADAT	NINCS ADAT	-	39 862 591,00	52 316 794,34	52 316 794,34
CEUTA	54 000,00	91 786,17	10 000,00	-	NINCS ADAT	155 786,17	50 000,00	155 786,17
EXTREMADURA	2 238 250,00	7 800 000,00	18 718,00	-	-	10 056 968,00	9 549 379,74	10 056 968,00
GALICIA	6 083 300,00	5 000 000,00	6 003 336,00	-	873 000,00	17 086 636,00	12 644 112,98	17 086 636,00
MADRID	554 200,00	-	3 068 444,00	-	-	3 622 644,00	3 622 744,00	3 622 644,00
MELILLA	254 000,00	NINCS ADAT	2 000,00	NINCS ADAT	NINCS ADAT	256 000,00	-	256 000,00
MURCIA	135 750,00	-	2 478 700,00	40 188,00	212 371,00	2 654 638,00	2 788 407,32	2 788 407,32
NAVARRA	316 850,00	-	6 675 028,00	-	4 256 508,39	6 991 878,00	6 991 878,00	6 991 878,00
LA RIOJA	1 229 350,00	3 000 000,00	3 737 425,00	-	944 000,00	7 966 775,00	5 766 775,00	7 966 775,00

BASZKFÖLD	2 487 800,00	-	9 802 703,00	2 425 000,00	1 508 308,00	14 715 503,00	179 000,00	14 715 503,00
VALENCIA	1 822 250,00	13 384 248,94	818 280,30	586 234,17	679 500,00	16 611 013,41	15 412 499,00	16 611 013,41

([1]) A vizsgálat során a spanyol központi és regionális hatóságok által jelentett összegek. A 2012 és 2018 közötti időszakra vonatkozóan csupán néhány regionális hatóság számolt be rendszeres kiadásokról: Galicia arról számolt be, hogy nem merültek fel költségek; Andalúzia 6 422 670,89 EUR; Asztúria 3 943 818,48 EUR; Katalónia 22 879 421,63 EUR; Murcia 521 968,10 EUR, La Rioja pedig 5 223 287,03 EUR költséget jelentett be.

([2]) A Bizottságnak benyújtott ajánlatok alapján a sikeres ajánlattevők részére átutalt források összege.

([3]) Csak a négy (zölddel jelölt) régióból származó adatok teszik lehetővé az állami támogatás összegének pontos meghatározását, mivel i. a hatóságok által nyújtott bevallott források és ii. a Bizottságnak benyújtott ajánlatok alapján átutalt források teljes összege megegyezik. A többi régióra vonatkozó pontos információk megszerzésének nehézségei miatt feltételezhető, hogy egy adott régióban nyújtott állami támogatás összege a következő két bevallott összeg közül a **magasabb**: i. a hatóságok által nyújtott források teljes összege vagy ii. a Bizo